

VOJVOĐANSKA AKADEMIJA
NAUKA I UMETNOSTI
GODIŠNJAK 2004.

ACADEMY OF SCIENCES
AND ARTS OF VOJVODINA
YEARBOOK 2004

NOVI SAD, 2005.

VOJVOĐANSKA AKADEMIJA
NAUKA I UMETNOSTI
GODIŠNJAK 2004.

ACADEMY OF SCIENCES
AND ARTS OF VOJVODINA
YEARBOOK 2004

Izdavač / Published by

Vojvođanska akademija
nauka i umetnosti
Novi Sad, Dunavska 37

Za izdavača / For the publisher

akademik Julijan Tamaš

Glavni i odgovorni urednik /

Editor-in-Chief

akademik Rudolf Kastori

Uredništvo / Editorial Bord

akademik Julijan Tamaš
akademik Rudolf Kastori
dopisni član Endre Pap

Lektor / Proof reader

Bogdana Petrović

Lektura, korektura i prevod /

Proof Readers

Bogdana Petrović
Danka Čabrilo
prof. dr Miloš Tešić

Tehnički urednik / Technical Editor

dr Lazar Lazić

Štampa / Printed by

Lazarus, Kać

Tiraž / Circulation

350

CIP

Sadržaj

I	UVODNA REČ – DRUGA OBJAVA	5
II	OSNIVAČKA AKTA O VOJVOĐANSKOJ AKADEMIJI NAUKA I UMETNOSTI	9
	1. Odluka Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine o Vojvođanskoj akademiji nauka i umetnosti.....	10
	2. Predlog odluke o imenovanju članova Matične komisije Vojvođanske akademije nauka i umetnosti.....	15
	3. Odluku o imenovanju članova Matične komisije Vojvođanske akademije nauka i umetnosti.....	16
	4. Rad Matične komisije	17
	4.1. Poslovnik o radu Matične komisije.....	17
	4.2. Poziv za predlaganje kandidata za redovne i dopisne članove VANU	20
	4.3. Predloženi kandidati i predlagači.....	21
	4.4. Odluka o izmeni Odluke o imenovanju članova Matične komisije Vojvođanske akademije nauka i umetnosti	23
	4.5. Odluka o izboru članova Vojvođanske akademije nauka i umetnosti.....	24
III	RADNE BIOGRAFIJE ČLANOVA VANU.....	27
	1. Redovni članovi.....	28
	2. Dopisni članovi.....	34
IV	KONSTITUISANJE AKADEMIJE.....	59
	1. Konstitutivna sednica.....	60
	2. Statutarna odluka Vojvođanske akademije nauka i umetnosti.....	61
V	RAD AKADEMIJE U 2004.	67
	1. Program rada	68
	1.1. Odeljenje društvenih nauka i umetnosti	68
	1.2. Odeljenje prirodnih i tehničkih nauka	75
	2. Izveštaj o radu Predsedništva	91
	3. Izveštaj o radu Skupštine	95
	4. Naučna, stručna i javna aktivnost članova Akademije	96
	5. Naučni skupovi i predavanja.....	107
	6. Međunarodna saradnja	109
	7. Finansijsko poslovanje u 2004.....	110
	8. Akademija u sredstvima informisanja	111
VI	IN MEMORIAM.....	113
	Prof. dr Vera Diklić	114
	Prof. dr Pavle Tomić.....	116
VII	SUMMARY.....	118

Contents

I	INTRODUCTION - SECOND ANNOUNCEMENT	5
II	DOCUMENTS ON FOUNDING	
	THE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS OF VOJVODINA	9
	1. Resolution of the Assembly of the Autonomous Province of Vojvodina on Founding the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina.....	10
	2. Proposition of the Resolution on Appointment of Members of the Founding Commission of the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina.....	15
	3. Resolution on Appointment of Members of the Founding Commission of the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina	16
	4. Founding Commission Activities.....	17
	4.1. Operating Procedure of the Founding Commission	17
	4.2. Appeal for Nomination of Candidates for Full and Correspondent Members of the Academy	20
	4.3. Nominated Candidates and Proposers.....	21
	4.4. Resolution on Change of the Resolution on Appointment of Members of the Founding Commission of the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina	23
	4.5. Resolution on Election of Members of the Academy	24
III	PROFESSIONAL BIOGRAPHIES OF THE ACADEMY MEMBERS.....	27
	1. Full Members.....	28
	2. Corresponding Members.....	34
IV	CONSTITUTING OF THE ACADEMY.....	59
	1. Constitutive Session.....	60
	2. Statutory Resolution of the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina	61
V	ACADEMY ACTIVITIES IN 2004	67
	1. Work Program.....	68
	1.1. Social Sciences and Arts Division	68
	1.2. Natural and Technical Sciences Division.....	75
	2. Report on the Presidency Activities.....	91
	3. Report on the Assembly Activities	95
	4. Scientific, Professional and Public Activity of the Academy Members	96
	5. Scientific Meetings and Lectures	107
	6. International Cooperation	109
	7. Financial Report.....	110
	8. The Academy in the Media	111
VI	IN MEMORIAM.....	113
	1. Prof. PhD Vera Diklić	114
	2. Prof. PhD Pavle Tomić.....	116
VII	SUMMARY.....	118

I

Uvodna reč

DRUGA OBJAVA

Dublja životna istina, po kojoj pojave nastanu, nestanu i ponovo se objave, govori nam da su neki vidovi univerzuma trajnije naravi nego što to naše duhovne oči površinski prepoznaju. Takvoj vrsti istina, o prirodnom poretku stvari, pripada i reosniva-nje Vojvođanske akademije nauka i umetnosti 2004. godine. Sa distance od petnaest godina, sasvim siguran, tvrdim: da je bilo pameti – a da je nije bilo potvrđuje sve ono što nam se poslednjih decenija događalo u težini sto godina samoće – prva VANU ne bi ni bila ugašena. Ponavljanje objave deo je svetačkih poslova.

Reosnivači VANU i njeni članovi svesni su da nisu besmrtni, iako ih ime koje nose teši da će živeti u pamćenju, služe živim ljudima koji, sticajem okolnosti da je neko obdaren jačim vidom, a neko samo svrabom u prstima i nezajažljivom samoživošću, ustupaju svoj dublji uvid u prirodu činjenica, pojava i odnosa svakom kome je stalo do dubine i čestitosti saznanja i stvaralaštva.

Kao regionalna i radna akademija VANU nije u svadi ni sa kim. Nikome ne ospo-rava pravo na stvaralaštvo niti na tradiciju, ali se poziva na prirodnu vezu čoveka i podneblja, na čuvanje izvornih vrednosti u svetu globalizacije koja sve zahvata, tako da uvažava tekovine tehnološke revolucije u koju smo uvučeni, a pokušaće da u istoriju i saznanje uspravi ono što je neponovljiva vrednost Vojvodine, ne samo kao geografskog pojma. Duboka veza ljudi, podneblja i stvaralaštva, potreba da se ljudi i zajednice inte-grišu ne nasilno, od gore, nego od dole, uz uvažavanje svih vrhunskih kriterijuma koje globalizacija nameće, daju smisao druge objave VANU.

Između čoveka i apsoluta, zvali ga Prirodom, Univerzumom ili Bogom, postoji niz posrednika: arhetipovi, polna pripadnost, porodica, selo, pokrajina, nacija, države, kon-tinenti, čovečanstvo, planeta, ... Naučnici, umetnici, ali pre svega humanisti i intelektu-alcu, članovi reosnovane VANU neguju profesionalnu kompetenciju, moralnu dosle-dnost, skepsu u mišljenju i toleranciju u ponašanju kao vrhunske vrednosti svoje insti-tucije i podneblja koje ju je iznedrilo.

Knjiga o reosnivanju, članstvu i unutrašnjem uređenju VANU prva je legitimacija sa kojom se izlazi u javnost. Prihvaćeni višegodišnji strateški projekti, prve pristupne besede i predavanja, prvi zajednički zbornici radova i posebne knjige, kako vreme bude teklo razudiće ovu drugu objavu VANU.

Sa namerom da dostojanstveno trajemo, uvereni da neće biti potrebe za trećom objavom, čista obraza i lika stupamo pred javnost domaće i svetske naučne i umetničke zajednice, na korist svima, nikome na štetu.

**Predsednik Akademije
Julijan TAMAŠ**

II
OSNIVAČKA AKTA O
VOJVOĐANSKOJ AKADEMIJI
NAUKA I UMETNOSTI

1. Odluka Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine o Vojvođanskoj akademiji nauka i umetnosti

На основу члана 109. тачка 3. Устава Републике Србије, члана 2. и 10. став 1. тачка 3. и члана 21. тачка 7. Статута Аутономне Покрајине Војводине

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине на седници одржаној 23. октобра 2003. године, донела је

ОДЛУКУ О ВОЈВОЂАНСКОЈ АКАДЕМИЈИ НАУКА И УМЕТНОСТИ

Члан 1.

Оснива се Војвођанска академија наука и уметности.

Члан 2.

Војвођанска академија наука и уметности (у даљем тексту: Академија) заснована је на принципима и традицијама академијског организовања научне, уметничке и културне делатности савременог европског простора.

Члан 3.

Делатност Академије је од посебног научног, уметничког и културног значаја за АП Војводину.

АП Војводина обезбеђује услове за рад Академије.

Члан 4.

Академија је самостална установа којом управљају њени чланови.

Академија је правно лице.

Члан 5.

Академија послује под називом Војвођанска академија наука и уметности.

Академија може користити скраћени назив ВАНУ, на начин утврђен Статутом Академије.

Седиште Академије је у Новом Саду.

Члан 6.

Академија:

- организује, развија, подстиче и обавља научна истраживања и уметничко стваралаштво,
- учествује у утврђивању опште политике у области науке, образовања и културе,
- стара се о подизању научног и уметничког подмлатка,
- скупља, сређује и проучава грађу,
- бави се издавачком делатношћу и
- сарађује са сродним установама у земљи и иностранству.

Члан 7.

Рад Академија је јаван.

Грађа коју Академија чува доступна је јавности.

Статутом Академије ближе се утврђује начин остваривања јавности рада.

Члан 8.

У раду Академије се стварају услови за обезбеђење равноправности и очувања и поштовања различитости култура националних заједница које постоје у АП Војводини.

Члан 9.

Средства за рад Академије обезбеђују се из следећих извора:

1. буџета АП Војводине,
2. обављањем послова из своје делатности,
3. фондова, фондација и донација, и
4. других извора у складу са законом.

Члан 10.

Академија има Статут којим се уређује:

- задаци Академије и начин њиховог остваривања,
- организација и управљање Академије,
- услови за избор и начин избора чланова и престанка чланства у Академији,
- права и обавезе чланова Академије,
- и друга питања у вези са организацијом и радом Академије.

Члан 11.

Чланови Академије су редовни (академици), дописни и чланови ван радног састава. Редовни и дописни чланови чине радни састав Академије.

Члан 12.

За редовног члана Академије може бити изабран научник, уметник и интелектуалац из редова дописних чланова Академије.

За дописног члана Академије може бити изабран научник, уметник и интелектуалац који се истакао значајним научним, уметничким или културним резултатима.

Изузетно, за редовног члана Академије може бити изабран научник, уметник и интелектуалац чија делатност и достигнућа имају међународну афирмацију.

За почасног члана Академије може бити бирано лице које има значајне заслуге за афирмацију цивилизацијских и духовних вредности на којима почива војвођанско друштво.

Члан 13.

Избор за све врсте чланства у Академији врши се без обзира на место пребивалишта и држављанство.

Члан 14.

Чланство у Академији је доживотно.

Изузетно чланство може престати у случајевима утврђеним Статутом Академије.

Члан 15.

Чланове Академије бира Скупштина Академије.

Редовне чланове и чланове ван радног састава бирају редовни чланови, а остале чланове бирају редовни и дописни чланови.

Члан 16.

Предлог за избор чланова Академије могу давати:

- одељења и одбори Академије,
- три члана Академије,
- универзитети, факултети и друге високо научне установе, Матица српска, научне организације, научна и струковна удружења, невладине организације, међународна удружења или организације, друге академије наука и уметности.

Члан 17.

Чланови Академије имају право на месечни академијски додатак чију висину утврђује оснивач.

Члан 18.

Органи Академије су:

- Председник Академије,
- Председништво Академије и
- Скупштина Академије.

Члан 19.

Председник Академије представља и заступа Академију, сазива седнице Скупштине и Председништва, те им председава, стара се о извршењу њихових закључака и обавља друга права и обавезе у складу са Статутом Академије.

Члан 20.

Скупштина:

- доноси Статут,
- утврђује Програм рада,
- разматра основна питања из области рада и одлучује о њима,
- бира чланове,
- бира и разрешава председника и друге органе,
- доноси Финансијски план и усваја Завршни рачун,
- доноси Пословник о раду Академије,
- обавља и друге послове одређене Статутом.

Овлашћење и права других органа Академије су регулисана Статутом.

Члан 21.

Скупштина Академије доноси Статут већином гласова чланова радног састава.

Статутом Академије уређује се начин одлучивања о питањима из делокруга рада Скупштине.

Члан 22.

Председништво Академије је извршни орган Скупштине Академије.

Број чланова Председништва Академије, састав, начин избора и трајање њиховог мандата уређује се Статутом Академије.

Председник и генерални секретар Академије по положају су чланови Председништва.

Члан 23.

Председништво Академије извршава одлуке и закључке Скупштине, стара се о примени Статута Академије и других општих аката Академије, усклађује и усмерава рад својих института, одељења, одбора и других радних тела Академије, стара се о извршењу програма рада Академије и њених задатака и обавља друга права и дужности одређене законом и Статутом Академије.

Члан 24.

Академија има генералног секретара.

Генерални секретар Академије одговоран је за материјално-финансијско пословање у оквиру овлашћења датих Статутом Академије. Он обезбеђује услове за рад органа Академије, организује рад стручне службе и врши друге послове одређене Статутом Академије.

Члан 25.

За обављање административно-стручних и помоћних као и других послова образује се стручна служба у складу са Статутом Академије и законом.

Члан 26.

Припреме за почетак рада Академије врши Матична комисија која има 11 чланова. Чланове Матичне комисије именује Скупштина Аутономне Покрајине Војводине. Прву седницу Матичне комисије сазива њен најстарији члан.

Чланови Матичне комисије бирају председника Матичне комисије из реда својих чланова на првој седници.

Члан 27.

Матична комисија обавља послове неопходне за почетак рада Академије.

Матична комисија доноси Пословник о свом раду.

Члан 28.

Матична комисија врши избор првих 15 чланова Академије.

Председник Матичне комисије након избора 15 чланова Академије сазива прву седницу Скупштине Академије и председава седници до конституисања Скупштине Академије.

Конституисањем Скупштине Академије престаје са радом Матична комисија.

Члан 29.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 022 - 36

Нови Сад, 23. октобра 2003. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ,

Ненад Чанак, с.р.

2. Predlog odluke o imenovanju članova Matične komisije Vojvođanske akademije nauka i umetnosti

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
СКУПШТИНА АП ВОЈВОДИНЕ
**ОДБОР ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКУ,
КУЛТУРУ, ОМЛАДИНУ И СПОРТ**
11 Број: 022-6
26. фебруар 2004.г.
НОВИ САД

СКУПШТИНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Одбор за образовање, науку, културу, омладину и спорт Скупштине Аутономне Покрајине Војводине на седници одржаној 26. фебруара 2004. године је на основу члана 191. Пословника Скупштине Аутономне Покрајине Војводине утврдио

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ ВОЈВОЂАНСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

и закључио да Предлог одлуке поднесе Скупштини АП Војводине ради разматрања и доношења.

Одбор предлаже Скупштини да се на основу члана 84. став 2. и 3. Пословника Скупштине Аутономне Покрајине Војводине Предлог дневног реда 27. седнице Скупштине заказане за 27. фебруар 2004. године прошири са Предлогом одлуке о именовану чланова Матичне комисије Војвођанске академије наука и уметности.

За известиоца на седници Скупштине, Одбор је одредио Славољуба Грозданова, председника Одбора.

**ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА,
Славољуб Грозданов, с.р.**

3. Odluku o imenovanju članova Matične komisije Vojvođanske akademije nauka i umetnosti

На основу члана 21. став 2. Статута Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 17/91), и члана 26. Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности ("Службени лист АПВ", бр.15/2003),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на I седници одржаној 19. 3. 2004. године, донела је

ОДЛУКУ О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ ВОЈВОЂАНСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

I

У Матичну комисију Војвођанске академије наука и уметности именују се:

1. Проф. др Бурањ Бела, редовни професор медицинских наука на Универзитету у Новом Саду, Нови Сад
2. Желимир Жилник, редовни професор режије на Факултету уметности у Новом Саду, Нови Сад
3. Академик Јан Јакубик, члан Словачке академије наука и уметности, редовни професор математике на Институту Словачке Академије наука и уметности, Кошице
4. Академик Рудолф Кастори, члан Мађарске академије наука, редовни професор Физиологије биљака и Заштите агрокосистема на Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду, Нови Сад
5. Рита Кинка, редовни професор клавира на Факултету уметности Универзитета у Новом Саду, Нови Сад
6. Проф. др Веселин Лазић, редовни професор Експлоатације пољопривредне технике на Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду, Нови Сад
7. Проф. др Глигор Попа, редовни професор румунског језика на Вишој педагошкој Академији у Вршцу, Вршац
8. Академик Рибар Бела, члан Српске академије наука и уметности, редовни професор физике на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду, Нови Сад
9. Академик Јулијан Тамаш, члан Украјинске академије наука и уметности, редовни професор русинске књижевности на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, Врбас
10. Проф. др Милош Тешић, редовни професор Механизације пољопривреде на Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду, Нови Сад
11. Академик Богумил Храбак, члан Косовске академије наука и уметности, редовни професор историје Универзитета у Новом Саду и Приштини, Београд

II

Ову Одлуку објавити у “Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 022-6

Образложење

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 23. октобра 2003. године, донела је Одлуку о Војвођанској академији наука и уметности.

Чланом 26. Одлуке утврђено је да Скупштина именује чланове Матичне комисије Војвођанске академије наука и уметности.

Одбор за образовање, науку, културу, омладину и спорт, на основу предлога за именовање чланова Матичне комисије сачињеног након консултација са предложеним кандидатима и добијањем изјава о прихватању кандидатуре, утврдио је на основу члана 191. Пословника Скупштине АП Војводине Предлог одлуке о именовању чланова Матичне комисије Војвођанске академије наука и уметности.

4. Rad Matične komisije

Прва седница Матичне комисије Војвођанске академије наука и уметности одржана је 19. марта 2004. године у просторијама Скупштине АП Војводине. До избора председника Матичне комисије седницом је руководио најстарији присутни члан Матичне комисије проф. др Бела Бурањ. По избору председника, проф. др Беле Рибара, усвојен је Пословник о раду и утврђен Позив за предлагање кандидата за чланове Војвођанске академије наука и уметности.

4.1. Poslovník o radu Matične komisije

ВОЈВОЂАНСКА АКАДЕМИЈА
НАУКА И УМЕТНОСТИ
Матична комисија
Нови Сад

На основу члана 27. став 2 Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности (“Сл. лист АП Војводине” бр. 15/2003) Матична комисија именована Одлуком Скупштине Аутономне Покрајине Војводине (“Сл. лист АП Војводине” бр. 3/20-04), на I седници одржаној 19.03.2004. године донела је

ПОСЛОВНИК О РАДУ МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ

Опште одредбе

Члан 1.

Овим Пословником уређује се начин рада и одлучивања Матичне комисије у остварењу задатака Матичне комисије предвиђених Одлуком о Војвођанској академији наука и уметности.

Ако се у раду Комисије разматра неко питање за које поступак одлучивања није уређен овим Пословником, Комисија ће сама претходно утврдити начин одлучивања о том питању.

Члан 2.

Комисију представља председник Комисије.

Председник Комисије сазива седнице Комисије и председава седницама.

Члан 3.

Матична комисија бира председника Комисије на својој првој седници. Предлог за избор председника може поднети сваки члан Матичне комисије.

Седнице Комисије

Члан 4.

Председник Комисије сазива седницу Комисије по потреби.

Председник је дужан да сазове седницу Комисије када то затражи најмање три члана Комисије.

Члан 5.

Комисија разматра сва питања из своје надлежности и доноси одлуке на седницама.

Седница се може одржати када седници присуствује најмање осам чланова Комисије.

На седнице Комисије, поред чланова Комисије, могу се позивати и други научни и стручни радници, без права одлучивања, а по одобрењу председника Комисије могу давати неопходна научна, стручна и друга објашњења.

Комисија може овластити поједине чланове Комисије да обаве консултације о појединим питањима из надлежности Комисије и поднесу извештај Комисији.

Члан 6.

Комисија упућује позив Одлуком о Војвођанској академији наука и уметности овлашћеним предлагачима за подношење предлога за избор чланова Академије са молбом да највиши органи овлашћених предлагача надлежни за научну, образовну и уметничку делатност предлоге поднесу у року од два месеца.

У позиву ће се указати на одговарајуће одредбе Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности (члан 12. и 13 Одлуке) и позвати овлашћени предлагачи да уз своје предлоге дају и неопходно образложење.

Одлучивање на седници Комисије

Члан 7.

Предлози за избор чланова Академије достављају се члановима Матичне комисије без одлагања, одмах по приспећу предлога.

Матична комисија може образovati радне групе из реда чланова Комисије и других лица са научном и уметничком компетенцијом за претходно разматрање предлога за поједине области наука и уметности. Радне групе, након претходног разматрања предлога дају своје мишљење Матичној комисији.

Матична комисија утврђује предлог листе кандидата за избор на основу поднетих предлога и мишљења радних група из претходног става.

Члан 8.

Избор чланова Академије врши се на посебној седници Комисије.

Посебна седница Комисије за избор чланова Академије одржава се најраније десет дана након упућивања позива на седницу.

О избору чланова Академије Комисија одлучује након разматрања предлога листе кандидата, на основу предлога поднетих од стране овлашћених предлагача и на основу мишљења радних група.

Члан 9.

Матична комисија доноси одлуке, по правилу, јавним гласањем.

Матична комисија, на предлог било којег члана Комисије, може одлучити да се одлучивање о појединим предлозима изврши тајним гласањем.

У случају из претходног става Матична комисија формулише питање о којем се одлучује тајним гласањем, и образује одбор од три члана који се стара о спровођењу тајног гласања.

Члан 10.

О избору чланова Академије Комисија доноси одлуку већином гласова од укупног броја чланова Комисије.

Уколико неко од чланова Комисије буде предложен за члана ВАНУ, Комисија ће одлуку о предлогу кандидата донети без учешћа тог члана, приликом гласања.

О осталим питањима из рада Комисије Комисија доноси одлуку већином гласова присутних чланова на седници Комисије.

Члан 11.

Када изврши избор 15 чланова Академије Комисија сачињава сажети извештај о своме раду и извршеном избору чланова Академије.

Председник Комисије сазива прву конститутивну седницу Скупштине Академије, председава седници до конституисања Скупштине и подноси извештај о избору чланова Академије.

Завршне одредбе

Члан 12.

Правне, административне и друге стручне послове у раду Комисије, до конституисања Академије, обезбеђује стручна служба Скупштине Аутономне Покрајине Војводине.

Члан 13.

Члановима Матичне комисије за рад у Комисији припада накнада чију висину одређује оснивач Комисије.

**ПРЕДСЕДНИК
МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ,
академик Бела Рибар, с.р.**

4.2. Poziv za predlaganje kandidata za redovne i dopisne članove VANU

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ВОЈВОЂАНСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
- у оснивању –
МАТИЧНА КОМИСИЈА ВАНУ
01 Број:022-6/04
23. март 2004. године
НОВИ САД

На основу члана 16. Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности упућује се

ПОЗИВ ЗА ПРЕДЛАГАЊЕ КАНДИДАТА ЗА РЕДОВНЕ И ДОПИСНЕ ЧЛАНОВЕ ВАНУ

1. Предлог за избор чланова Академије могу давати:
 - одељења и одбори Академије,
 - три члана Академије,
 - универзитети, факултети и друге високе научне установе,
 - Матица српска,
 - научне организације, научна и струковна удружења,
 - невладине организације,
 - међународна удружења или организације,

- друге академије наука и уметности.
- 2. За редовног члана Академије може бити изабран научник, уметник и интелектуалац из редова дописних чланова Академије.
За дописног члана Академије може бити изабран научник, уметник и интелектуалац који се истакао значајним научним, уметничким или културним резултатима.
- 3. Предлагачи кандидата за чланове Академије треба да доставе податке о испуњености услова из члана 12. Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности, заједно са писменим пристанком кандидата да буде предложен за чланство у ВАНУ.

Молимо да образложене предлоге доставите Матичној комисији ВАНУ у року од 60 дана на адресу: Скупштина АП Војводине, Владике Платона бб, са назнаком “за Матичну комисију”.

**ПРЕДСЕДНИК МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ,
академик Бела Рибар, с.р.**

4.3. Predloženi kandidati i predlagači

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ВОЈВОЂАНСКА АКАДЕМИЈА НАУКА
И УМЕТНОСТИ

- у оснивању -
МАТИЧНА КОМИСИЈА ВАНУ
01 Број: 022-6/04
16. јун 2004. године
НОВИ САД

ПРЕДЛОЖЕНИ КАНДИДАТИ И ПРЕДЛАГАЧИ:

1. Проф. др Драгољуб Живковић – Асоцијација филозофа Југоисточне Европе
2. Проф. др Миклош Биро – Одсек за психологију Филозофског факултета у Новом Саду
3. Проф. др Лајош Генц – Одсек за психологију Филозофског факултета у Новом Саду
4. Проф. др Братислав Тошић – Академија наука и уметности Републике Српске, академици
5. Проф. др Павле Томић – Природно-математички факултет у Новом Саду
6. Проф. др Јован Стојков – Друштво лекара Војводине Српског лекарског друштва
7. Проф. др Глигор Попи – Виша школа за образовање васпитача Вршац
8. Проф. др Благоје Станчић – Пољопривредни факултет у Новом Саду
9. Проф. др Јан Марко – Пољопривредни факултет у Новом Саду

10. Проф. др Владимир Хаџић – Пољопривредни факултет у Новом Саду
11. Проф. др Мирослав Ђирковић – Пољопривредни факултет у Новом Саду
12. Проф. др Нила Капор-Стануловић – Одсек за психологију Филозофског факултета у Новом Саду
13. Академик Рудолф Кастори – академици
14. Проф. др Јожеф Салма – академици
15. Проф. др Милош Тасић - Катедра за судску медицину Медицинског факултета у Новом Саду
16. Проф. др Драгиша Поповић - сопствени предлог
17. Проф. др Бранимир Гудурић – Катедра за хирургију, Катедра за интерну медицину и Катедра за онкологију Медицинског факултета у Новом Саду
18. Проф. др Коста Савић – Катедра за медицинску рехабилитацију Медицинског факултета у Новом Саду
19. Проф. др Богосав Лажетић - Завод за физиологију Медицинског факултета у Новом Саду
20. Проф. др Вера Диклић - Катедра за неурологију Медицинског факултета у Новом Саду
21. Проф. др Слободанка Латинковић - Катедра за офталмологију Медицинског факултета у Новом Саду
22. Академик Бела Рибар – академици
23. Проф. др Ендре Пап - Природно-математички факултет, Нови Сад
24. Проф. др Ференц Гал - Природно-математички факултет, Нови Сад, академици
25. Проф. др Милорад Милорадов - Факултет техничких наука, Нови Сад
26. Проф. др Милош Тешић - Факултет техничких наука, Нови Сад
 - чланови иностраних академија,
 - међународно научно и струковно удружење националних научних друштава за пољопривредну технику CIGR, Bonn, Немачка,
 - национално научно удружење, Југословенско научно друштво за пољопривредну технику, Нови Сад
27. Проф. др Владимир Илић – Центар за студије глобализације – Pro et contra
28. Ђура Папхархаји – Друштво за русински језик, књижевност и културу, Нови Сад
29. Др Михајл Љикар – Друштво за русински језик, књижевност и културу, Нови Сад
30. Академик Јулијан Тамаш – академици
31. Проф. др Петар Драча – Научно друштво за историју здравствене културе Војводине
32. Проф. др Стеван Шогоров – Факултет за услужни бизнис, Нови Сад
33. Проф. др Лазар Вркатић – Факултет за услужни бизнис, Нови Сад
34. Проф. др Ранко Кончар – академици
35. Др Саво Бојовић – Интернационална лига хуманиста из Сарајева
36. Проф. др Љубивоје Церовић – академици
37. Др Србислав Денчић – Друштво селекционара и семенара Републике Србије

4.4. Odluka o izmeni Odluke o imenovanju članova Matične komisije Vojvođanske akademije nauka i umetnosti

На основу члана 21. став 2. Статута Аутономне Покрајине Војводине (“Службени лист АПВ”, број 17/91) и члана 26. Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности (“Сл. лист АПВ”, број 15/2003),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 29. јуна 2004. године донела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ ВОЈВОЂАНСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

I

Разрешавају се АКАДЕМИК БОГУМИЛ ХРАБАК И ЖЕЛИМИР ЖИЛНИК дужности чланова Матичне комисије Војвођанске академије наука и уметности, именовани Одлуком о именовану чланова Матичне комисије Војвођанске академије наука и уметности (“Сл. лист АПВ”, број 3/2004.), на лични захтев, са даном доношења ове одлуке.

II

У Матичну комисију Војвођанске академије наука и уметности именују се:

1. Проф. др ВУКАДИН ЛЕОВАЦ, редовни професор хемије на Природно-математичком факултету у Новом Саду,
2. Проф. др ЉИЉАНА СУБОТИЋ, редовни професор и шеф Одсека за српски језик на Филозофском факултету у Новом Саду.

III

Ову одлуку објавити у ”Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 022-6/04
Нови Сад, 29. јуна 2004. године

ПОТПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ,
Јелена Јевтић, с.р.

4.5. Odluka o izboru članova Vojvođanske akademije nauka i umetnosti

На основу члана 28. Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности (“Службени лист АПВ”, бр.15/2003),

Матична комисија Војвођанске академије наука и уметности, на седници одржаној 05. јула 2004. године, донела је

ОДЛУКУ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА ВОЈВОЂАНСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

I

У Војвођанску академију наука и уметности бирају се:

за редовне чланове

1. Академик Бела Рибар, члан Српске академије наука и уметности, члан Мађарске академије наука, редовни професор Физике Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду у пензији, Нови Сад,
2. Академик Рудолф Кастори, члан Мађарске академије наука, редовни професор Физиологије биљака и Заштите агроекосистема Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду у пензији, Нови Сад,
3. Академик Јулијан Тамаш, члан Украјинске академије наука и уметности, редовни професор Русинске књижевности Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, Врбас.

за дописне чланове

1. Проф. др Ендре Пап, редовни професор математике Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
2. Проф. др Братислав Тошић, редовни професор теоријске физике Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду у пензији, Нови Сад,
3. Проф. др Ференц Гал, редовни професор хемије Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
4. Проф. др Павле Томић, редовни професор географије Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
5. др Србислав Денчић, научни саветник за област генетике и opleмењивања биљака Научног института за ратарство и повртарство Нови Сад, Нови Сад,
6. Проф. др Милош Тешић, редовни професор на Катедри пољопривредног машинства Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
7. Проф. др Милорад Милорадов, редовни професор хидротехнике Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду у пензији, Нови Сад

8. Проф. др Вера Диклић, редовни професор на Катедри за неурологију Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
9. Проф. др Слободанка Латинковић, редовни професор на Катедри за офталмологију Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
10. Проф. др Бранимир Гудурић, редовни професор на Катедри за хирургију Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
11. Проф. др Јожеф Салма, редовни професор на Катедри грађанскоправних наука Правног факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад,
12. Проф. др Лајош Генц, редовни професор Одсека за психологију Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, Нови Сад.

**МАТИЧНА КОМИСИЈА ВОЈВОЂАНСКЕ АКАДЕМИЈЕ
НАУКА И УМЕТНОСТИ**

01 Број: 022-48
Нови Сад, 05. јула 2004. године

**ПРЕДСЕДНИК
МАТИЧНЕ КОМИСИЈЕ,
академик Бела Рибар, с.р.**

III RADNE BIOGRAFIJE ČLANOVA VANU

1. REDOVNI ČLANOVI

Prof. dr Rudolf Kastori

- Inostrani član Mađarske akademije nauka od 1998, redovni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođen 08.10.1935. u Karlovcu (Hrvatska). Diplomirao 1958, a doktorirao 1963. na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.
- Redovni profesor na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, saradnik Naučnog instituta za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu (u penziji).
- e-mail: kastori@ifvcns.ns.ac.yu

Oblast istraživanja

Mineralna ishrana biljaka (uticaj biotičkih i abiotičkih činilaca na usvajanje, nakupljanje, distribuciju i metabolizam mineralnih materija); zaštita agroekosistema (metabolizam i nakupljanje nitrata u biljaka, uticaj teških metala na životne procese biljaka). Objavio je sam, ili u zajednici, 298 naučnih i 31 stručni rada, 16 knjiga, 2 skripta, 24 poglavlja u monografijama, urednik 4 monografije, saopštio je, na naučnim skupovima, 177 referata. Za naučni i pedagoški rad dobio je brojna priznanja (22): Julius Kühn Plakette Martin Luther Universität Halle, 1985, Oktobarsku nagradu grada Novog Sada, 1988, Memorijalnu medalju Poljoprivrednog univerziteta, Brno, 1989, Zlatnu plaketu univerzitetskih profesora i naučnih radnika Srbije za životno delo 1996. Ima 142 citata u 82 knjige, bez samocitata, u međunarodnoj bazi AGRIS od 1975.g. nalazi se 88 radova, a u bazi AGRICOLA 48 radova, citiranost u SCI 133.

Odabrane publikacije

1. Kastori R.: Fiziologija semena, Matica srpska, Novi Sad, 1984, 350 pp.
2. Kastori R.: Fiziologija biljaka, Naučna knjiga, Beograd, 1989, 526 pp (više izdanja).
3. Kastori R.: Neophodni mikroelementi, Naučna knjiga, Beograd, 1990, 265 pp.

4. Kastori R.: Uloga elemenata u ishrani biljaka. Matica srpska, Novi Sad, 1983, 350 pp.
5. Kastori R.: Zaštita agroekosistema. Feljton, Novi Sad, 1995, 337 pp.
6. Kastori R., Petrović N., Kovačev L.: Neparazitne bolesti i oštećenja šećerne repe. Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, 1996. 223 pp.
7. Kastori R., Petrović N.: Nitrati u povrću - fiziološki, ekološki i agrotehnički aspekti. Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, 2003, 151 pp.
8. Kastori R., Harms H., Söchtig H., Haider K.: Aufnahme und Umwandlung C₁₄-markierter Phenole durch die Pflanze, *Agrochimica*, 1-2, 1971, 148-153.
9. Kastori R., Petrović N.: Effect of boron on nitrate reductase activity in young sunflower plants. *J. of Plant Nutr.*, 12, 1989, 621-632.
10. Kastori R., Plesničar M., Panković D., Sakač Z.: Photosynthesis, chlorophyll fluorescence and soluble carbohydrates in sunflower leaves affected by boron deficiency. *J. of Plant Nutr.* 18, 1995, 1751-1763.

Predavanja na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu

Na redovnim studijama Fiziologija biljaka i Zaštita agroekosistema, na poslediplomskim studijama Fiziologija semena i Ishrana biljaka.

Druge važne informacije

Predstavljajući redakcije Arhiv za poljoprivredne nauke, Beograd, Urednik i sekretar uredništva Matica Srpska Proceedings for Natural Sciences, glavni i odgovorni urednik Zbornika radova Naučnog instituta za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, urednik Biltena Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka i član uredništava drugih časopisa.

Članstvo

Izvršni sekretar CIEC, član ESNA, FESPP, DFBCSG

Prof. dr Béla Ribár

- Redovni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004. Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 1987. Redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti od 2001. Inostrani član Mađarske akademije nauka od 2004.
- Rođen 05.09.1930. u Debeljači. Diplomirao 1955. na Prirodno – matematičkom fakultetu (odsek za fiziku) u Beogradu, a doktorirao 1969. na Univerzitetu u Bernu (Švajcarska).
- Redovni profesor na Prirodno – matematičkom fakultetu u Novom Sadu (u penziji).
- e-mail: ribar@eunet.yu

Oblasti istraživanja

Istraživanje kristalne i molekularne strukture minerala, anorganskih, organskih i biološki aktivnih prirodnih supstanci metodom rendgenske difrakcije.

Odabrane publikacije

1. Matković B., Ribar B., B. Zelenko, S. W. Peterson: Refinement of the structure of $\text{Cd}(\text{NO}_3)_2 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$, Acta Cryst. 21, 719-725 (1966).
2. Ribár B., Nowacki W.: Neubestimmung der Kristallstruktur von Gratonit, Zeit. Krist. 128, 321-338 (1969).
3. Ribár B., Nowacki W.: Die Kristallstruktur von Stephanit, Acta Cryst. B26, 201-207 (1970).
4. Ribár B., Matković B., Sljukic M., Gabela F.: Die Kristallstruktur von $\text{Hg}(\text{OH})\text{NO}_3$, Zeit. Krist. 134, 311-318 (1971).
5. Ribár B., Lazar D., Kálmán A., Kobor J., Bernáth G.: Stereochemical studies. Part. 29. Crystal structure of 2 – benzyl – 1,2,3,4 – tetrahydro – 6,7 – dimethoxy – 2 – methyl – 1 – phenylisoquinolinium iodide, J. Chem. Soc. PII, 1141-1144 (1977).
6. Ribár B., Milinski N., Budovalčev Ž.: Tetraaquadri (nitrat) Ytrium (III) dihydrate, $\text{Y}(\text{H}_2\text{O})_4(\text{NO}_3)_3 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, Cryst. Struct. Comm. 9, 203-206 (1980)
7. Ribár B., Argay Gy., Kálmán A., Vladimirov S., Živanov-Stakić D.: Crystal structure of 14-hydroxy-3-oxo-14 β -bufa-1,4,20,22-tetraenolide and 3 β ,14-hydroxy-14 β -bufa-4,20,22-trienolide, J. Chem. Res. (S) 90-91, and J. Chem. Res. (M) 1001-1042 (1983).

8. Ribár B., Kapor A., Vladimirov S., Živanov-Stakić D., Argay Gy., Kálmán A.: Structure of spirosta-5,25(27)-diene-3 β ,11 α -diol, *Acta Cryst. C*42, 1780-1782 (1986).
9. Ribár B., Mészáros Cs., Gašić O., Kanyo I., Engel P.: Structure of Capnoidine, a Phtalide Isoquinoline Alkaloid, *Acta Cryst. C*47, 2191-2193 (1991).
10. Ribár B., Mészáros Cs., Engel P., Gašić O., Kanyo I.: Structure of Nanteine, *Acta Cryst. C*47, 2500-2501 (1991).

Druge važne informacije

Predsednik Naučnog društva vojvodanskih Mađara.

Članstvo

Član Svetskog saveza Mađarskih profesora.

Prof. dr Julijan Tamaš

- Redovni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004. Inostrani/redovni član Nacionalne akademije nauka i umetnosti Ukrajine u Kijevu od 1997.
- Rođen 04.08.1950. u Vrbasu. Diplomirao jugoslovensku književnost 1974. na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, magistrirao srpsku književnost 1976, a doktorirao književne nauke 1982. na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.
- Redovni profesor na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.
- e-mail: tamasj@eunet.yu

Oblasti istraživanja

Autorska poezija, roman, esej, rusinska, ukrajinska i sve slovenske književnosti, male književne tradicije u svetu, teorijski osnovi komparativistike i teorija književnosti. Ima oko 1000 objavljenih književnih i naučnih radova, od toga 40 samostalnih autorskih knjiga. Pojedininim ili semestralnim predavanjima i studijski boravio u Kijevu, Lavovu, Ternopolju, Užgorodu, Prešovu, Filadelfiji, Njujorku, Vašingtonu, Beogradu, Torontu, Urbana - Šampejnu, Bekeščabi, Zagrebu i istupio je na 22 međunarodna kongresa, bio gost američkog Kongresa (1993) i Verhovnej Radi Ukrajini (1989), član Počasnog predsedništva Prvog kongresa Ukrajinaca sveta (1991), odlukom Suda Ujedinjenih nacija (Toronto, maj 1993) politički disident sa pravom da bira zemlju u kojoj hoće da živi. O njegovom delu objavljeno oko 50 recenzija i oko 50 intervju u vodećim domaćim i svetskim novinama i časopisima, zastupljen u dvadesetak antologija vojvođanske, jugoslovenske i ukrajinske poezije, od Stokholma do Istambula i Pekinga. Obavio niz pionirskih poslova, uveo rusinistiku u slavistiku.

Odabrane publikacije

1. Tamaš J.: Između književne teorije i interpretacije, Ćirpanov, Novi Sad, 1977, 196pp.
2. Tamaš J.: Nad htorii duma, Ruske slovo, Novi Sad 1982, 96 pp.
3. Tamaš J.: Gavrijil Kosteljnuk medzi doktrinu i prirodu, Ruske slovo, Novi Sad 1986, 352 pp.
4. Tamaš J.: Darovi moje braće, Univerzitetska riječ, Nikšić 1990, 132 pp.

5. Tamaš J.: Konjec XX vika, Parohija sv. Apostola i Pavla, Novi Sad 1995, 186 pp.
6. Tamaš J.: Istorija ruskeje literaturi, Zavod za udžbenike, Beograd 1997, 751 pp.
7. Tamaš J.: Ukrajinska književnost između istoka i zapada, Matica srpska, Novi Sad 1995, 300 pp.
8. Tamaš J.: Njebo na koljenoh, Ruske slovo 1972, 48 pp.
9. Tamaš J.: Balada panonskoga lađara, Ruske slovo 1974, 96 pp.
10. Tamaš J.: Pesme o prahu (prev. J. Melvinger), Bagdala, Kruševac 1975, 24 pp.
11. Tamaš J.: Zvičajni dzenj - Običan dan (dvojezički, prev. J. Zivlak), Narodna biblioteka, Vrbas 1984, 50 pp.
12. Tamaš J.: Špitaljske švetlo, Ruske slovo, Novi Sad 1980, 48 pp.
13. Tamaš J.: O rosi (prev. B. Ivkov), Matica srpska, Novi Sad 1981, 67 pp.
14. Tamaš J.: Potjha prirodi, Ruske slovo, Novi Sad 1984, 71 pp.
15. Tamaš J.: Pesak i doba (izabrane pesme prev. B. Ivkov, predgovor J. Pogačnik), Dnevnik, Novi Sad 1986, LXXVIII+216 pp.
16. Tamaš J.: Zlatna hmara, Ruske slovo, Novi Sad 1990, 104 pp.
17. Tamaš J.: Okupani u vičnosci, Ruske slovo, Novi Sad 1989, 215 pp.
18. Tamaš J.: Okupani u vječnosti (prev. G. Janjušević), Matica srpska, Novi Sad 1995, 256 pp.
19. Tamaš J.: Život i poenta, 60 kratkih priča, Radio Novi Sad 1997, 160 pp.
20. Tamaš J.: Izabrana dela 1-4, Prometej, Novi Sad 2002, 1600 pp.

Predavanja na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu

Rusinska književnost i Ukrajinska književnost sa opštom književnošću.

Druge važne informacije

Šef Katedre za rusinski jezik i književnost (1981-2004), Predsednik Saveza Rusina i Ukrajinaca Jugoslavije (1990-2000) i Predsednik reosnovane Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004. godine.

2. DOPISNI ČLANOVI

Dr Srbislav Denčić

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti i Akademije inženjerskih nauka Srbije i Crne Gore, od 2004.
- Rođen 29.07.1953. u Indiji. Diplomirao 1979, magistrirao 1984. i doktorirao 1989. na Poljoprivrednom fakultetu Univerzitetu u Novom Sadu.
- Naučni savetnik u Naučnom institutu za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu.
- e-mail: dencic@ifvcns.ns.ac.yu

Oblasti istraživanja

Genetika i oplemenjivanje strnih žita (hlebna pšenica, durum pšenica, spelta pšenica, Triticale); genetska determinacija važnih svojstava pšenice metodima klasične i savremene biotehnologije (mikrosateliti); genetički resursi, banke gena i kolekcije pšenice. Objavio je 224 rada u međunarodnim i domaćim časopisima, tri poglavlja u međunarodnim monografijama, dva poglavlja u dvema domaćim monografijama. Održao je 40 predavanja na međunarodnim skupovima. Autor ili koautor je 71 sorte strnih žita registrovane u našoj zemlji i 5 sorata ozime pšenice registrovanih u stranim zemljama. Dobio je OktobarSKU nagradu grada Novog Sada 2000.

Odabrane publikacije i patenti

1. Denčić S. 1998: The Role of Genebank in Evaluating PRG. In: Gass,T., Frese,L., Begemann,F, and Lipman,E, (compilers): Implementation of the Global Plan of Action in Europe - Conservation and Sustainable Utilization of Plant Genetic Resources for Food and Agric. Germany, pp. 163-171.
2. Denčić S., Kastori R., Kobiljski B. and Duggan B., 2000: Evaluation of grain yield and its components in wheat cultivars and landraces under near optimal and drought conditions. Euphytica, Vol. 113 (1), pp. 43-52.
3. Denčić S., Koenig J., Pržulj N., 2001: Genetic resources of small grain crops. In: Quarrie, S., Janjić K., Atanassov A., Knežević D, Stojanović S (eds.) Genetic and Breeding of

Small Grains, Monography, Pub. by ARI - SERBIA, Belgrade, pp. 83-118.

4. Denčić S. 2001: The Yugoslav Wheat Pool. In: Bonjean, A, and Angus, W (eds.) The World Wheat Book. A History of Wheat Breeding. Lavoisier publishing, Paris, France, 377-403.

Patenti

1. Denčić S., Borojević S, i Rončević P., 1994: Rešenjem Saveznog Ministarstva za privredu, br. 4/0-01 - 009/014, priznata je sorta ozime pšenice RENESANSA
2. Denčić S. i Borojević S. 1993: Rešenjem Saveznog Ministarstva za poljoprivredu br. 2/0-04-068/005 priznata je sorta ozime pšenice RUSIJA
3. Denčić S., Borojević S. i Rončević P. 1995: Rešenjem Saveznog Ministarstva za poljoprivredu br. 4/0-01-03/012 priznata je sorta ozime pšenice PESMA
4. Denčić S. i Kobiljski B., 1998: Rešenjem Saveznog Ministarstva za poljoprivredu, br. 4/008-075/005, priznata je sorta jare tvrde pšenice DURUMKO
5. Denčić S. i Kobiljski B., 2003: Rešenjem Ministarstva poljoprivrede i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-04-178-129-11/2003-04, priznata je sorta ozimog Triticale ODISEJ

Predavanja na fakultetu

Oplemenjivanje strnih žita, poslediplomske studije, Katedra za genetiku na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu i Oplemenjivanje organizama, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad.

Druge važne informacije

Urednik je nacionalnog časopisa "Selekcija i semenarstvo", član uredništva časopisa "Zbornik radova Instituta za ratarstvo i povrtarstvo", Nacionalni koordinator za genetičke resurse pšenice.

Članstvo

ECP/GR (Evropski kooperativni program za genetske resurse) Rim, Italija; CIMMYT, Meksiko; ICARDA, Alepo, Sirija; Udruženje genetičara Srbije, Udruženje oplemenjivača i semenara Srbije.

Prof. dr Vera Diklić †

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođena 07.02.1949. u Novom Sadu. Diplomirala 1972. na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, magistrirala 1974. na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, a doktorirala 1978. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.
- Redovni profesor Neurologije na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu i Načelnik Odeljenja za demijelinaciona, inflamatorna, neurodegenerativna i ekspanzivna obolenja centralnog nervnog sistema Instituta za neurologiju KC Novi Sad.

Oblasti istraživanja

Uspostavljanje i usavršavanje brojnih dijagnostičkih metoda, od kojih je uvođenje određivanja nivoa antiepileptika i stepena integriteta hematoencefalne barijere, prva primena u našoj zemlji. Od 1994 godine kao saradnik Centra za magnetnu rezonancu u Sr.Kamenici uvodi metodu MR-spektroskopije u rutinsku dijagnostiku kojom otkriva redak slučaj leukodistrofije, pristupa holandskom timu koji 2001. otkriva gen za makrocefalnu distrofiju. Ovom metodom in vivo otkriva i prvi slučaj prionske bolesti (bolest ludih krava) što je potvrđeno imunohistohemiski u Londonu, a ova istraživanja su objavljena u Ljubljani (engleski i slovenački jezik). Objavila 345 radova (u 221 prvi ili jedini autor). Rukovodila je trima petogodišnjim projektima, predsedavala i X jubilarnom Kongresu evropskog udruženja za neurologiju, Nica, 1998 godine i dr.

Osim stručnog rada amaterski se bavila i umetničkom fotografijom i izlagala je u Galeriji SANU, u N. Sadu, Domu ruske kulture u Beogradu i u okviru sekcije za umetnost Srpskog lekarskog društva (Medici pro arte) kao i u Galeriji Foto-kino saveza Vojvodine.

Odabrane publikacije

1. Diklić V.: Prionska oboljenja centralnog nervnog sistema Monografija, publ. Medicinski fakultet Novi Sad 1998.
2. Jeremić – Diklić V.: The daily rhythm of serum ultrafiltrat tryptoptan and tyrosine in depression. u Bachelard H.S., Brzin M. (edit.) Synaptic Constituents in Haealth and Diseased, Pergamon Press, Oxford, 522, 1980.

3. Diklić V., Nikolić Lj.: Neuromuscular maturation and CNS neurotransmitters and neuronidulator levels in asphyxiated and non-ashyxiated neonates. in. Bajić M (ed): Neurons, Brain and Behaviour. Pergamon Press, Oxford 51 - 55, 1988.
4. Diklić V. : Magnetno-rezonantna spektroskopija in vivo u psihijatriji. u: Kaličanin P, Ercegovac D. (ured.) Psihijatrija – Dijagnostika, Univerzitet u Beogradu, 377-408, 2001.
5. Diklić V.: Trends in magnetic resonance technology in neurooncology: From Damadians rat to molecular imaging. Archives on oncology- Annals of the Academy of Studenica, 1, 2002.

Predavanja na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu

Neurologija za studente medicine i stomatologije na srpskom i engleskom jeziku u okviru Engleske škole Medicinskog fakulteta, Novi Sad

Druge važne informacije

Od novembra 1994. je saradnik i konsultant Centra za magnetnu rezonancu Instituta za onkologiju u Sr. Kamenici gde uvodi metodu MR-spektroskopije *in vivo* u rutinsku dijagnostiku kao prva u zemlji. Član je Republičke stručne komisije za neurologiju. Od 2001. godine je šef Katedre za neurologiju.

Članstvo

Član je Evropskog i Švedskog udruženja za Neurologiju. Član sekretarijata Medjunarodnog udruženja za neuroepidemiologiju. Član Evropskog i Internacionalnog udruženja za magnetnu rezonanciju u medicini. Član je DLV-SLD.

Prof. dr Ferenc Gaál

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođen 04.08.1941. u Adi. Diplomirao 1964. na Tehnološkom fakultetu u Beogradu, magistrirao 1968. i doktorirao 1977. iz hemijskih nauka na Prirodno – matematičkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.
- Redovni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu.
- e-mail: gaal@ih.ns.ac.yu

Oblasti istraživanja

Hemija, analitička hemija i hemijski aspekti zaštite životne sredine (katalitičke metode analize; elektrohemijski senzori; izučavanje interelementalnih uticaja; automatizacija analitičkih metoda; ekspertni sistemi; analiza farmaceutskih proizvoda, hrane, vode, vazduha, legura, zemljišta, biološkog materijala, arheoloških nalaza, pesticida, mikotoksina i dr.

Odabrane publikacije

1. Vajgand V. J., Gaál F. F.: Determination of Tertiary Amines and Salts of Organic Acids in Acetic Acid by Catalytic Thermometric Titration, *Talanta*, 14 (1967) 345-351.
2. Vajgand V. J., Gaál F. F., Brusin S. S.: Catalytic Thermometric Titrations in Non-Aqueous Solvents by Coulometrically Generated Titrant, *Talanta*, 17 (1970) 415-421.
3. Gaál F. F., Siriški J. S., Jovanović M. S., Branovački B. Đ.: Coulometric Determination of Weak Bases Applying Bismuth Electrode Pair for the End-Point Detection, *Z. Anal. Chem.*, 260 (1972) 361-363.
4. Gaál F. F., Avramović B. Đ., Vajgand V. J.: Application of the Aldehyde Reactions for the Endpoint Detection in the Catalytic Thermometric Titration of Acids, *Microchem. J.*, 27 (1982) 231-239.
5. Gaál F. F., Abramović B. F.: Contributions to the Theory of Catalytic Titrations-I. Complexometric Catalytic Titrations, *Talanta*, 31 (1984) 987-996.
6. Gaál F. F.: Catalytic Titrations, Plenary Lecture, *Analyst*, 112 (1987) 739-751.
7. Abramović B. F., Gaál F. F., Kurunczi É. K.: Application of Computers for Optimisation of End-Point Determination in Catalytic Titrimetry, *Analyst*, 115 (1990) 715-720.

8. Gaál F., Szöllősy I., Arnold M., Paulik F.: Determination of the Organic Matter, Metal Carbonate and Mobile Water in Soils. Simultaneous TG, DTG, DTA and EGA Techniques, *Journal of Thermal Analysis*, 42 (1994) 1007-1016.
9. Abramović B. F., Bjelica L. J., Gaál F. F., Guzsvány V. J., Jovanović Lj. S.: Some Electrochemical Characteristics of Boron-and Phosphorus-Doped Glassy Carbon Electrodes, *Electroanal.*, 15 (2003) 878-884.
10. Abramović B. F., Anderluh V. B., Topalov A. S., Gaál F. F.: Titanium dioxide mediated photocatalytic degradation of 3-amino-2-chloropyridine, *Appl. Catal. B: Environ.* 48 (2004) 213-221.

Predavanja na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu

Instrumentalna analiza I-II, Odabrana poglavlja analitičke hemije, Odabrane metode instrumentalne analize.

Druge važne informacije

Objavio je 146 radova. Ima više od 695 citata (454 heterocitata i 241 autocitata). Dobitnik Plakete nauke i informatike AP Vojvodine za nauku 1990. Oženjen je i otac je troje dece (Ildikó, Anna, Ferenc).

Članstvo

Počasni član Srpskog hemijskog društva - Hemijskog društva Vojvodine od 2001. i Srpskog hemijskog društva od 2001. Član Naučnog društva vojvodanskih Mađara od 1997. Član Save-ta Kolegijuma za visoko obrazovanje vojvodanskih Mađara. Spoljni član Javnog tela Mađarske akademije nauka od 2001.

Prof. dr Lajos Göncz

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođen 04. 11. 1944. u Senti. Diplomirao 1968. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, magistrirao 1976. i doktorirao 1980. na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.
- Redovni profesor na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.
- e-mail: goncz@unsff.ns.ac.yu; goencz@eunet.yu

Oblasti istraživanja

Psihologija dvo- i višejezičnih pojedinaca i grupa, psiholingvistika i sociolingvistika manjinskih zajednica, psihologija vaspitanja i obrazovanja, metodologija psiholoških istraživanja. Objavio 4 monografije i 120 naučnih radova. Sintetizovao rezultate širokog spektra iz više oblasti i doprineo uvođenju nove oblasti istraživanja, psihologije dvojezičnosti. Gostujući profesor na Univerzitetu u Segedinu 1993-95; profesor na doktorskim studijama u Pečuju i Vespemu. Usavršavanje na Univerzitetima u Kanadi; 40 referata na kongresima; 100 predavanja na skupovima i tribinama stručnih udruženja i na nekoliko univerziteta po pozivu. Indeks naučne kompetentnosti 250. Ima 200 citata.

Odabrane publikacije

1. Göncz L. 1981: Rana dvojezičnost i kognitivni razvoj. Novi Sad: Filozofski fakultet—Institut za pedagogiju—Zavod za izdavanje udžbenika, 135 pp.
2. Göncz L. 1985: A kétnyelvűség pszichológiája. A magyar-szerbhorvát kétnyelvűség pszichológiai vizsgálata. Novi Sad: Forum, 226 pp.
3. Göncz L. 1999: A magyar nyelv Jugoszláviában (Vajdaságban). Budapest—Újvidék: Osiris-Forum-MTA Kisebbségkutató Műhely, 288 pp.
4. Göncz L. 2004: A vajdasági magyarság kétnyelvűsége: nyelvpszichológiai vonatkozások. Szabadka: MTT Könyvtár 8. 316 o. (A Magyarságkutató Tudományos Társaság-Szabadka és az MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet-Budapest közös kiadványa).
5. Göncz L. 1985: Interakcija među jezičkim sistemima dvojezičnih osoba. Zagreb: Revija za psihologiju, 1-2:13—24. (Koautor: Varga Éva).

6. Göncz L. 1988: Dimenzije vaspitanja i razvoj ličnosti: teorije i istraživanja. Beograd: Psihologija, 4:121—132.
7. Göncz L. 1988: A research study on the relation between early bilingualism and cognitive development. Meisenheim/Glan, Deutschland: Psychologische Beiträge, 30, 1—2:75—91.
8. Göncz L. 1989: Psychological studies of bilingualism in Vojvodina, In: Radovanović, Milorad (ed.): Yugoslav General Linguistics, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 73—89.
9. Göncz L. 2001: Az egyes és többes szám használata Kárpát-medencei magyar beszélőközösségeknél, Budapest: Pszichológia, 4: 371—398.
10. Göncz L. 2003: Kisebbségi nyelvi jogok a Jugoszláv Szövetségi, Köztársaságban a pszichológus szemével. A szerbiai (vajdasági) magyarság nyelvhasználati jogai. In: Nádor Orsolya—Szarka László (eds.): Nyelvi jogok, kisebbségek, nyelvpolitika Közép-Kelet Európában, Budapest: Akadémiai Kiadó, 161—175.

Predavanja na fakultetu

Na Univerzitetima u Novom Sadu, Pečuju, Vespemu i Segedinu održavao je predavanja iz predmeta: Psihologija vaspitanja i obrazovanja, Psihologija dvojezičnosti, Psiholingvistika, Psihologija za nastavnike, Razvojna psihologija, Metodologija psiholoških istraživanja, Opšta psihologija, Socijalna psihologija, Psihologija učenja.

Druge informacije i članstvo

1981-1983. prodekan za razvoj Filozofskog fakulteta, Novi Sad, šef Katedre za psihologiju u više navrata. Učesnik u 20 istraživačkih projekata. Član uredništva časopisa Psihologija. Član društava psihologa Srbije, Mađarske, Nemačke, Društva za primenjenu lingvistiku Vojvodine, Naučnog društva za hungarološka istraživanja, Naučnog društva vojvodanskih Mađara.

Prof. dr Branimir Gudurić

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004. i Medicinske Akademije SLD, Beograd, od 2002. godine.
- Rođen 05.02.1940. u Nišu. Diplomirao 1963. i magistrirao 1973. na Medicinskom fakultetu u Beogradu, a doktorirao 1976. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.
- Redovni profesor Hirurgije i Hirurške onkologije na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu i Savetnik za Hiruršku onkologiju Instituta za onkologiju, Sremska Kamenica.
- e-mail: gudura@EUnet.yu

Oblasti istraživanja

Uspostavljanje i usavršavanje tehnika skringinga, dijagnostike, lečenja i rehabilitacije u tretmanu malignih neoplazmi dojke, endokrinih žlezda i abdominalnih tumora. Primena kombinovanih tretmana (konzervativna hirurgija uz zračenje i rekonstruktivne procedure kod raka dojke, preoperativno zračenje i radikalna hirurgija uznapredovalih karcinoma rektuma i dr.) Ukupno saopštio i objavio 237 radova, editor u dvema monografijama, pisac jednog poglavlja u stranoj i šest poglavlja u domaćim monografijama i tri u udžbenicima. Godinu dana bio visiting (IREX) istraživački profesor u Sloan Katering Cancer Centru u New Yorku. Dobitnik Plakete "Prof. dr Voja Stojanović" za naučno-istraživački rad za 1998. godinu Udruženja Univerzitetskih profesora i naučnih radnika Srbije - Beograd kao i Oktobarske nagrade za 1998. grada Novog Sada.

Odabrane publikacije

1. Gudurić B, Sterio B, Semnic R.: Intraarterijska aplikacija citostatika kod solidnih tumora, Acta Chirurgica Jugoslavica, 1974,22(3): 1965-1967.
2. Gudurić B.: Limfografije na vratu, Medicinski pregled, 1975,11-12: 533-535.
3. Gudurić B, Popovic D, Sterio B, Sljapic N, Mihalj M.: Experiences with Thermography in the Early Breast Cancers on 10.000 Examinations - Cooreferat in the Section for Early Breast Cancer Detections Procidingns from Second European Congress on Thermography, Barcelona 1978, pages. 16-26.

4. Gudurić B.: Values of the Hormonal and Metabolic Tests in Differential Diagnosis Between Cancers and Masthopaties of the Breast by Means of Thermography. Introductory Lectures for Membership in British Association of Surgical Oncology, London 1977, published in: *Clinical Oncology* 1978,4(4): 391-396.
5. Gudurić B.: Glucose Tests with Thermography in the Diagnosis of Breast Cancers. In: Francis Ring and Barbara Phillips editors: *MEDICAL THERMO LOGY*, 581-596, Plenum. Publ. Co, London 1984,
6. McDermott E, Gudurić B, Brennan M.: Prognostic Variables in Patients with Gastro-Intestinal Carcinoid Tumours. *British Journal of Surgery*, 1994, 81: 1007-1009

Predavanja na fakultetu

Hirurgija sa ratnom hirurgijom i Hirurška onkologija za studente medicine i stomatologije na srpskom i engleskom jeziku u okviru Egleske škole Medicinskog fakulteta, Novi Sad.

Medicinska etika za studente Engleske medicinske i stomatološke škole Medicinskom fakultetu, Novi Sad.

Druge važne informacije

Član uredjivačkih odbora: *European Journal of Surgical Oncology* - Saunders ltd. London, (1986-97), Član odbora Recenzentata *EJSO* (1998 - 2001), *Journal of BUON*, Atina, (od 1998.), *Archives of Oncology*, Sremska Kamenica (od 1993.), *Arhiva za Gastro-entero-hepatologiju SLD Beograd* (od 1997.), predsjednik i glavni i Odgovorni urednik *Izdavačke delatnosti Društva lekara Vojvodine Srpskog lekarskog društva*.

Članstvo

Evropsko udruženje hirurških onkologa - član-osnivač (Brisel), Britanska asocijacija hirurških onkologa (London), Kraljevsko medicinsko društvo - *Oncologia* (London), Internacionalno udruženje univerzitetskih colo-rektalnih hirurga (Chicago), Balkanska unija onkologa (Atina), *SLD-DLV*, Udruženje hirurških onkologa- *SCG*, Udruženje kolo-proktologa - *SCG*.

Prof. dr Slobodanka Latinović

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004, šef Katedre za oftalmologiju Medicinskog fakulteta u Novom Sadu.
- Rođena 29.11.1944. u Novom Sadu. Diplomirala 1968. na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, završila specijalizaciju iz oftalmologije 1974. na Klinici za očne bolesti u Novom Sadu, magistrirala 1978. i doktorirala 1982. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.
- Šef odseka za vitreoretinalnu hirurgiju na Klinici za očne bolesti Kliničkog centra u Novom Sadu.
- e-mail: slatinns@EUnet.yu

Oblasti istraživanja

Početak osamdesetih, među prvima kod nas, uvodi modernu hirurgiju oka kod glaukoma, katarakte, retinalnu i vitreorealnu hirurgiju kod oboljenja mrežnjače, povreda oka. Uvodi različite laserske procedure (1986), sve do Excimer lasera u refraktivnoj hirurgiji 2002. godine. U saradnji sa Institutom za majku i dete uvela je 1991. god. *Program za rano otkrivanje i lečenje retinopatije kod prevremeno rođene dece*. Od 1996. do 2001. izvodi naučni projekat *Kvalitet života i stratifikacija rizika kao originalni naučni metod merenja rezultata očnih operacija*. Učestvuje u višegodišnjoj evropskoj studiji praćenja rezultata operacije katarakte (EUCOSG 1998-2004). Bazična naučna istraživanja su iz oblasti morfofiziologije, hematookularne barijere, autoregulacije intraokularnog pritiska i poremećaja cirkulacije kod glaukoma. Brojna klinička istraživanja se odnose na savremene hirurške i laserske metode lečenja glaukoma, katarakte, dijabetične retinopatije, ablacije retine i povrede oka. Postavila je novu, savremenu metodu za evaluaciju postoperativnih rezultata, ne samo kroz klinička merila, već i kroz objektivnu ocenu subjektivnog stanja pacijenata u odnosu na vid i kvalitet života. Na osnovu priloženog rada, Savezno Ministarstvo za nauku i tehnologiju je 2002. imenuje za eksperta iz oftalmologije.

Odabrane publikacije

1. Latinović S, Virno M, Pecori-Giraldi J.: Morphodynamics of the Iris Circulation in Experimentally-Induced Changes in Intraocular Pressure. (Fr.) *Ophthalmologie* 1988;2(5):419-22
2. Latinović S.: Quality of Life after Intraocular Operations. *Qual Life Res* 1997;6(7-8):676/ab211

3. Latinović S, Jakovljević Đ, Potić Z.: New Approaches and Methods for Assessing Quality of Life in Patients with Intraocular Surgery. *Qual Life Res* 1998;7(7):622
4. Tomić Z, Pavlović S, Latinović S.: Surgical Treatment of Penetrating Ocular Injuries with Retained Intraocular Foreign Bodies. *Eur J Ophthalmol.*1996;6:322-326
5. Virno M, Pellegrino N, Pecori-Giraldi J, Latinović S.: Vascular Effects of Adrenergic Drugs and Their Action on Intraocular Pressure. (Gr.) *Klin Monatsbl Augenheilkd* 1977;170(4):570-8 (12ref.)
6. Latinović S, Masic V, Bursac S.: LASEK for Low to Moderate Ametropia. *Ophthalmology*, Monduzzi Editore 2003; 133-137
7. Latinović S.: *Practical Ophthalmology*. Med.Fak.1990;

Predavanja i kursevi

Redovni profesor i šef Katedre na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, naučna oblast Oftalmologija. Predavanja i kursevi za studente opšte medicine, stomatologije i strane studente. Organizator i izvođač posle diplomskih studija i specijalizacija iz oftalmologije, pozivni predavač (Lugano, Temišvar), internacionalni vitreoretinalni kurs, kurs iz katarakte, Phako kursevi (Bukurešt 1999, ESCRS Wiena 1999, Budapest, Novi Sad 2002). Koordinator Internacionalnog ispita iz oftalmologije za celu zemlju ICO 2001.

Druge važne informacije – pohadanje kurseva

- 1975-1990. University Eye Clinic (La Sapienza), Rome, Italy (Prof G.B. Bietti, Prof. M. Pannarale)
- 1980. University Eye Clinic, Essen, Germany (Prof. Mayer Schwickerat)
- 1981-1998. Eye Hospital, Rotterdam, Holland and Middelheim Hospital, Antwerpen, Belgium – Department of vitreoretinal surgery (Dr. R. Zivojnovic)
- 1983. University Eye Clinic (Croix Rousse), Lyon, France (Prof. M. Bonnet)
- 1982. Rottchild Foundation-Eye Institute, Paris, France (Prof. A. Rosa)

Članstvo u međunarodnim i domaćim asocijacijama

ISLD-DLV (od 1971- povelja SLD), DOV (2003), Italian Ophthalmology Society (1980-2000), European Council for Cataract Surgery (1989), ESCRS (1993), EVERS (1995), American Academy of Ophthalmology (1997), EVRS (2000), Bord member of Mediterranean Society (1990), South East European Society of Ophthalmology (2004), Honor member of Romanian Ophthalmology Society (1992) and South East European Society of Ophthalmology (2004).

Prof. dr Milorad Miloradov

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti i Jugoslovenske inženjerske akademije od 2004.
- Rođen 12.06.1933. u Rumenki. Diplomirao 1958, magistrirao 1967 i doktorirao 1978. na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.
- Redovni profesor na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu (u penziji).
- e-mail: milons@eunet.yu

Oblasti istraživanja

Rečna hidraulika i uređenje vodotoka, istraživanja rečnih procesa in situ, stohastička istraživanja rečnih pojava, matematičko modeliranje rečnih procesa i numeričko rešenje parcijalnih diferencijalnih jednačina primenom računara, matematički modeli za proračune deformacije rečnih korita u prirodnim uslovima i pod dejstvom rečnih regulacionih građevina, nestacionarno tečenje vode i nanosa u rekama, funkcionalnost i stabilnost regulacionih građevina, zasipanje akumulacija rečnim nanosom.

Metoda planiranja vodoprivrednih sistema, metoda evaluacije kompleksnih vodoprivrednih sistema, razvoj matematičkih modela upravljanja složenim vodoprivrednim sistemima u realnom vremenu i obrade vodoprivrednog bilanasa na lokalnom i globalnom nivou. Sistemska analiza, planiranje i upravljanje sistemima zaštite životne sredine, posebno zaštite voda, primena teorije fazi skupova radi boljeg definisanja kategorizacije vodotoka i klasifikacije voda, primena i razvoj GIS informacionih sistema u oblasti upravljanja vodama i zaštitom životne sredine.

Odabrane publikacije

1. Miloradov M.: Modelling of the Water Resources Balance on a Global Basis, Joint UNESCO/FAO Program, Paris/Rome 1994.
2. Miloradov M., Marjanović P., Bogdanović S.: Metodologija za izradu integralnog katastra zagađivača životne sredine, "Agora", Beograd 1995.
3. Miloradov M.: Hydrological Cycle and Water Balance, The Federal Hydro meteorological Institute Beograd, The Second International Summer School in Meteorology, 1995.

4. Miloradov M., Marjanovic P.: Guidelines for Conducting Water Resources Assessment, UNESCO Publication, No. 55 IHP Program, Paris, 1998.
5. Miloradov M, Marjanovic P. Gobor Z.: Vision and Strategies for Environmental Management in Eastern and Central Europe – Transboundary Problems Require International Cooperation, PSU-UNS International Conference 2003 “Energy and the Environment” Hat Yai, Songkhla, Thailand December 2003

Predavanja na fakultetu

Regulacija reka i odbrana od poplava, Rečna hitraulika i transport nanosa, Vodoprivreda i regionalno planiranje, Sistemi zaštite životne sredine.

Druge važne informacije

Editor dva broja časopisa “Water Sciences and Technology”, UNESCO ekspert, predsednik Nacionalnog komiteta za međunarodni hidrološki program UNESCO-a, potpredsednik Odbora za nauku Komisije za UNESCO Srbije i Crne Gore.

Članstvo

International Association of Hydraulic Researchers (IAHR), International Association on Water Quality (IAWQ), Honorary member Hungarian Society for Hydrology, Društvo hidrauličara Srbije, Srpsko hidrološko društvo, Društvo za zaštitu voda Srbije, Udruženje za tehnologiju voda i sanitarno inženjerstvo.

Prof. dr Endre Pap

- Dopisni član Vojvodanske akademije nauka i umetnosti i Evropske akademije nauka od 2004. Spoljni član javnog tela Mađarske akademije nauka od 2000.
- Rođen 26.02.1947. u Malom Idošu. Diplomirao 1970. na Prirodno – matematičkom fakultetu u Novom Sadu, magistrirao 1973. na Prirodno–matematičkom fakultetu u Beogradu, a doktorirao 1975. na Prirodno–matematičkom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.
- Redovni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu, šef Katedre za primenjenu analizu.
- e-mail: pap@im.ns.ac.yu; pape@eunet.yu

Oblasti istraživanja

Teorija mere (polugrupovno vrednosne mere; ne-aditivne skupovne funkcije), fazi sistemi (operatori agregacije; teorija odlučivanja; primene), funkcionalna analiza (uniformna ograničenost, teoreme o zatvorenom grafiku, konvergencije), parcijalne diferencijalne jednačine. Ima 240 objavljenih naučnih radova i 15 knjiga. Bio je gostujući profesor na univerzitetima u Lincu, Rimu, Napulju, Tuluzu, Cirihi, Potenci, Folinju i održao je 45 predavanja po pozivu na drugim univerzitetima. Za svoj naučni rad dobio je Oktobarsku nagradu grada Novog Sada za 2003. Ima 700 citata.

Odabrane publikacije

1. Pap E.: Funkcionalna analiza, Institut za matematiku, Novi Sad, 1982, 202 str.
2. Pap E.: Null-Additive Set Functions, Kluwer Academic Publishers, Mathematics and Its Applications 337, Dordrecht/Boston/London, 1995, 315 pp.
3. Pap E., Takači A., Takači Đ.: Partial Differential Equations through Examples and Exercises, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht/Boston/London, 1997, 405 pp.
4. Pap E.: Complex Analysis through Examples and Exercises, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht/Boston/London, 1998, 380 pp.
5. Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Uniform Approximation of Associative Copulas by Strict and Non-Strict Copulas, Illinois J. Math. 45, No. 4 (2001), 1393-1400.

6. Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: *Triangular Norms, Trends in Logics 8*, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht/Boston/London, 2000, 385 pp.
7. Hadžić O., Pap E.: *Fixed Point Theory in Probabilistic Metric Spaces, Mathematics and Its Applications*, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht/Boston/London, 2001, 278 pp.
8. Pap E.: *Decomposable Measures and Nonlinear Equations, Fuzzy Sets and Systems* 92 (1997), 205-221.
9. Pap E., Vivona D.: *Non-commutative and non-associative pseudo-analysis and its applications on nonlinear partial differential equations, J. Math. Anal. Appl.* 246 (2000), 390-408.
10. Pap E. (Ed.): *Handbook of Measure Theory, Volume I, II*, Elsevier, North-Holland, 2002, 1636 pp.

Predavanja na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu

Realna analiza, obične diferencijalne jednačine, parcijalne diferencijalne jednačine, kompleksna analiza, metode optimizacije, teorija mere (ne-aditivne), teorija odlučivanja.

Druge važne informacije

Saradnik na *Encyclopaedia of Mathematics*, Kluwer. Član uredništva časopisa: *Fuzzy Sets and Systems*; *Novi Sad J. Math*; *YUJOR*; *Tatra Mountains Math. Publ.*; *Archiv of Oncology*; *Acta Polytechnics*. Koordinator radne grupe GEM u EUSFLAT-u. Recenzent za *Math. Reviews*, *Zentral. für Math.* Nosi-lac projekata: MNTRS-1866, CEEPUS (SK-42, YU).

Članstvo

AMS (1976), MFAJ (1974), Österr. Math. Ges. (1976), IFSA (1993), EUSFLAT (1997).

Prof. dr Jožef Salma

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004. Spoljni član javnog tela Mađarske akademije nauka od 2000.
- Rođen 09.01.1948. u Zrenjaninu. Diplomirao na građanskopravnom smeru. Pravnog fakulteta u Novom Sadu 1970. Magistrirao 1975. i doktorirao 1979. na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu, drugi doktorat: na Mađarskoj akademiji nauka u Budimpešti Cand. Sci. iuris, 1998.
- Redovni profesor na Pravnom fakultetu u Novom Sadu.
- e-mail: szalmajt@EUnet.yu

Oblasti istraživanja

Građansko pravo (Obligaciono pravo); Ljudska, građanska i manjinska prava.

Odabrane publikacije

1. Szalma J.: Obligaciono pravo, Naučna knjiga, Beograd, 1988, str. 599. Drugo izmenjeno i prošireno izdanje: Pravni fakultet u Novom Sadu, 1999, str. 625+XIII, treće neizmenjeno izdanje: Pravo, teorija i praksa, Novi Sad, 2001. g., str. 625, četvrto prošireno i izmenjeno izdanje: Centar za izdavačku delatnost Pravnog fakulteta u Novom Sadu, 2004.g., str. 697.
2. Szalma J.: Eksproprijacija – Instituti, sudska praksa i zakonski propisi, Informator, Zagreb, 1987, s. 207.
3. Szalma J.: Parlament und Zivilgesetzgebung in Ungarn, in: Von den Ständenversammlungen bis zum parlamentarischen Regierungssystem in Ungarn, Studien zur Parlamentarismusgeschichte, Herausgeber: Prof. Dr. Gábor Máthé, Prof. Dr. Mezey Barna, Budapest, Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara, Budapest, 2002, 121-145.
4. In: Prof. Dr. Horváth Tibor, Prof. Dr. Mezey Barna, Prof. Dr. Szalma József, Prof. Dr. Szilágyi Péter, acad. Prof. Dr. Vékás Lajos, Prof. Dr. Varga Csaba, Kodifikáció – tanulmányok, - A polgári jog kodifikációjának általános módszerei és a Magyar Ptk rekodifikációja (Kodifikacija, - Opšti metodi kodifikacije građanskog prava), s. 40-70, Budapest, ELTE Állam- és Jogtudományi Kara, 2002.
5. Szalma J.: Okozatosság és polgári jogi felelősség – az európai és a magyar jogban, (Uzročnost u deliktnom pravu),

- Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, Novotni Alapítvány a Magánjog fejlesztéséért, Miskolc, 2000, s. 228.
6. Szalma J.: Simulovani ugovori – Prilog teoriji o zabrani izigravanja prava, Institut za uporedno pravo – Savremena administracija, Beograd, 1987, s. 335.
 7. Szalma J.: Geltung und Bedeutung der Kodifikationen Österreichs, Serbiens und Montenegros in ehemaligen Jugoslawien, Zeitschrift für neuere Rechtsgeschichte, Manz'sche Verlag, Wien, 1994/4, 341-349.
 8. Szalma J.: The law of ecology-principles and system, Yugoslav Law/Droit Yougoslave, 40 years of the Instituts of comparative law – Institut de droit comparé, Belgrad, 1996/1-3, 189-204.
 9. Szalma J.: Rekodifikation des ungarischen Bürgerlichen Gesetzbuches aus dem Jahre 1959 (beginnend im Jahre 1998), Annales Universitatis scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös nominatae, Budapest, Tomus XL-XLII/2000-2001, s. 54-80.
 10. Szalma J.: Európai Únió – Emberi és kisebbségi jogok (Evropska Unija – ljudska i manjinska prava), Atlantis, Újvidék/Novi Sad, 2004, s.303.

Predavanja na fakultetu

Na opštem i poslediplomskom kursu Pravnog fakulteta u Novom Sadu: Obligaciono pravo.

Druge važne informacije

Saradnik Ludwig Bolzman Instituta za evropsko i nemačko pravo u Beču i Pravnog fakulteta Univerziteta u Beču, gostujući profesor na Pravnom fakultetu u Budimpešti i u Miškolcu.

Članstvo

Forum Juris, Novi Sad; Naučno društvo vojvođanskih Mađara (član-osnivač i potpredsednik).

Prof. dr Miloš Tešić

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođen 22.12.1941. u Novom Sadu. Diplomirao 1965. na Mašinskom fakultetu, a magistrirao 1974. na Odseku za upravljanje poslovnim sistemima na Fakultetu tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu. Doktorirao 1977. na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta Georg August u Göttingenu (SR Nemačka).
- Redovni profesor na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu.
- e-mail: tesic@uns.ns.ac.yu

Oblasti istraživanja

Radio na usavršavanju i razvoju mašina i postupaka za žetvu, doradu, transport i korišćenje krmnog bilja i obnovljivih sirovina iz ratarstva, te mašina za ubiranje i postrojenja za sušenje lekovitog bilja. Istraživanja i afirmaciju Katedre za poljoprivredno mašinstvo razvijao kroz stalne kontakte i dobru saradnju sa kolegama iz struke u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, u Nemačkoj (Stuttgart, Göttingen, Weihestephan, Bonn, Potsdam), Budimpešti, Gödöllou, Pragu, Nitri. Objavio je oko 220 radova u časopisima i na naučno-stručnim skupovima u zemlji i inostranstvu. U četrdesetak radova koautor je sa kolegama iz Nemačke. Koautor 7 tehničkih rešenja mašina primenjenih u praksi. Koautor 2 odobrena patenta.

Odabrane publikacije

1. Tešić M. (1977): Das Verdichten unter Nährstoffaufschluss von Futterpflanzen in Matrizenpressen (Compression of Fodder in Matrix-presses and Increasing of Nutrition Value), Universität Georg August, Göttingen.
2. Tešić M., Veselinov B., T. Krmptić (1985): Evaluation of Maize Straw Harvesting Procedures, Biomass Round Table Conference, Serbian Academy of Sciences and Arts, Academy of Sciences and Arts of Vojvodina and Hungarian Academy of Sciences, Arandelovac Proceedings, pp 5.
3. Müller J., Reisinger G., Kišgeci J., Kotta E., Tešić M. and W. Mühlbauer (1989): Development of a Greenhouse-Type Solar Dryer for Medicinal Plants and Herbs, Solar & Wind Technology, 6, 5, 532-530.

4. Martinov M., Tešić M., und J. Müller (1992): Erntemachine fuer Kamille (Chamomile Harvester) Landtechnik, 47, 10, 505-507.
5. Tešić M., Babić M., Martinov M. and J. Sabo (1994): Drying Properties of Hops Layer, International Agrophysics 8, 4, 697-703.
6. Tešić M.: Principi rada mašina za žetvu travnatih materijala. Univerzitetski udžbenik, Institut za mehanizaciju, Novi Sad, 1984.

Predavanja na Tehničkom fakultetu u Novom Sadu

Više predmeta iz oblasti Poljoprivredno mašinstvo, na redovnim i posle diplomskim studijama.

Druge važne informacije i članstvo

Šef Katedre za poljoprivredno mašinstvo bio je od 1978. do 1999. Direktor Instituta za mehanizaciju (1981-1984). Studijski boravci u Francuskoj, Italiji, Kini, Poljskoj, Grčkoj, Albaniji. Ispred Reformske demokratske stranke Vojvodine bio je član Izvršnog odbora Skupštine grada Novog Sada, zadužen za saobraćaj i puteve (1995. i 1996). Na Fachhochschule Weihenstephan u Triesdorfu, Nemačka, radio kao profesor dva semestra, 2001-2002, gde je na redovnim i posle diplomskim studijama predavao predmet Poljoprivredna tehnika. Predsednik Komisije za mašinsku tehniku (1992-1995.) i Komisije za poljoprivrednu tehniku (2001-2004.) Naučno – nastavnog veća Univerziteta. Rukovodilac nekoliko istraivačkih i razvojnih projekata za fondove za nauku i privredne organizacije, sa 5-30 istraživača u timu. Osnivač i stalno aktivni vodeći član Vojvodjanskog i Jugoslovenskog društva za poljoprivrednu tehniku. Urednik časopisa "Savremena poljoprivredna tehnika" (1991-2003), a i časopisa "Agricultural Engineering" od osnivanja 1995. do 2003. Rukovodilac jugoslovenskog tima u nemačko-jugoslovenskom naučnoistraživačkom projektu "Razvoj postrojenja i postupaka za solarno sušenje lekovitog bilja" (1986-2002) i TEMPUS projekta u kojem su učestvovali univerziteti iz 6 zemalja (2002-2004). Bio je među osnivačima Novosadskog kluba i Vojvođanskog kluba. Osnivač i predsednik Alexander von Humboldt - DAAD Kluba pri Univerzitetu u Novom Sadu.

Prof. dr Pavle Tomić †

- Dopisni član Vojvođanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođen 17.9.1948. u Turiji. Diplomirao 1971. na geografskoj grupi Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, a magistrirao 1973. i doktorirao 1975. na Prirodno – matematičkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.
- Redovni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu.

Oblasti istraživanja

Geografija, turizam, zaštita životne sredine (društvena geografija, ekonomska geografija, saobraćajna geografija, kulturni turizam, agrarni turizam i eko turizam.)

U ukupnom bibliografskom popisu 278 jedinica, od toga 152 naučna rada, 10 stručnih, 5 naučno-popularnih, 17 udžbenika (za osnovnu, srednju, višu školu i fakultet), 2 skripte, 78 autorskih jedinica za enciklopediju, 15 ocena radova (prikazi) drugih autora.

Od naučnih radova 52 je referisano na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu. Od ukupno 34 objavljene geografske monografije, 4 samostalno napisao (opština) a u ostalih 30 bio koautor. Više puta na studijskim boravcima, pretežno sa naučnim radovima na skupovima u inostranstvu: Segedinu, Pečuju, Regensburgu, Poznanju, Haleu, Varšavi, Temišvaru, Ohridu, Budimpešti, Bukureštu, Istanbulu, Atini, Sučavi, Tulči, Lisabonu, Seulu.

Obavljao je više dužnosti, bio je predsednik Saveza geografskih društava SFRJ, predsednik Društva geografa Vojvodine, više puta direktor Instituta za geografiju, predsednik Srpskog geografskog društva. Godine 2000. izabran je za redovnog člana Naučnog društva Srbije.

Više puta je pohvaljen: Zahvalnicom Prosvetnog saveta Vojvodine, Plaketom Društva geografa Vojvodine, Zlatnom značkom Kulturno prosvetne zajednice Srbije, Poveljom o izboru Naučnog društva Srbije, Medaljom "Jovan Cvijić", Srpskog geografskog društva.

Odabrane publikacije

1. Tomić P.: Opština Žitište, Monografija, Posebno izdanje PMF, Novi Sad, str. 1-144., 1981.

2. Tomić P.: Opština Kovin, Monografija, Posebno izdanje PMF, Novi Sad, str. 1-174., 1981.
3. Tomić P.: Opština Bela Crkva, Monografija, Izdanje PMF-a Novi Sad, str. 1-218., 1988.
4. Tomić P., Romelić, J., Kicošev, S., Besermenji, S., Stojanović, V., Pajović, T., Pavić, D.: Kulturna dobra u turističkoj ponudi Vojvodine (Cultural Values in the Tourism Offer of Vojvodina), Biblioteka "Vojvodina – kultura, turizam i održivi razvoj", Monografija, PMF, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad, strana 1-139.
5. Tomić P., Romelić, J., Kicošev, S., Lazić, L.: Vojvodina. Naučno-popularna monografija. Scientifically-popular Monograph, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad. Strana 1-179., 2002.
6. Tomić, P., Romelić, J., Kicošev, S., Stojanović, V., Pajović, T., Pavlica, K., Savić, S., Čomić, Lj., Aleksić, J. (2002): Sustainable Tourism, sustainability principles, practice and policy. Editor: Ministry for natural Resources and the Environmental Protection of the Republic of Serbia, Ministry for Trade, Tourism and Services, World Summit on Sustainable Development, Johannesburg 2002. International Year of Ecotourism, 2002.

Predavanja na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu

Opšta privredna geografija, svetska privreda i turizam, geografske osnove zaštite životne sredine, turizam i održivi razvoj.

Druge važne informacije

Bio je dekan PMF-a i rukovodilac naučnog projekta Ministarstva za tehnologiju i nauku Republike Srbije "Geografski aspekti stanja i pravca razvoja Srbije (Vojvodine)", i rukovodilac još 5 projekata od čega je jedan međunarodni (Kultura i turizam u Regionu Dunav-Kriš-Moriš-Tisa).

Članstvo

Srpsko geografsko društvo (1970), Društvo geografa Vojvodine (1974), Matica Srpska (1977), Naučno društvo Srbije (2002).

Prof. dr Bratislav S. Tošić

- Dopisni član Vojvodanske akademije nauka i umetnosti od 2004.
- Rođen 28.10.1935. u Beogradu. Diplomirao 1961. i doktorirao 1971. na Prirodno–matematičkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.
- Redovni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu (u penziji).
- e-mail: btosic@yahoo.com

Oblasti istraživanja

Nelinearna optika, kvantna teorija magnetizma, kvantna teorija feroelektriciteta, provodnost i superprovodnost kondenzovane materije, biofizika. Ima 220 objavljenih naučnih radova, a od toga 165 u stranim časopisima. Po pozivu održao dvadesetak predavanja u zemlji i desetak u inostranstvu. Dobio je sledeća priznanja: Studentska Oktobarska nagrada grada Beograda (1960) za originalni doprinos teoriji diferencijalnih jednačina, Prvomajska nagrada Novog Sada (1976), Oktobarska nagrada grada Novog Sada (1998), Nagrada za „Životno delo” Udruženja univerzitetskih profesora i naučnika Srbije (2000).

Odabrane publikacije

1. Agranovich V.M., Tošić B.S.: Collective Properties of Frenkel Excitons, *Zh.Eksp.Teor.Fiz.* 53, 149 (1967).
2. Lalović D.I., Tošić B.S., Žakula R.B.: On the Problem of Kinematic Interaction in the Quantum Theory of Magnetism, *Phys.Stat.Sol.* 32, 635 (1968).
3. Lalović D.I., Tošić B.S., Žakula R.B.: Theory of Nonlinear Effects in Crystal in the Second Quantization Representation, *Phys.Rev.* 178, 1472 (1969).
4. Kapor D.V., Tošić B.S.: Low-Temperature Properties of the Ising Model in Transverse Field and the Influence of Kinematical Levels, *Physica* 103A, 609 (1980).
5. Tošić B.S., Šetrajčić J.P.: Exciton Drops in One-Dimensional Molecular Chains, *Phys.Stat.Sol.(b)* 125, 743 (1984).
6. Tošić B.S., Šetrajčić J.P., Đajić R.P., Mirjanić D.Lj.: Phonons in Broken Symmetry Structures, *Phys. Rev. B* 36, 9094 (1987).
7. Tošić B.S., Mašković Lj.D., Šetrajčić J.P., Mirjanić D.Lj.: Coherent Exciton Solitons, *Physica* 152A, 217 (1988).
8. Kozmidis-Luburić U.F., Tošić B.S.: Kinematical Interaction of Optical Excitations and Consequences, *Physica* 153A, 266 (1988).

9. Tošić B.S., Mašković Lj.D., Škrinjar M.J., Kapor D.V., Knežević G.: Solitons in Models of an α -Helix: Influence of Symmetry, *J.Phys.C* 3, 7619 (1991).
10. Tošić B.S., Pilipović S.: Generalized Green Functions, *Physica* 216A, 333 (1995).
11. Sajfert V., Đajić R., Četković M., Tošić B.S.: Cylindrical Quantum Dots with Hydrogen-Bonded Materials, *Nanotechnology* 14, 358 (2003).
12. Sajfert V., Đajić R., Tošić B.S.: Hydrogen-Bonded Nanotubes as a Model for DNA Transcription, *Journal of Nanoscience and Nanotechnology* 4/7, 886 (2004).

Predavanja na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu

Rukovodio izradom 60 diplomskih radova, 15 magistarskih teza i 25 doktorskih disertacija. Predavao Kvantnu mehaniku, Matematičku fiziku, Statističku fiziku i Opštu fiziku (sve na PMF-u, Novi Sad), te Kvantnu hemiju, Teorijsku fiziku čvrstog stanja, Integralne jednačine i Teoriju Grinovih funkcija (na PMF-u, Beograd).

Druge važne informacije

Član Proširenog nobelovskog komiteta 1990. i 2003. godine. Simpozijum i almanah (SFIN 9): Jubilej Bratislava Tošića, PMF Novi Sad – 1995. godine.

IV KONSTITUISANJE AKADEMIJE

1. Konstitutivna sednica

Konstitutivna sednica Skupštine nove Vojvođanske akademije nauka i umetnosti održana je 22. jula 2004. godine. Na toj sednici je usvojena Statutarna odluka Akademije i izabrani organi Akademije: predsednik, generalni sekretar, članovi Predsedništva i sekretari odeljenja.

Predsednik

akademik Julijan Tamaš

Generalni sekretar

dopisni član Miloš Tešić

Članovi Predsedništva

akademik Rudolf Kastori

akademik Bela Ribar

akademik Julijan Tamaš

dopisni član Jožef Salma

dopisni član Miloš Tešić

Sekretar Odeljenja za prirodne i tehničke nauke

dopisni član Milorad Miloradov

Sekretar Odeljenja društvenih nauka i umetnosti

dopisni član Jožef Salma

Akademija je upisana u registre kod Trgovinskog suda u Novom Sadu pod brojem I. Fi. 3113/2004 od 2. septembra 2004., registarski uložak 5-285, kod Republičkog zavoda za statistiku i informatiku pod brojem 052-89 od 9. septembra 2004. i u Republičkom ministarstvu za finansije pod brojem 162065520-198 od 14. februara 2005.

Usvojen je finansijski plan Akademije za 2004. godinu. Ovaj plan je prihvatio Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj i započeo realizaciju finansijskog plana uplatom sredstava na žiro - račun Akademije.

2. Statutarna odluka Vojvođanske akademije nauka i umetnosti

На основу члана 10. Одлуке о Војвођанској академији наука и уметности (“Службени лист АП Војводине”, број 15/2003.),

Скупштина Војвођанске академије наука и уметности на конститутивној седници одржаној 22.јула 2004. године донела је

СТАТУТАРНУ ОДЛУКУ ВОЈВОЂАНСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

1 Опште одредбе

Члан 1.

Војвођанска академија наука и уметности (у даљем тексту: Академија) основана је Одлуком о Војвођанској академији наука и уметности као самостална установа.

Члан 2.

Академија је правно лице.

Седиште Академије је у Новом Саду, Дунавска бр. 37.

Члан 3.

Делатност Академије је од посебног научног, уметничког и културног значаја за Аутономну Покрајину Војводину.

Члан 4.

Академија има печат.

Печат Академије је округлао и садржи назив и седиште Академије.

Текст печата исписан је на српском језику ћирилицом и латиницом, мађарском, хрватском, словачком, румунском и русинском језику и писму.

Члан 5.

Рад Академије је јаван.

Академија о свом раду обавештава јавност.

Члан 6.

У раду Академије обезбеђује се равноправност српског језика и ћириличног и латиничног писма, хрватског, мађарског, словачког, румунског и русинског језика и писма у складу са Уставом и законом и другим прописима и у складу са Статутом Академије.

Члан 7.

За своје обавезе Академија одговара свим својим средствима.

II Организација и рад Академије

Члан 8.

Органи Академије су:

- Скупштина Академије,
- Председништво Академије,
- председник Академије и
- генерални секретар Академије.

Члан 9.

Скупштину Академије чине сви редовни и дописни чланови Академије.

Скупштина Академије:

- доноси Статут и друга општа акта Академије,
- доноси план и програм рада Академије,
- бира чланове Академије
- бира и разрешава председника, генералног секретара и чланове Председништва Академије,
- доноси финансијски план и утврђује завршни рачун Академије,
- оцењује и одобрава рад свих органа и радних тела Академије,
- претреса основна питања о делатности Академије,
- разматра и усваја извештаје о раду одељења и одбора,
- врши и друге послове одређене прописима и овом Одлуком.

Члан 10.

За пуноважан рад Скупштине потребно је присуство две трећине чланова Академије.

Скупштина доноси одлуке већином гласова чланова присутних на седници.

О раду седнице Скупштине води се записник.

За оверавање записника Скупштина бира два оверача из реда чланова Академије.

Члан 11.

Скупштина Академије бира председника, генералног секретара и чланове Председништва на првој конститутивној седници.

Председник и генерални секретар Академије су по положају чланови Председништва.

Председништво има пет чланова од којих се најмање три члана бирају из реда редовних чланова Академије.

Мандат Председништва траје четири године.

Члан 12.

Председник се бира из реда редовних чланова Академије на две године и у истом мандату Председништва може бити поново изабран.

Генерални секретар се бира на време од две године и у истом мандату Председништва може бити поново изабран.

Члан 13.

Председништво:

- руководи целокупним радом Академије између заседања Скупштина Академије,
- сазива седнице Скупштине Академије и стара се о извршењу одлука и закључака Скупштине,
- подноси Скупштини Академије предлог Статута,
- предлаже финансијски план Академије,
- образује стручну службу за обављање правних, финансијских, административно-техничких, помоћних и других послова за потребе Академије, прописује систематизацију послова и задатака и одређује основе за зараду радника у стручној служби Академије,
- именује руководиоца стручне службе Академије,
- доноси пословник о свом раду.
- врши и друге послове који нису у надлежности Скупштине Академије.

Члан 14.

Послове из свог делокруга Председништво обавља на седницама.

Председништво може пуноважно одлучивати ако седници присуствује више од половине чланова Председништва.

Одлуке и други акти Председништва доносе се већином гласова присутних чланова.

Члан 15.

За рад на појединим питањима из своје надлежности и за извршење одређеног задатка Академије, Председништво може образовати сталне или привремене комисије и друга радна тела. Њихов положај и надлежност одређују се одлуком о оснивању.

Члан 16.

Скупштина и Председништво одлуке доносе јавним гласањем, ако Скупштина или Председништво не одлуче да се о појединим питањима одлучи тајним гласањем. У том случају Скупштина, односно Председништво, истовремено образују и одбор за спровођење тајног гласања.

Члан 17.

Председник Академије представља Академију, председава седницама Скупштине Академије, сазива седнице Председништва и председава им, стара се о извршењу њихових закључака, остварује друга права и врши друге дужности одређене овом Одлуком.

Председника, у случају спречености, замењује генерални секретар Академије ако председник не одреди да га замењује неки други члан Председништва.

Члан 18.

Генерални секретар:

- заступа Академију,

- организује и усклађује припремање материјала за седнице Скупштине и Председништва,
- организује и усклађује извршавање одлука и закључака Скупштине Академије и Председништва,
- врши општи надзор над радом стручне службе Академије,
- обавља и друге послове одређене овом одлуком.

Члан 19.

Академија остварује своје задатке преко одељења и појединих комплексних научних пројеката за чију се реализацију образују одбори.

Одељења се организују за једну или више области наука или уметности.

Одељење чине чланови Академије у радном саставу који се баве облашћу науке односно уметности за коју је то одељење основано.

Члан 20.

Академија има следећа одељења:

1. Одељење друштвених наука и уметности и
2. Одељење природних и техничких наука.

Члан 21.

Радом одељења управљају чланови одељења, а рад одељења организује и њиме руководи секретар одељења, у складу са закључцима одељења, Председништва и Скупштине Академије.

Секретара одељења бира одељење на 2 године, а његов избор потврђује Скупштина Академије.

Секретари одељења по потреби могу присуствовати седницама Председништва.

Члан 22.

Седнице одељења сазива секретар на своју иницијативу или на захтев једне трећине чланова одељења или Председништва Академије.

Почасни чланови Академије и чланови Академије ван радног састава имају право да учествују у раду одељења.

Члан 23.

У одељењима се нарочито приказују, разматрају и оцењују научни и уметнички радови, расправљају основна питања из појединих области наука односно уметности и врше други послови утврђени закључцима одељења или Председништва.

Члан 24.

Редовни и дописни чланови Академије имају права и дужности утврђене Одлуком о Војвођанској академији наука и уметности и овом одлуком, а нарочито:

- да учествују у научном, односно уметничком раду Академије,
- да бирају и да буду бирани у органе Академије,
- да буду чланови одељења, одбора и других тела Академије,

- да дају предлоге у вези са радом Академије,
- да за свој научни односно уметнички рад користе средства и услове рада које пружа Академија.

Почасни чланови уживају сва права редовних чланова, осим да буду бирани у органе Академије.

Чланови ван радног састава имају права да учествују у научном односно уметничком раду Академије имају сва права чланова у радном саставу, осим да бирају и да буду бирани у органе Академије и не улазе у састав Скупштине Академије.

Члан 25.

Новоизабрани редовни члан Академије дужан је да у року од годину дана од избора одржи беседу на јавном свечаном скупу Академије.

Новоизабрани дописни члан Академије дужан је да у року од годину дана од дана избора одржи приступно предавање на скупу чланова одељења Академије.

Члан 26.

Редовни чланови и дописни чланови Академије у радном саставу Академије имају право на сталну месечну награду као вид друштвеног признања, чију висину утврђује оснивач Академије.

Општим актом Академије утврђују се функционални додаци и друге награде које се могу додељивати члановима Академије за њихов допринос у раду Академије и основи и мерила за одређивање тих награда, у складу са финансијским планом Академије.

III Стручна служба Академије

Члан 27.

Радници који за потребе Академије обављају правне, финансијске, административно-стручне, помоћне и друге послове образују радну заједницу стручне службе.

Радницима радне заједнице обезбеђују се средства за зараде и заједничку потрошњу у складу са обимом и квалитетом послова које радна заједница обавља за Академију, и у складу са колективним уговором и уговором о раду.

Радам стручне службе непосредно руководи руководилац стручне службе и одговара за њен рад Скупштини, Председништву, председнику и генералном секретару.

IV Завршна одредба

Члан 28.

Статутарна одлука Академије ступа на снагу даном доношења, а примењиваће се до ступања на снагу Статута Академије.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ,
академик Бела Рибар, с.р.**

V RAD AKADEMIJE U 2004.

1. Program rada

Vojvođanska akademija nauka i umetnosti kao regionalna, sa ambicijama da se ostvari kao srednjeevropska, orijentiše se prema sistemu vrednosti prostora i okruženja u kome deluje polazeći od sledećih osnovnih principa:

- Globalizacija je nezaobilazna u poštovanju standarda naučnog i tehnološkog razvoja, ali u cilju očuvanja izvornih vrednosti podneblja, naroda i njihovih kultura i tradicija onoliko koliko su saglasni sa humanizmom u smislu skepticizma u mišljenju, a tolerancije u ponašanju
- U pojedinosti ogleda se celina, kao što je pojedinost deo celine naučne i umetničke vizije, pa je ta transcendencija stalni istraživački i vrednosni orijentir
- Vojvodina ima specifičnosti koje traže da se naučno opišu i objasne i umetnički izraze, ali je ona istovremeno prostor koji korespondira sa drugim heterogenim evropskim i svetskim regijama pa rezultati VANU pružaju mostove za povezivanje Vojvodine i Srbije sa svetom, nasušno potrebnim nakon zbivanja u poslednjoj deceniji na ovom i širem području.
- Nauka i umetnost ne smeju da budu sluškinje politike, već treba da izučavaju prirodne, društvene, privredne, stručne, kulturne i naučne probleme u sredini u kojoj deluju i da pomognu politici i političarima da bolje uočavaju i rešavaju probleme društvene zajednice.

VANU će u prvom četvorogodišnjem periodu koordinirati i sa proširenim naučnim timovima realizovati strateški projekat od značaja za Vojvodinu pod zajedničkim naslovom "Prirodni i duhovni resursi Vojvodine". Taj strateški projekat grana se u nekoliko projekata koje koordiniraju Odeljenje društvenih nauka i umetnosti i Odeljenje prirodnih i tehničkih nauka.

1.1. Odeljenje društvenih nauka i umetnosti

Projekat 1. DUHOVNI RESURSI VOJVODINE

Projekat "Duhovni resursi Vojvodine" sadrži pet tema sa pojedinim istraživačkim jedinicama ili zadacima, od šire zahvaćenih istraživanja ka užim i specifičnijim.

Tema 1: ENCIKLOPEDIJA VOJVODINE

1. Opis problema

Nastavlja se izrada Enciklopedije Vojvodine, prekinuta 1989. zbog poznatih događaja. Nakon 1989. objavljeno je oko 7000 stranica enciklopedijskih odrednica o Novom Sadu, upotrebljivih za finalizovanje Enciklopedije Vojvodine, i čini oko dve trećine postojećeg vojvođanskog glosara / azbučnika, uvezanog u četiri šapirografisana toma, zamišljenog pa prekinutog. Proširivanje odrednica od Novog Sada na geografski i istorijski prostor Vojvodine vodiće glavni urednik prof dr Pavle Tomić, koji je spreman da produži rad na izradi Enciklopedije Vojvodine tako što će uz javnu podršku Predsednika VANU, kao odgo-

vornog urednika i arbitraže Skupštine VANU o osetljivim pitanjima, pregledati uskladišteni materijal prvih verzija napisanih odrednica, koji je sačuvan. Sačinjen je i objavljen prvi ogledni tabak Enciklopedije Vojvodine, azbučnik delimično inoviran, uz dve trećine dovršenih odrednica, garancija je da postoje realne mogućnosti da se posao dovrši. Za njegovo završavanje zainteresovane su i susedne zemlje i njihove akademije, a postoje ponude i za finansijsku podršku susednih zemalja, Evropske unije i Saveta evropskih regiona. Reč je o sumi, zlatnom situ nauke i umetnosti jednog regiona, na korist srpskog naroda i svih naroda i pojedinaca za koje nauka i umetnost nemaju karakter nuklearnog otpada.

2. Cilj istraživanja

Da se opiše bogatstvo i specifičnost regiona Vojvodine za Srbiju i svet.

3. Sadržaj istraživanja

Sve bitne odrednice podneblja preko kojih se od pojedinosti stiže ka celini.

4. Očekivani rezultati

Prihvatanje Vojvodine kao regije od vitalnog značaja ne samo za državnost Srbije, nego i Srednje Evrope i sveta.

5. Koordinator i učesnici

Koordinatori Teme: prof. dr Pavle Tomić, glavni urednik, odgovorni urednik akademik Julijan Tamaš, uz saradnju svih članova VANU kao pomoćnih koordinatora i timom brojnim spoljnih saradnika.

6. Reference

1. Opština Žitište, Monografija, Posebno izdanje Instituta za geografiju, PMF, Novi Sad, str. 1-144., 1981.
2. Opština Kovin, Monografija, Posebno izdanje Instituta za geografiju, PMF, Novi Sad, str. 1-174., 1981.
3. Opština Bela Crkva, Monografija, Izdanje PMF-a Novi Sad Instituta za geografiju, str. 1-218., 1988.
4. Kulturna dobra u turističkoj ponudi Vojvodine (Cultural Values in the Tourism Offer of Vojvodina), Biblioteka "Vojvodina - kultura, turizam i održivi razvoj", Monografija, PMF, 5. Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad, strana 1-139.
5. Vojvodina. Naučno-popularna monografija. Scientifically-popular Monograph, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad. Strana 1-179, 2002.

Tema 2: ISTRAŽIVANJE ISTINE O STRADANJU STANOVNIKA VOJVODINE 1941-1948.

1. Opis problema

Istorijsko vreme od 1941. do 1948. g. na prostorima Vojvodine obeleženo je velikim stradanjem stanovništva Vojvodine prvo od strane okupacionih vlasti, a zatim od nove vla-

sti, koja se naziva oslobodilačkom. Vreme od 1941. do 1945. je obrađivano u mnogim studijama po logici “istorije pobednika” a vreme od 1945. pa do 1948. g. kada je stradalo desetine hiljada Nemaca, Srba i Mađara nije nikada u celini izučeno. Parcijalne istine su više unosile zablude nego što su nudile istinu. Stradanje Srba, Nemaca, Mađara, Rumuna, Roma, Slovaka, Čeha, Rusa, Rusina, Jevreja itd. nikada nije izučavano kao zločin nad svim stanovnicima Vojvodine i kao zajedničko sagledavanje onih ljudi koji su zločin planirali, organizovali i izvršavali. Pošto su se upravo u tom periodu događali najveći zločini nad civilnim stanovništvom Vojvodine u celoj njenoj istoriji, društveno i naučno je opravdano obraditi tu temu.

2. Cilj istraživanja

Saznati celovitu istinu o stradanju (streljanju, vešanju, ubijanju, logorovanju, proterivanju, oduzimanju imovine, preseljavanju, mučenju, rušenju spomenika kulture) stanovnika Vojvodine u naznačenom periodu.

Ne postoji studija – istraživanje o tome u Srbiji i Vojvodini. Otkriti i saopštiti imena i prezimena stradalog stanovništva Vojvodine kao i organizatore i izvršioce zločina.

3. Sadržaj istraživanja

Proučiti svu arhivsku građu, objavljene studije i izjave svedoka. Nakon prikupljanja građe, obraditi ceo materijal i dati mu naučnu analizu i sintezu.

Faze izrade projekta:

- a) Prikupljanja i tehnička obrada podataka će trajati do kraja 2005. g.
- b) Izrade studije pod naslovom “Imenik žrtava” će biti urađena tokom 2006. g.
- c) Izrada analitičko-sintetičke studije pod naslovom “Istina” će se završiti 2008.

4. Očekivani rezultati

Istraživanje će sigurno pokazati optimalni stepen istine o stradanju svih stanovnika Vojvodine poimence i tako obezvređiti sve paušalne, uopštene “istine” koje imaju veliku dozu ideološke ili nacionalističke svesti. Celovitom istinom će mnoge parcijalne istine i zablude naučno nestati. Time će se mnogi nesporazumi i zablude među stanovnicima Vojvodine otkloniti i time utemeljiti zajednička borba protiv svih vrsta zločina bez obzira ko ih čini i nad kim se čine. Lice zločina će biti jasno pokazano i naučno osuđeno.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Prof. dr Dragoljub Živković, saradnik VANU

U izradi projekta će učestvovati: svi istorijski arhivi i muzeji Vojvodine, Muzej genocida u Beogradu, Institut za savremenu istoriju u Beogradu, Institut za društvena istraživanja u Tübingenu, Udruženje podunavskih Nemaca sa sedištem u Ulm-u, Istorijski arhivi u Segedinu i Budimpešti, Istorijski arhiv u Zagrebu i Udruženje Jevreja Jugoslavije

6. Reference

1. Pokrajinska komisija za utrdživanje zločina okupatora i njihovih pomagača u Vojvodini, Muzej Vojvodine (MVAZ): Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa, Novi Sad, 2004. Urednik prof. dr Dragoljub Živković

2. Blumenwitz D. Rechtsgutachten über die Verbrechen an den Deutschen in Jugoslawien 1944-1948, München 2002
3. Grlica M, Hegeduš A., Dubajić M., Merković L.: Imenik žrtava Drugog svetskog rata na području subotičke opštine, Subotica 2002.
4. Klajn L.: Genocid i kazna na severu okupirane Jugoslavije 1941-1945, Novi Sad 1991
5. Rotbart Vl.: Jugosloveni u mađarskim zatvorima i logorima 1941-1945, Novi Sad 1988.
6. *** Leidenweg der Deutschen im kommunistischen Jugoslawien, Band 1-5, München/Sindelfingen 1991-1994

Tema 3: PRAVNI POLOŽAJ NACIONALNIH (“MANJINSKIH”) ZAJEDNICA U VOJVODINI (U SVETLU EVROPSKIH KONVENCIJA I KONSTITUCIONALNIH ODREDBA UNUTRAŠNJEG PRAVA EVROPSKIH ZEMALJA)

1. Opis problema

Istraživanje prikazuje uporedne konstitucionalne osnove unutrašnjeg evropskog prava, koncepte Švajcarske, Finske, Italije, Mađarske, Austrije, teritorijalne autonomije (Burgenland, Katalonija, Olandska ostrva); istorijsku uslovljenost većina / manjina / multikulturalnost; evropske standarde zaštite manjinskih prava inkorporiranih u Evropskoj povelji o zaštiti nacionalnih manjina i o jezičkim pravima nacionalnih manjina. Daje se tipologija manjinskih zajednica, s posebnim naglaskom na razlikovanju autonomije od separatizma.

2. Cilj istraživanja

U tom vidiku sagledava se položaj nacionalnih zajednica u Vojvodini i njihovih prava na zemaljsku i lokalnu ekonomsku, kulturnu, obrazovnu i informativnu samoupravu, o pravu na reprezentovanje u parlamentu, na službenu upotrebu jezika, na dužnost većine da poštuje ljudska i manjinska prava, uz respekt manjinskog mišljenja o tome da li je zaista došlo do implementacije, na očuvanje materijalnih i duhovnih tvorevina, na evropski put, na život (bez straha i nasilja), o pravu na suprotstavljanje ekonomskoj, duhovnoj, kulturnoj asimilaciji i obespravljenu i negativnoj diskriminaciji, mnogo štetnijoj od tzv. pozitivne diskriminacije.

Na putu za Evropu, u postupku pridruživanja i udruživanja, osim ljudskih, građanskih prava neophodno je analizirati pravni položaj nacionalnih manjina, posebno u Vojvodini, kao višenacionalnoj i višekonfesionalnoj sredini.

3. Sadržaj istraživanja

Pravila Evropskog prava; ustavna i zakonodavna rešenja evropskih zemalja. Potrebno je pri tom uporediti domaće sa evropskim pravom, prvenstveno pravce harmonizacije i implementacije.

4. Očekivani rezultati

Izrada koncepta pravnih rešenja kojim će se poboljšati / smanjiti raskorak između deklarativnih i ostvarenih prava manjinskih zajednica u Vojvodini.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Koordinator: prof. dr Jožef Salma,

Učesnici: Univerzitet u Mariboru i Univerzitet u Beogradu.

Tema: 4. VIŠEJEZIČNOST I MULTIKULTURALIZAM U VOJVODINI

1. Opis problema

Vojvodina je vekovima jezički, kulturno, etnički i religijski heterogena regija. Višejezičnost i multikulturalizam, čiji su najčešći oblici na individualnom planu dvojezičnost i bikulturalizam, karakteristični su fenomeni heterogenih sredina. Desetak naučnih disciplina proučava ove pojave i predstoji sinteza saznanja u integralnu nauku o dvojezičnosti.

Razlozi za istraživanje dvojezičnosti i srodnih fenomena su brojni. Naučna saznanja mogu da doprinesu ne samo razrešavanju konflikata u heterogenim sredinama, već mogu da ukažu i na to kako da se iskoriste njihove potencijalne prednosti za potpuniju realizaciju ljudskih potencijala. Naime, određeni tipovi dvojezičnosti ubrzavaju razvoj kognicije, daju uvid u dostignuća više kultura, povećavaju jezičku, kulturnu i etničku toleranciju. Zadatak nauke bi bio da ukaže na to kakve prilike treba da se stvore u heterogenim zajednicama da bi se otklonili izvori konflikata i za razvoj nestimulativna sredina, a da moguće prednosti dođu do izražaja. Proučavanje dvojezičnosti daje odgovore i na mnoga pitanja od opštijeg značaja u nauci koja se tiču odnosa govora i mišljenja, kognitivne reprezentacije jezika, uticaja raznovrsnije jezičke i kulturne stimulacije na razvoj, metoda efikasnog podučavanja jezika ili modela obrazovanja za višejezične sredine. Osim odgovora na pitanje o karakteristikama oblika višejezičnosti u Vojvodini, planirano istraživanje treba da pruži odgovore i na to koji uslovi treba da se obezbede da bi se sprečili nepoželjni a omogućilo javljanje stimulativnih efekata u heterogenoj sredini, na društvenom i individualnom planu.

2. Cilj istraživanja

- a) da se utvrde uslovi za javljanje pojedinih vrsta ili tipova dvojezičnosti u Vojvodini,
- b) da se opišu njihove karakteristike i
- c) da se utvrde efekti na društvenom i individualnom planu.

3. Sadržaj istraživanja

U okviru teme istraživali bi se sledeći aspekti dvojezičnosti i srodnih fenomena: površinska i kognitivna jezička kompetencija kod dvojezičnih i višejezičnih osoba, kognitivna reprezentacija jezika kod dvojezičnih i višejezičnih osoba, izrada novih procedura za utvrđivanje vrsta i tipova dvojezičnosti, odnos rane dvojezičnosti sa govornim i opšte-kognitivnim razvojem i razvojem metajezicke svesti, dvostruka polujezičnost, bikulturalizam i socio-emocionalni razvoj, evropski identitet Vojvođana, sociolingvistička situacija govornika različitih jezika u Vojvodini u kontaktu sa srpskim, uloga motivacije, sposobnosti, stavova i metoda podučavanja pri učenju drugog jezika, modeli obrazovanja u Vojvodini. Pristup je interdisciplinaran, ali je naglasak

na utvrđivanju psiholoških aspekata proučavanih fenomena. Redosled realizacije pojedinih zadataka zavisi od mogućnosti da se formira istraživački tim.

4. Očekivani rezultati

Upoznavanje (psiholoških) zakonitosti fenomena od kojih zavisi funkcionisanje heterogenih zajednica može biti od interesa ne samo za Vojvodinu i Srednju Evropu, već i za Evropsku zajednicu i sve Vojvodini slične regije. Na osnovu dobijenih rezultata mogu se formulisati smernice za efikasnije funkcionisanje heterogenih društvenih zajednica i za kvalitetniji život u njima. Finalni rezultati bili bi objavljeni u Zborniku ili monografiji “Višejezičnost i multikulturalizam u Vojvodini”.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Kordinator: prof. dr. Lajoš Genc,

Učesnici: Psiholozi, lingvisti, stručnjaci za kognitivnu neuronauku i drugih profila, Univerziteta u Novom Sadu. Od stranih institucija računa se na saradnju Instituta za lingvistiku i Instituta za manjinska i etnička pitanja Mađarske akademije nauka.

6. Reference

1. Bartha Csilla 1999. A kétnyelvűség alapkérdései. Beszélők és közösségek. Budapest: Nemzeti Könyvkiadó.
2. Deuchar, Margaret—Quay, Suzanne 2000. Bilingual Acquisition: Theoretical Implications of a case Study. Oxford: Oxford University Press.
3. Göncz Lajos 1989. Psychological studies of bilingualism in Vojvodina, In: Radovanović, Milorad (ed.): Yugoslav General Linguistics, Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins, 73—89.
4. Göncz Lajos 1999. A magyar nyelv Jugoszláviában (Vajdaságban) Budapest—Újvidék: Osiris-Forum-MTA Kisebbségkutató Műhely.
5. Grosjean, François 2001. The bilingual’s language modes, In: Nicol, J. (ed.) One Mind, Two Languages: Bilingual Language Processing. Oxford: Blackwell.
6. Skutanabb-Kangas Tove 1984. Bilingualism or Not-the Education of Minorities, Clevedon: Multilingual Matters 7.

Tema 5: “MALE” KNJIŽEVNE I KULTURNE TRADICIJE U VOJVODINI I SVETU I NJIHOV ZNAČAJ ZA OPIS PRIRODE KNJIŽEVNOSTI I KULTURE I TEORIJSKIH OSNOVA ISTORIJE KNJIŽEVNOSTI

1. Opis problema

Priroda i funkcionisanje književnosti uglavnom su se opisivali na predlošcima tzv. velikih evropskih i istočnih književnosti. Vekovima žive tzv. male književne i kulturne tradicije koje čitaju, i sa kojima žive, samo pripadnici tih tradicija. Ovo je pokušaj da jedan čovek, sa grupom saradnika, čita istovremeno i sve “velike” i većinu “malih” književnih tradicija, ona najbolja i ona lošija u njima dela, i tada da sa jednog trećeg, izmaknutog stanovišta - koje nije motrenje velikih sa stanovišta malih, niti malih sa stanovišta velikih - predloži novi opis i funkcionisanje prirode književnosti i teorijskih osnova istorije književnosti.

2. Cilj istraživanja

Upoređiće se iskustva književnih i kulturnih tradicija Rusina, Lužičkih Srba, Kašuba, Čuvaša, Indijanaca, brojnih dijalektnih književnih i kulturnih tradicija i brojnih tzv. malih afričkih i azijskih naroda. Ništa slično u svetu do danas nije istraživano, a koliko znamo i ne priprema se, mada preliminarna istraživanja govore da bi rezultati mogli da budu od svetskog značaja za razumevanje prirode i funkcionisanja književnosti i teorijskih osnova književnosti.

3. Sadržaj istraživanja

U ovome času najkraće se može opisati teorijski doprinos istraživanja kao novo razumevanje nastajanja i funkcionisanja individualnih poetika - jer vredna pesma i roman ne nastaju po sličnosti sa drugima, nego po semantički opterećenoj razlici u odnosu na druge - tako da se istovremeno ruše dve vodeće ideje o funkcionisanju i prirodi književnosti, ona o stilskim formacijama i ona o odnosu poetike tradicije i individualnog talenta, s tim što se pokazuje drukčije funkcionisanje individualnog talenta od poznatih teorijskih koncepata.

4. Očekivani rezultati

Nov koncept shvatanja prirode i funkcionisanja književnog i umetničkog dela, posebno brisanje odnosa podređenosti i nadređenosti tzv. velikih i malih tradicija i opis mere za prepoznavanje neponovljivih vrednosti.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Koordinator: akademik Julijan Tamaš, uz vredne savete Svetozara Petrovića, akademika SANU, i više akademika iz drugih zemalja.

6. Reference

1. Julijan Tamaš, Istorija rusinske književnosti, Prometej, Novi Sad 2002, 671
2. A.M. Josephy-W.Brandon, The American Heritage Book of Indians, 1961, 424 p.
3. Kito Lorenc, Sorbisches Lesebuch, Leibzig 1981, 661 p
4. Ivan Džjuba, Avtografy vidrodžennja, Kyjiv 1986. 300 p.
5. Svetozar Petrović, Povijest svjetske književnosti, knjiga 1. Mladost, Zagreb 1982, 726 p.

1.2. Odeljenje prirodnih i tehničkih nauka

Istraživanja u Odeljenju prirodnih i tehničkih nauka pod sumarnim nazivom “**Prirodni resursi Vojvodine**” realizovaće se kroz deset Tema u okviru tri Projekta koji pokrivaju najznačajnije probleme Vojvodine a odnose se na očuvanje, korišćenje i razvoj agroekosistema, obnovljivih izvora energije, vodoprivrede i bitnih zdravstvenih problema stanovništva.

Projekat 2. OČUVANJE, KORIŠĆENJE I RAZVOJ PRIRODNIH RESURSA AGROEKOSISTEMA VOJVODINE

Poljoprivreda je najvažnija privredna grana Vojvodine. Najznačajniji prirodni resursi poljoprivrede su zemljište i njegov biljni pokrivač, gajene vrste i prirodna vegetacija. Stoga su očuvanje, korišćenje zemljišta i iskorišćavanje genetskog potencijala biljaka izuzetno značajni za ekonomski i društveni prosperitet Vojvodine.

Istraživanja u ovom projektu obuhvataju probleme zagadjivanja zemljišta i s tim u vezi proizvodnje zdravstveno bezbedne, biološki punovredne hrane, mogućnosti za korišćenje prirodnih supstanci i njihovih sintetizovanih analoga u farmaciji i fitofarmaciji, očuvanje biodiverziteta, kao i istraživanja mogućnosti za primenu nanostrukture u tehnici, biologiji i medicini.

Tema 1. TEŠKI METALI U SISTEMU ZEMLJIŠTE – BILJKA

1. Opis problema

Čovekovu okolinu zagadjuju brojna organska i neorganska jedinjenja. Među njima važno mesto zauzimaju teški metali. Čovek, a ni druga živa bića na zemlji nisu u evolucionom smislu pripremljeni na naglo i veliko opterećenje sredine toksičnim materijama koje karakteriše naše doba. Stoga nakupljanje pojedinih elemenata, posebno teških metala sa pretežno toksičnim dejstvom može da izazove u biosferi nepoželjne, ireverzibilne, kvantitativne i kvalitativne promene sa nesagledivim posledicama.

Problem zagadjivanja sredine teškim metalima ima globalni karakter. Iako u različitoj meri, on je svuda prisutan i specifičan za pojedine delove biosfere. Najveći antropogeni izvori zagadjivača teškim metalima su industrija metala, rudnici, energane, saobraćajna sredstva i dr., a u poljoprivredi potencijalni zagadjivači su agrohemikalije. Osim toga, teški metali u zemljištu mogu da budu i litogenog porekla.

Teški metali u lanac ishrane najvećim delom dospevaju iz zemljišta preko biljaka. Stoga je izuzetno značajno poznavanje svih biotičkih i abiotičkih činilaca koji utiču na nakupljanje i raspodelu teških metala u biljnom svetu, posebno u gajenim biljkama.

Dekontaminacija zagadjenog zemljišta teškim metalima veoma je složen i istovremeno skup poduhvat. Bioremedijacija je ekološki i ekonomski najpovoljnije rešenje. S tim u vezi ključni je zadatak iznalaženje biljnih vrsta koje omogućavaju brzo i efikasno uklanjanje pojedinih teških metala iz rizosfere. Za to su naročito podesne alohtone vrste koje se odlikuju velikom akumulacijom pojedinih teških metala.

2. Cilj istraživanja

- Ispitivanje nakupljanja i distribucije pojedinih teških metala i njihovo dejstvo na organsku produkciju biljaka
- Mogućnosti za korišćenje biljaka za sanaciju zagađenog zemljišta teškim metalima – fitoremedijacija

3. Sadržaj istraživanja

Predloženi program rada je deo istraživanja koja se obavljaju u okviru naučne saradnje Naučnog instituta za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad i Instituta za pedologiju i agrohemiju Madjarske akademije nauka.

Ispitivaće se nakupljanje i distribucija teških metala, posebno nakupljanje u semenu, (za neke teške metale je svojstveno veliko nakupljanje u reproduktivnim organima) zatim njihova mobilizacija iz semena u pojedine organe biljke. Istovremeno pratiće se uticaj kontaminacije na rast i organsku produkciju biljaka.

Radi pronalaženja metalofita podesnih za fitoremedijaciju u Vojvodini skupljaće se biljke koje pripadaju familijama za koje je poznato da su metalofiti i ispitaće se nakupljanje teških metala u njima. Od interesa je i ispitivanje mogućnosti za korišćenje gajenih biljaka za fitoremedijaciju.

Veoma bi značajno bilo i detaljno kartiranje zemljišta Vojvodine na sadržaj teških metala. Sistematskih ispitivanja na tom polju nema.

4. Očekivani rezultati

Predložena ispitivanja omogućiće da se utvrdi akumulacija i distribucija teških metala pre svega u zrnju, na kontaminiranim zemljištima što je izuzetno značajno za očuvanje zdravlja ljudi i životinja, utoliko pre što su neki teški metali istovremeno i biogeni, ali u većim koncentracijama veoma toksični. Ispitivanjem njihove mobilizacije iz semena utvrdiće se i u kojoj meri se pomenuti elementi iz zagađenog semena, ako se koristi za setvu, nakupljaju u nastalu biljku i koliko utiču na njihov rast.

Metalofiti u Vojvodini do sada nisu evidentirani zato što zemljišta Vojvodine ne karakteriše veći sadržaj teških metala litogenog porekla. Stoga je od interesa da se utvrdi da li se biljke koje pripadaju metalofitima u širem smislu nalaze u Vojvodini i da li se karakterišu većim nakupljanjem metala, i da li bi mogle uspešno da se koriste za fitoremedijaciju.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Koordinator: akademik Rudolf Kastori.

Učesnici: Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad, Poljoprivredni fakultet Novi Sad, Institut za biologiju i zaštitu životne sredine, Novi Sad, Institut za pedologiju i agrohemiju Madjarske akademije nauka.

6. Reference

1. Kastori, R. (ured.): Teški metali u životnoj sredini. Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, Novi Sad, 1997. pp 299.
2. Kastori, R. (ured.): Teški metali i pesticidi u zemljištu – Teški metali i pesticidi u zemljištima Vojvodine. Poljoprivredni fakultet Novi Sad, Institut za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad, 1993, pp 312.

3. Kastori, R.: Zaštita agroekosistema. Feljton, Novi Sad, pp 337.
4. Kastori, R., Petrović M., Petrović, N.: Effect of Excess Lead, Cadmium, Copper, and Zinc on Water Relations in Sunflower. Journal of Plant Nutrition, 15, 2427-2439, 1992.

Tema 2. DETERMINACIJA, EVALUACIJA I OČUVANJE GENETIČKIH RESURSA STRNIH ŽITA VOJVODINE

1. Opis problema

U Vojvodini se vekovima gaje strna žita kao najznačajnije biljne vrste za opstanak čoveka. Kroz tu dugu tradiciju mnogi genotipovi pšenice, ječma, ovsa i raži bili su prisutni na ovdašnjim poljima. Mnogi od tih starih genotipova su izgubljeni, kao posledica pojave novih sorti koje su pre svega bile prinosnije.

Shvatajući značaj genetičke varijabilnosti mnogi istraživači su u poslednjih 60-ak godina sakupljali stare autohtone sorte - populacije u Vojvodini i drugim krajevima bivše Jugoslavije, a preko razmene i na druge načine došlo se do zavidnog broja genotipova strnih žita iz raznih krajeva sveta. Ovi genetički resursi, s obzirom na to da je reč o najznačajnijim biljnim vrstama, zaslužuju, kao i u drugim zemljama, da se tretiraju kao nacionalno bogatstvo, ili, uobičajen je naziv nacionalna banka biljnih gena. Sasvim je razumljivo da ovo nacionalno blago treba što detaljnije istražiti i sačuvati od erozije i gubitaka.

S druge strane, u Vojvodini je stvoren veliki broj sorti strnog žita. Mnoge od tih sorti su oficijelno registrovane i u drugim zemljama Evrope, Azije, i Amerike. Oko 90% poljoprivrednih površina u Srbiji zasejano je sortama stvorenim u Vojvodini. Ovi genetski resursi koji su *de novo* stvoreni u Vojvodini imaju vrednost jer gajenjem ovih sorti kod nas i širom sveta stiže se i ekonomska dobit za institucije koje su stvorile sorte, institucije koje se bave proizvodnjom i trgovinom semena a i za državu. Otuda i veliki interes svih uključenih subjekata da se zakonska prava svojine nad našim sortama zaštite i poštuju svuda gde se te sorte gaje.

2. Cilj istraživanja

U cilju zaštite genetičkih resursa strnih žita potrebno je obaviti istraživanja koja se odnose na detaljnu determinaciju, evaluaciju i konzervaciju svih genotipova strnih žita u Vojvodini. Cilj je da se, na bazi detaljnih deskriptora, sve aktuelne i aktivne sorte stvorene u Vojvodini zaštite kao intelektualna svojina i robna marka, kako ne bi bilo zloupotreba.

3. Sadržaj istraživanja

Da bi se ostvario cilj istraživanja potrebno je izvesti nekoliko sukcesivnih istraživanja:

- determinisati genotipove strnih žita po međunarodnim deskriptorima
- evaluirati genotipove strnih žita za sva važna agronomska svojstva
- obaviti inventarisanje svih priznatih sorti strnih žita stvorenih u Vojvodini kao uni-katni genofond
- obaviti identifikaciju - deskripciju ekonomski značajnih sorti preko različitih markera: morfoloških, biohemijskih, genetičkih i molekularnih. Posebno je važno primeniti UPOV-e deskriptore (međunarodno pravno priznati deskriptori koji važe u više od 200 zemalja sveta i koji su izrađeni za sve poljoprivredne biljne vrste)

- odrediti i primeniti optimalne načine čuvanja genofonda strnih žita.

4. Očekivani rezultati

Predložena istraživanja bi omogućila da se celokupni genofond strnih žita u Vojvodini determiniše i evaluira na najvažnija svojstva i time se učini pristupačnim za dalji napredak u stvaranju novih, boljih sorti. S druge strane, pravilnom konzervacijom ovo nacionalno blago, za koje se pretpostavlja da sadrži više od 5.000 genotipova, sačuvalo bi se za buduće generacije ne kao muzejska vrednost već kao izvor gena koji će možda tek u nekim budućim vremenima imati dragocen značaj (geni za otpornost na bolesti i insekte, geni za deficitarne aminokiseline, vitamine itd).

Za ekonomski značajne sorte strnih žita sačinile bi se baze podataka o identitetu tj. "ličnoj karti" kao verifikacija patenta i one bi se čuvale kod nas i u agencijama ovlašćenim za zaštitu intelektualne svojine, čime bi se takođe sprečile zlupotrebe.

5. Koordinator i učesnici

Koordinator: prof. dr Srbislav Denčić

Učesnici: Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, Prirodno-matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju, Novi Sad

6. Reference

1. Denčić, S., 1998: The role of genebank in evaluating PRG. In: Gass,T., Frese,L., Bege-mann,F, and Lipman,E, (compilers): Implementation of the Global Plan of Action in Europe - Conservation and Sustainable Utilization of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture, Proc. European Sym. Braunschweig, Germany, pp. 163-171.
2. Denčić, S. and Kobiljski, B., 2000: How to organize wheat genetic resources to be convenient for breeding. Proc. abstracts of 6th Inter. Wheat Conf. 4-9 June, Budapest, Hungary, 108
3. Denčić, S., 2001. The Yugoslav Wheat Pool. In: Bonjean, A, and Angus, W (eds.) The World Wheat Book. A History of Wheat Breeding. Lavoisier publishing, Paris, France, 377-403.
4. Damania, A.B., Valkoun, J., Willcox, G., Qualset, C.O., 2000: The Origins of Agricultural and Crop Domestication. Pup. IPGRI, Rome, Italy pp. 352.
5. Johnson, R.C., Hodgkin, T., 1999: Core collections for today and tomorrow. Inter. Plant Genetic Resources Institute, Rome, Italy. pp. 81.

Tema 3. STRUKTURNA I FIZIČKO-HEMIJSKA ISPITIVANJA DERIVATA I INKLUZIONIH KOMPLEKSA ALICINA I TEČNO-KRISTALNIH SUPSTANCIJA

1. Opis problema

Farmakološko dejstvo prirodnih produkata je dobro poznato i u ovom radu bi se ispiti-vao beli luk, odnosno njegov glavni nosilac farmakološkog dejstva **alicin** (dialil-tiosul-finat). Formiranjem kompleksa alicina sa β -ciklodekstrinom i ureom, gde bi pomenuta jedinjenja bila nosači, ugradio bi se sintetički alicin kao inkluziono jedinjenje. Prome-nom jedinjenja domaćina teži se dobijanju inkluzionog kompleksa kojim bi se obezbe-

dilo kontrolisano oslobađanje alicina iz kristalne rešetke domaćina. Ovo istraživanje bi se radilo u cilju formiranja novog inkluzionog jedinjenja čija kristalna struktura bi bila ispitivana metodom difrakcije rendgenskih zraka.

U okviru istraživanja feroelektričnih tečnih kristala posebna pažnja biće posvećena ispitivanju novosintetizovanih hiralnih smektičkih tečnih kristala, tečnih kristala oblika banane, čistih supstancija i njihovih smeša.

Ispitivanja holesteričkih tečnih kristala, biće usmerena na ispitivanje njihovih binarnih i multikomponentnih smeša, kao i smeša dopiranih novosintetizovanim hiralnim aditivima, sa potencijalnom antikancerogenom aktivnošću. Ova ispitivanja usmerena su na obrazovanje smeša sa temperaturama faznih prelaza bliskim sobnoj.

Tema obuhvata eksperimentalna i teorijska istraživanja fizičkih karakteristika tečno-kristalnih holesteričkih i feroelektričnih smektičkih tečnih kristala, koji imaju primenu u izradi tečno-kristalnih displeja (LCD).

2. Cilj istraživanja

U okviru navedene teme vršila bi se strukturna karakterizacija derivata alicina primenom metode rendgenske difrakcije na prahu i monokristalu. Snimili bi se difraktogrami derivata alicina sa ureom u različitim molskim odnosima domaćin - gost 8:1, 6:1, 4:1, a za odnos 4:1 bi se promenio i rastvarač iz kojeg se sintetiše kompleksno jedinjenje (voda i D₂O). Dobijeni difraktogrami bi se uporedili sa difraktogramima osnovnih jedinjenja kao i sa raspoloživim podacima iz literature. U slučaju izostrukturalnih jedinjenja uradilo bi se indeksiranje pikova i određivanje parametara elementarne ćelije kristala. U slučaju dobijanja monokristalnih uzoraka obavilo bi se rešavanje kristalne strukture metodom difrakcije na monokristalu.

Cilj istraživanja fizičkih karakteristika holesteričkih i feroelektričnih smektičkih tečnih kristala je ispitivanje tečno-kristalnih supstancija koje poseduju kratko vreme preorijentacije molekula u spoljašnjem električnom polju. Ono što ih je svrstalo u sam vrh interesovanja naučnika širom sveta je njihova primena za izradu tečno-kristalnih displeja (LCD).

3. Sadržaj istraživanja

Neophodan deo ovih istraživanja bio bi opsežan pregled literature i naučnih radova iz ove oblasti. Rezultati istraživanja bi se uporedili sa drugim fizičko-hemijskim metodama identifikacije materijala kao što je HPCL, UV, IR. Obavila bi se i mikrobiološka istraživanja za derivate alicina sa β -ciklodekstrinom i ureom u cilju potvrde aktivnosti novih derivata.

U slučaju feroelektričnih i holesteričkih tečnih kristala, neophodno je obrazovati smeše sa temperaturama faznih prelaza bliskim sobnoj i ispitivati njihove fizičke karakteristike (određivanje molekulskih parametara kao i njihove funkcionalne zavisnosti od temperature, koraka holesteričke spirale, faznih dijagrama pojedinačnih komponenta, kao i njihovih binarnih i multikomponentnih smeša, kako holesteričkih tako smektičkih tečnih kristala, određivanje dielektrične konstante, spontane polarizacije kao i ostalih fizičkih parametara).

4. Očekivani rezultati

Na osnovu ovih istraživanja trebalo bi dokazati pretpostavku o formiranju inkluzionih kompleksa na koje ukazuju i brojna dosadašnja istraživanja drugih istraživačkih timova koji takođe pokušavaju da stabilišu ovaj veoma nestabilan organsko-sumporni molekul koji se u zavisnosti od spoljnih faktora transformiše do derivata koji su farmakološki aktivni. Očekuje se objavljivanje više radova u domaćim i inostranim časopisima, kao i saopštenja na domaćim i inostranim naučnim skupovima.

5. Koordinator i učesnici

Koordinator: akademik Bela Ribar

Učestvuju: Departman za fiziku PMF-a u Novom Sadu, Centralni fizički istraživački institut Mađarske akademije nauka u Budimpešti.

6. Reference

1. A. Kapor, M. Vučinić, S. Rakić, V. Nikolić: Structural Characterization of the Allicine Complex with Beta-Cyclodextrine and Urea, IX Conference of the Serbian Crystallographic Society, Abstracts, 50-51, 2001
2. Nikolić V., Stanković M., Kapor A., Nikolić Lj., Cvetković D., Dimić M.: Allicin and Inclusion Complexes Allicins as Antimicrobial Agents, 2nd Congress of Macedonian microbiologists, Book of Abstracts, 179-180, 2002.
3. Vesna Nikolić, Mihajlo Stanković, Agnes Kapor, Ljubisa Nikolić: The Canal's Inclusion Complex of Allicin with Carbamide, Synthesis and Characterization, VII savjetovanje hemičara i tehnologa Republike Srpske, Zbornik izvoda radova, 66, 2003.

Tema 4. RAZVOJ HEMIJSKIH METODA ANALIZE INSEKTICIDA NEONIKOTINOIDA

1. Opis problema

Moderna analitička hemija je sa mnoštvom osjetljivih i selektivnih tehnika snažno doprinela svesti o problemima životne sredine i uspostavljanja sistema kontrole u industrijskoj proizvodnji, zdravstvu i životnoj sredini. Analitička hemija je dobila odlučujuću ulogu u kontroli uspešnosti procesa i u očuvanju ekološke ravnoteže u današnjem svetu. S druge strane, odavno su poznati rezultati primene hemije u razvoju poljoprivredne proizvodnje. Tako su npr. pesticidi u širokoj upotrebi, međutim, prekomernom upotrebom ugrožava se zdravlje ljudi i životinja. Stoga je potrebna stroga kontrola njihovog sadržaja kako u proizvodima, tako i u životnoj i radnoj okolini. To se postiže odgovarajućim hemijskim metodama analize.

U zaštiti od štetočina ranije je korišćen npr. ekstrakt duvana, međutim, zbog toksičnosti se više i ne upotrebljava. Danas postoje savremenija sredstva, zvana neonikotinoide, od kojih su neka po hemijskoj strukturi slična nikotinu ali su efikasnija u borbi protiv štetnih insekata, a sa mnogo manjom toksičnošću za ljude i okolinu. Pošto su u širokoj primeni, određivanjima ovih pesticida treba posvetiti veću pažnju. Zbog pojave otpornosti štetnih insekata na ranije korišćene insekticide moraju se primenjivati noviji, čiju analitiku istovremeno treba razrađivati. Zato je neophodno razvijati hemijske metode analize i stalno prilagođavati standardizaciju potrebama.

2. Cilj istraživanja

Imajući u vidu značaj i ulogu hemije, a posebno njenog primenjenog analitičkog dela, predlažu se istraživanja s ciljem razrade novih hemijskih metoda analize, kao i proširivanja mogućnosti za primenu savremenih instrumentalnih metoda za ispitivanje različitih materijala značajnih za Vojvodinu, i šire.

3. Sadržaj istraživanja

- Literaturni pregled i kritički osvrt na najnovije rezultate određivanja imidakloprida i tiametoksama.
- Voltometrijsko određivanje imidakloprida i tiametoksama.
- Derivativno spektrofotometrijsko određivanje imidakloprida i tiametoksama.
- Određivanje ostalih neonikotinoida na nov način.
- Proučavanje degradacije neonikotinoida.
- Primena razrađenih metoda.

4. Očekivani rezultati

Postignuti rezultati će se primenjivati u zaštiti životne sredine i u kontroli kvaliteta poljoprivrednih proizvoda (krompira, luka, kukuruza i dr.). Postignuti rezultati će biti objavljeni u svetskim časopisima međunarodnog značaja, a očekuje se i izrada nekoliko magistarskih/doktorskih teza.

Rezultatima ovih istraživanja VANU bi se uključila u osavremenjivanje rada hemijskih laboratorija, a preko njih i u poboljšanje kvaliteta vojvođanskih i drugih proizvoda, a time i poboljšanju tržišne pozicije, pre svih najboljih vojvođanskih proizvođača, na svetskom tržištu.

5. Koordinator

Koordinator: prof. dr Ferenc Gaál.

Učesnici: Odeljenje za tehničku analitičku hemiju Mađarske akademije nauka, Departman za hemiju PMF-a, Novi Sad i Institut za zaštitu bilja i životne sredine "Dr Pavle Vukasović" Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu.

6. Reference

1. Abramović, B. F., Bjelica, L. J., Gaál, F. F., Guzsvány, V. J., Jovanović, Lj. S., "Some Electrochemical Characteristics of Boron-and Phosphorus-Doped Glassy Carbon Electrodes", *Electroanalysis*, 2003. 10. 878-884.
2. Gaál, F. F., Guzsvány, V. J., Ókrész, N. Sz., Bjelica, L. J., Abramović, B. F., "Voltammetric and Spectrophotometric Study of Imidacloprid and Thiametoxam", *Proc. of the 10th Symposium on Analytical and Environmental Problems, SZAB, Szeged*, 2003, 195-199.
3. Guiberteau, A., Galeano, T., Mora, N., Parrilla, P., Salinas, F., "Study and Determination of the Pesticide Imidacloprid by Square Wave Adsorptive Stripping Voltammetry", *Talanta*, 2001, 53, 943-949.
4. Kim, H. J., Liu, Sh., Keum, Y. S. Li, Q.X., "Development of an Enzyme-Linked Immunosorbent Assay for the Insecticide Thiamethoxam", *J. Agric. Food Chem.*, 2003, 51, 1823-1830.

- Obana, H., Okihashi, M., Akutus, K., Kitagawa, Y., Hori, Sh., "Determination of Neonicotinoid Pesticide Residues in Vegetables and Fruits with Solid Phase Extraction and Liquid Chromatography Mass Spectrometry", *J. Agric. Food Chem.*, 2003, 51, 2501-2505.

Tema 5. ISTRAŽIVANJA MOGUĆNOSTI PRIMENE NANOSTRUKTURA

1. Opis problema

Tim istraživača nekoliko godina intenzivno radi na problemu nanostrukture. Formulirana je Grinova tehnika za funkcije koje zavise od dva prostorna indeksa ponaosob. Primenom ove tehnike ispitane su fononske, elektronske, magnetne, optičke i feroelektrične karakteristike tankih filmova i nanocilindara. Dobijeni rezultati objavljeni su u najeminentnijim svetskim žurnalima. Osim toga sačinjena je monografija pod naslovom "Primena diferencnih računa na nanostrukture". Eksperimentalna istraživanja se obavljaju u IHTM pod rukovodstvom akademika Zorana Đurića. Na osnovu dosadašnjih rezultata, od kojih je najspektakularniji onaj da se u nanostrukturama ne mogu pobuditi kolektivne mehaničke oscilacije toplotnim kvantima čija je energija manja od 50 Bolcmanovih konstanti, očigledno je da su nanostrukture visokotemperaturni superprovodnici i izvanredni termoregulacioni materijali. Takođe se došlo do saznanja da se ugrađivanjem nanostrukturnih elemenata u merne instrumente znatno povećava njihova osetljivost.

2. Cilj istraživanja

Metod Grinovih funkcija je najefikasnije sredstvo teorijske analize kondenzovane materije. Zbog toga će prvi cilj rada biti prilagođavanje postojeće tehnike Grinovih funkcija proračunima struktura sa narušenom simetrijom. Na ovome se već duže vreme radi i postignuti su zadovoljavajući rezultati. Nova tehnika računa primenjivala bi se na filmove i nanocilindre, a bile bi ispitivane i mehaničke oscilacije ovakvih struktura, provodno i superprovodno ponašanje elektrona, magnetne, optičke i feroelektrične osobine. Najbrža praktična primena rezultata očekuje se od teorijskih analiza fonona elektrona u nanostrukturama. Pretpostavlja se da ovakve strukture imaju znatno višu kritičnu superkonduktivnu temperaturu od centimetarskih struktura i ako su ova očekivanja opravdana, nanostrukture bi predstavljale rešenje niza aktuelnih problema. Analiza sistema optičkim pobuđenjem bila bi usmerena na ispitivanja pod kojim uslovima se u nanostrukturama mogu postići veće koncentracije optičkih pobuđenja od do sada postignutih koje su reda 10^{-3} . Povećanje koncentracije optičkih pobuđenja je osnov za konstruisanje lasera znatno veće snage od postojećih.

3. Sadržaj istraživanja

Poslednja decenija je epoha procvata nanotehnologije tj. proizvodnje struktura čije su dimenzije reda nekoliko nanometara. Proizvode se tanki filmovi koji sadrže svega nekoliko atomskih slojeva, zatim cilindri sastavljeni od malog broja diskova sa atomima itd. Ovakve strukture se kvantitativno i kvalitativno znatno razlikuju od struktura centimetarskih dimenzija i zbog toga se njihove fizičke osobine intenzivno analiziraju.

Pošto su nanostrukture sistemi sa narušenom translacionom simetrijom, njihova teorijska istraživanja su komplikovana i metodološki nisu kompletirana. Rad na ovoj temi zahteva pre svega formulisanje adekvatne metodologije za analizu struktura sa narušenom simetrijom. Zbog toga će se raditi na formulisanju ovakve metodologije i na njejoj primeni na različite tipove nanostruktura.

4. Očekivani rezultati

Očekuje se da tokom rada bude formulisana kompletna i adekvatna tehnika proračuna Grinovih funkcija u strukturama sa narušenom simetrijom. Pomoću ovih funkcija mogu se odrediti dinamičke, termodinamičke i kinetičke osobine materijala, tj. može se dobiti kompletna informacija o karakteristikama nanostruktura. Ovo poznavanje osobina nanostruktura odredilo bi polje i granice njihove primene u tehnici, tehnologiji, biologiji i medicini.

5. Koordinator i učesnici

Koordinator: prof. dr. Bratislav Tošić koji će, prema sopstvenom nahodanju, zavisno od potreba rada na temi odrediti tim istraživača.

6. Reference

1. Vjekoslav Sajfert, Jovan Šetrajčić, Bratislav Tošić, Rajka Đajić: Excitonic Diffusion in Thin Molecular Films, *Czechoslovak Journal of Physics*, 54 (9), 975-998, 2004.
2. V. D. Sajfert, R. Đajić, B. S. Tošić: Hydrogen-Bonded Nanotubes as a Model for DNA Transcription, *J. Nanosci. Nanotech.*, 4, 7, 886-890, 2004
3. M. Garić, D. Obradović, B. Tošić, M. Pantić: The Green's Functions of Spatially Confined Order-Disorder Systems, *International Journal Of Modern Physics B*, 18 (14), 1963-1976, 2004
4. Guozeng Cao: *Nanostructures & Nanomaterials, Synthesis, Properties & Applications*, Imperial College Press, London, 2004.
5. *Nanostructure Science and Technology A Worldwide Study Prepared under the guidance of the IWGN, NSTC Edited by R. W. Siegel, E. Hu, M. C. Roco WTEC, Loyola College in Maryland, <http://www.whitehouse.gov/WH/EOP/OSTP/NSTC/>, 2004.*

Projekat 3. OČUVANJE, KORIŠĆENJE I RAZVOJ OBNOVLJIVIH ENERGETSKIH I VODOPRIVREDNIH RESURSA VOJVODINE

U okviru ovog Projekta realizovaće se tri teme koje pokrivaju veoma važne aspekte za Vojvodinu, a odnose se na očuvanje, korišćenje i razvoj obnovljivih energetskih i vodoprivrednih resursa kao i na aspekte razvoja matematičkih modela za podršku odlučivanju pod neodređenim uslovima, karakterističnim u procesima razrade rešenja u korišćenju prirodnih resursa.

Tema 1. ENERGETIKA VOJVODINE IZ OBNOVLJIVIH SIROVINA

1. Opis problema

Razvijene zemlje Evrope ubrzano se orijentišu na intenzivno korišćenje svih raspoloživih obnovljivih izvora energije. Evropska unija propisala je da do 2010. g. udeo obnovljivih izvora u proizvodnji komercijalne energije poraste sa planiranih 6 % na 12 %. U nekim zemljama udeo energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj energiji već čini i 20 %. Dodatan razlog i impuls za korišćenje obnovljivih izvora energije potiče od sve strožijih uslova koje nameće zaštita okoline.

Gledajući dugoročno energetika Vojvodine i Srbije mora se orijentisati na sve veće korišćenje obnovljivih izvora energije – biomase (pre svega biodizel, biogas, čvrsta biomasa, alkoholi), geotermalne energije, hidropotencijala, solarne energije i drugih.

U pripremama za priključenje Evropskoj uniji, harmonizaciji zakonodavstva i priredne strukture i implementacije Direktiva Evropske unije u različitim oblastima, osim direktiva u energetici i zaštiti okoline, jedan od najtežih problema je usaglašavanje u oblasti poljoprivrede i implementacija tzv. Zajedničke agrarne politike, tj. integracija agrarnog sektora u postojeću strukturu finansijske podrške Evropske unije u poljoprivredi. To je kompleks problema izuzetno važnih za Vojvodinu. Treba očekivati sve oštrije uslove proizvodnje i plasmana hrane, a otvaranje evropskog tržišta biomase za proizvodnju obnovljivih alternativnih energenata.

Trenutno Srbija nije potpisnik Protokola iz Kjota, međutim, u procesu uključivanja Srbije u Evropsku Uniju i druge međunarodne organizacije, postaviće se i pitanje potpisivanja tog protokola. Stoga je realno očekivati u bliskoj budućnosti da će Srbija imati razne međunarodne obaveze u zaštiti životne sredine, što će voditi povećanom korišćenju obnovljivih izvora energije.

U Strategiji razvoja energetike Srbije, u okviru Strategije privrednog razvoja Srbije do 2010, predviđa se povećanje korišćenja obnovljivih izvora sa 1,5% u 2000. na 4,5% u 2010.

Zato će za nekoliko godina i u Vojvodini biti potreban Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije.

2. Cilj istraživanja

Cilj ove teme, kao dela dugoročnog projekta Odeljenja VANU za prirodne i tehničke nauke, jeste da priprema, razvija i usavršava naučne, kompleksne, multidisciplinarne podloge i podatke za donošenje pravilnih odluka u oblasti energetike iz obnovljivih sirovina.

3. Sadržaj istraživanja

Radom na sistematizaciji i analitičkom vrednovanju postojećih znanja i iskustava u brojnim disciplinama koje komplementarno mogu da doprinesu razvoju energetike iz obnovljivih sirovina stvaraće se kompleks potrebni znanja. Razvoj novih metoda, postupaka, simulacije, poređenja, proračuni i analize mogućih efekata, uz uporedno vrednovanje, sa rezultatima drugih istraživača i rezultatima u privredama zemalja u okruženju, činiće osnovni sadržaj rada. On će omogućiti donošenje pravilnih odluka radi predviđenog željenog ponašanja u sistemu energetike iz obnovljivih sirovina u Vojvodini, ali ujedno i u poljoprivredi, kao značajnoj privrednoj aktivnosti u Vojvodini.

4. Očekivani rezultati

Skup podataka, rezultata, znanja i iskustava u nekoliko disciplina prirodnih i tehničkih, ali i društvenih nauka, koji će omogućiti sagledavanja i ocenu opravdanosti korišćenja obnovljivih sirovina za proizvodnju energije, prema različitim kriterijumima. Na osnovu njih će se usmeravati aktivnosti u korišćenju obnovljivih sirovina u Vojvodini i određivati racionalne mere za podsticanje korišćenja obnovljivih sirovina kao energenata, u meri i na način koji se smatra optimalnim za privredne aktivnosti, očuvanje i unapređenje životne sredine.

5. Koordinator i učesnici

Koordinator: prof. dr Miloš Tešić

Učesnici: Fakultet tehničkih nauka i Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Novom Sadu

6. Reference

1. *** European Renewable Energy Council, Brussels: Renewable Energy Scenario to 2040 - Half of the global energy Supply from renewables in 2040. www.erec-renewables.org
2. *** Gesetz für den Vorrang Erneubarer Energien (Erneubare-Energien-Gesetz – EEG). Deutscher Bundestag, Berlin 2001.
3. Johansson B, Th., Fritsche R. U. et al: Policy Recommendations for Renewable Energies. International Conference for Renewable Energies, Bonn 2004.
4. *** Strategija privrednog razvoja Srbije do 2010, knjiga 1 i 2, Energetski potencijal i karakteristike ostataka biomase i tehnologije za njenu pripremu i energetsko iskorišćenje u Srbiji. Ministarstvo za nauku, tehnologije i razvoj, Beograd oktobar 2002.
5. Tešić M. Gronauer A. i Maša Bukurov: Uslovi i zakonski okviri za proizvodnju biogasa i električne struje biogasom u 3 razvijene zemlje Evrope. Procesna tehnika i energetika u poljoprivredi, XVI (2004), 1-2, 18-22

Tema 2. VODOPRIVREDNI BILANS VOJVODINE – OPTIMALNO UPRAVLJANJE I ODRŽIVI RAZVOJ

1. Opis problema

Za pojavu, kretanje i korišćenje voda na zemlji karakteristična su dva kružna ciklusa, prirodni ili hidrološki ciklus i takozvani vodoprivredni ciklus.

Prirodni ili hidrološki ciklus obuhvata pojavu kretanja vode u prirodi, počevši od isparavanja vode sa zemljine kore i vodenih površina i evapotranspiracije preko biljnog i životinjskog sveta do kretanja vodene pare u atmosferi, njene kondenzacije i padavina na zemljinu koru i vodene površine u obliku kiše, snega i rose, zatim podzemnog i površinskog oticaja sa kopna i mora i u druge vodene površine.

Prirodni ili hidrološki bilans voda predstavlja bilans obnovljivih slatkih voda na zemljinoj kori. To je pojava izrazito stohastičkog karaktera jer najviše zavisi od slučajnih padavina u prostoru i vremenu.

Vodoprivredni ciklus je pojavu kretanje vode u procesu njene upotrebe u svim ljudskim aktivnostima, (snabdevanju naselja i industrije vodom, navodnjavanju poljoprivrednih površina, snabdevanju ribnjaka vodom, proizvodnji energije, turizmu i rekreaciji, plovidbi itd).

Vodoprivredni bilans predstavlja odnos raspoloživih vodnih resursa definisanih hidrološkim bilansom i korišćenih i ispuštenih voda, po količini i kvalitetu, u prostoru i vremenu, koji proističu iz vodoprivrednog ciklusa, odnosno svih vidova upotrebe voda na jednom području.

Uspešno i savremeno upravljanje vodoprivrednim bilansom i obezbeđenje optimalnog održivog razvoja na nekoj teritoriji nije moguće bez dobrih i pouzdanih podataka o količinama i kvalitetu raspoloživih i korišćenih i ispuštenih voda.

Prva metodologija za izradu vodoprivrednog bilansa Srbije, bez pokrajina, urađena je u Institutu za vodoprivredu "Jaroslav Černi" pre oko 20 godina. Nešto kasnije (1986-1987.) u obema autonomnim pokrajinama takođe su urađene metodologije po istim principima. Nakon toga, 1994-1996. godine za potrebne UNESCO-a urađena je i publikovana metodologija za procenu vodnih resursa, Guidelines for Conducting Water Resources Assessment, UNESCO Publication, No. 55 IHP Program, Paris, 1998.

Pošto je od izrade metodologija i studija prošlo više od 10 godina neophodno je da se uradi kritička ocena razrađenih metodologija, te da se na osnovu poslednjih naučnih saznanja uradi inovirana metodologija koja bi se primenjivala u Vojvodini. Treba imati u vidu da je UNESCO u saradnji sa drugim agencijama Ujedinjenih Nacija inicirao da se od 2002. godine pristupi realizaciji Programa procene vodoprivrednog bilansa za ceo svet.

Osim rada na izradi nove savremene metodologije za izradu vodoprivrednog bilansa u sklopu ovih istraživanja bi se zatim pritupilo izradi Optimalnog matematičkog modela za upravljanje vodoprivrednim bilansom u Vojvodini, koristeći matematičke modele za donošenje odluka pod neodređenim uslovima jer su mnogi parametri vodoprivrednog bilansa stohastičkog karaktera.

2. Cilj istraživanja

Osnovni cilj istraživanja je izrada savremene metodologije za izradu vodoprivrednog bilansa u Vojvodini i matematičkog modela za optimalno upravljanje vodoprivrednim bilansom u neodređenim uslovima.

3. Sadržaj istraživanja

Kritička ocena obrađenih metodologija za izradu vodoprivrednog bilansa sa stanovišta novih saznanja u toj oblasti i posebno sa stanovišta Programa za procenu vodnih resursa u svetu. Osnovne teorijske postavke za izradu sumarnog vodoprivrednog bilansa za jednu teritorijalnu jedinicu. Analiza stanja merenja i osmatranja parametara vodoprivrednog bilansa na području Vojvodine, teritorijalna podela područja i izbor ključnih profila za izradu vodoprivrednog bilansa. Metodologija obrade bilansa raspoloživih površinskih i podzemnih voda, po količini i kvalitetu. Metodologija merenja i prikupljanja podataka o zahvaćenim i ispuštenim vodama za sve vrste i namene korišćenja voda iz svih izvora korišćenja i upotrebe. Predlog organizacije izrade i vođenja vodoprivrednog bilansa za vode Vojvodine. Razvoj matematičkog modela za optimalno upravljanje vodoprivrednim bilansom u Vojvodini. Primena razrađenih matematičkih modela u cilju održivog upravljanja vodoprivrednim bilansom sa posebnim akcentom na smanjenje rizika od neadekvatnog upravljanja i korišćenja voda u Vojvodini.

4. Očekivani rezultati

Metodologije za izradu i vođenje vodoprivrednog bilansa za vodna područja Vojvodine i matematički model za optimalno upravljanje vodoprivrednim bilansom.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Koordinator: prof. dr Milorad Miloradov.

Učesnici: Fakultet tehničkih nauka i Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu i Institut za vodoprivredu "Jaroslav Černi", Beograd.

6. Reference

1. Miloradov M.: Modeling of the Water Resources Balance on a Global Basis, Joint UNESCO/FAO Program, Paris/Rome 1994.
2. Miloradov M.: Hydrological Cycle and Water Balance, The Federal Hydrometeorological Institute Beograd, The Second International Summer School in Meteorology, pp 1-134, Yugoslavia 1995.
3. Miloradov M., Marjanović P.: Guidelines for Conducting Water Resources Assessment, UNESCO Publication No. 55, IHP Program, pp 1-120, Paris 1998.
4. Miloradov M., Marjanović P., Cukic Z.: Water Resources Assessment as a Basic Tool for Sustainable and Environmentally Sound River Basin Management, Water Sciences and Technology Vol. 32, No. 5-6 Pergamon Press pp. 149-164, (1995)

Tema 3. MATEMATIČKI MODELI ZA DONOŠENJE ODLUKA POD NEODREĐENIM USLOVIMA I NJIHOVA PRIMENA

1. Opis problema

Predložena problematika donošenja odluka (eng. Decision Making) je u vrhu interesovanja raznih istraživanja u svetu, pre svega zbog praktičnih potreba. Osnovni problemi danas u teoriji odlučivanja vezani su za odlučivanje u neodređenim kompleksnim sistemima (ekonomija, društvo, politika, medicina, inženjerstvo), što ovu teoriju povezuje sa teorijom veštačke inteligencije (posmatrajući inteligenciju kao sposobnost donošenja odluka pri neodređenim uslovima). Matematički opis složenih problema odlučivanja zahteva nove matematičke aparature. Osim klasičnih operatora agregacije i korišćenja aparature teorije verovatnoće, za kompleksnije probleme se upotrebljavaju teorija ne-aditivnih mera i odgovarajućih integrala, teorija fazi sistema. U okviru ovih složenih sistema pojavljuju se još i problemi nelinearnosti i optimizacije.

2. Cilj istraživanja

Razvijajući se matematičke teorije zasnovane na operacijama agregacije, koje uz pomoć verovatnoće i opštije, neaditivnih mera, daju modele u obliku fazi sistema, neuralnih mreža, hibridnih sistema, a koji se u obliku softvera lako adaptiraju na konkretne probleme u praksi. Klasifikovane se i sistematizovati razne klase operatora agregacije.

U okviru pseudo-analize koja daje jedinstvenu aparaturu za modeliranje problema sa nelinearnostima, neodređenosti i potrebama za optimizacijom, modeliraju se složeni problemi preferencije, CPT-a (eng. cumulative prospect theory), hibridne verova-

tnosno-mogućnosne teorije korisnosti kao proširenja Nojman-Morgenšternove teorije, predstavljanje rešenja važnih problema sa nelinearnim parcijalnim diferencijalnim jednačinama. Rezultati će se primeniti u praksi.

3. Sadržaj istraživanja

Predloženi projekat bi bio zasnovan na više nedavno objavljenih naučnih rezultata. Pap-a u vodećim naučnim časopisima i monografijama, a u saradnji sa naučnicima iz Austrije, Slovačke, Francuske i naše zemlje. E. Pap, u saradnji sa M. Grabisch-om (Francuska), J. L. Marichal-om (Luksemburg) i R. Mesiar-om (Slovačka) radiće na jedinstvenoj monografiji u svetu o operatorima agregacije u teoriji odlučivanja. Predviđa se da dobijeni novi rezultati u vezi sa specijalnim važnim operatorima, kao i neaditivnim merama, budu publikovani u vodećim svetskim časopisima za teoriju odlučivanja.

Na ovoj problematici Prof. E. Pap će biti mentor na Univerzitetu u Novom Sadu na nekoliko magistarskih radova i doktorskih disertacija. U okviru rada na predloženoj problematici 1. i 2. oktobra 2004. je uspešno održan 2nd Serbian-Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems (SISY 2004) u Subotici, (<http://www.bmf.hu/conferences/sisy2004>) koji će postati tradicionalan i održavaće se svake godine (VANU je već na internet sajtu i u zborniku radova na spisku organizacija koje pomažu održavanje ove konferencije).

Predviđeno je da primena rezultata (zaštita životne sredine, medicina, informatika, ekonomija, inženjerstvo) bude u saradnji sa ostalim članovima VANU i iz drugih struka.

4. Očekivani rezultati

Primarni će biti rezultati matematičke obrade i klasifikaciju velikog broja operatora agregacije i davanja kriterijuma za odabir operatora u određenim primenama, a obrađeni u obliku monografije o operatorima agregacija u teoriji odlučivanja (M. Grabisch, J. L. Marichal, R. Mesiar, E. Pap). Biće objavljeni novi rezultati u vezi sa specijalnim važnim operatorima i teorijom pseudo-analize u vodećim svetskim časopisima za teoriju odlučivanja, kao i radovi dobijeni o raznim primenama prethodnih rezultata.

Biće odbranjeno više magistarskih radova i doktorskih teza iz teorije odlučivanja.

Organizovaće se međunarodne naučne konferencije u zemlji i inostranstvu.

Drugi cilj je konkretna primena teorijskih rezultata u raznim oblastima: zaštita životne sredine, medicina, informatika, ekonomija, inženjerstvo.

5. Koordinator i učesnici

Koordinator projekta: prof. dr Endre Pap.

Učesnici: Univerzitet u Lincu, Austrija, Univerzitea u Bratislavi i Slovačka akademija nauka, Bratislava, Slovačka, Univerzitet u Tuluzu, Francuska, Politehnički univerzitet u Budimpešti, Univerzitet Pariz 6, Francuska, Univerzitet u Luksemburgu.

6. Reference

1. E.P. Klement, R. Mesiar, E. Pap: *Triangular Norms, Trends in Logics* 8, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht/Boston/London, 2000, 385 pp., ISBN 0-7923-6416-3
2. E. Pap: *Null-Additive Set Functions*, Kluwer Academic Publishers, Mathematics and Its Applications 337, Dordrecht/Boston/London, 1995, 315 pp., ISBN 0-7923-3658-5

3. O. Hadžić, E. Pap: Fixed Point Theory in Probabilistic Metric Spaces, Mathematics and Its Applications 536, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht/Boston/London, 2001, 278 pp., ISBN 1-4020-0129-0.
4. E. Pap (Ed.): Handbook of Measure Theory, Volume I, II, Elsevier, North-Holland, 2002, 1636 pp., ISBN: 0-444-50263-7.
5. D. Dubois, E. Pap: H. Prade, Hybrid probabilistic-possibilistic mixtures and utility functions, (Eds.J. Fodor, B. de Baets, P. Perny) "Preferences and Decisions under Incomplete Knowledge", volume 51 of Studies in Fuzziness and Soft Computing, Springer-Verlag, 2000, 51-73.

Projekat 4. ZDRAVSTVENO STANJE I MOGUĆNOST UNAPREĐENA ZDRAVSTVENOG POTENCIJALA STANOVNIŠTVA U VOJVODINI

Projekat obuhvata istraživanja o zdravstvenom stanju stanovnika Vojvodine u odnosu na sagledavanje pojedinih zdravstvenih problema, njihove učestalosti i mogućnosti prevencije i savremenog lečenja. Uvodi se poseban aspekt sagledavanja zdravstvenog stanja kroz procenu uticaja zdravstvenih problema na kvalitet života stanovnika.

Tema 1. SLEPILO U VOJVODINI I ZNAČAJ VIDA ZA KVALITET ŽIVOTA STANOVNIŠTVA I GLOBALNI RAZVOJ VOJVODINE

1. Opis problema

U savremenom nivou tehnologije i privrede, vid je jedan od osnovnih preduslova razvoja, a ima najznačajniju ulogu za obavljanje svakodnevnih aktivnosti. Bolesti oka dovode do privremenog ili trajnog slepila (katarakta, glaukom, dijabetična retinopatija, povrede) ili slabljenja vida (refrakcione anomalije) smanjuju kvalitet života pojedinca i remete ukupan privredni i ekonomski razvoj. Ovakva istraživanja u našoj zemlji su retka i za Vojvodinu datiraju od pre 20 godina. Ovakva istraživanja bi dala nove podatke o broju slepih i slabovidih, kao i o uzrocima slepila i merama prevencije.

2. Cilj istraživanja

Istražiti broj slepih i slabovidih osoba u odnosu na uzroke očnih oboljenja i naznačiti preventivne mere za sprečavanje izlečivog slepila.

3. Sadržaj istraživanja

- na populacionom uzorku stanovništva Vojvodine, metodom screeninig-a, registrovanje učestalosti slepila i slabovidosti
- prikupljanje podataka o broju registrovanih slepih i slabovidih lica u Novom Sadu i Vojvodini na osnovu zvaničnog registra Saveza slepih Vojvodine
- metodološka primena upitnika i drugih instrumenata za analizu i merenje kvaliteta života u odnosu na vidnu funkciju

4. Očekivani rezultati

Na osnovu dobijenih rezultata sagledaće se broj slepih i slabovidih osoba u odnosu na najčešće uzročnike slepoće. Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije najčešći uzroci slepila u evropskim zemljama su: izlečivo i preventibilno slepilo kod katarakte, glaukoma i dijabetične retinopatije. Očekuju se novi rezultati o učestalosti i uzrocima slepila u stanovništvu Vojvodine. Bili bi to prvi sveobuhvatniji rezultati analiza uzroka slepoće u regionu, značajni za Svetsku zdravstvenu organizaciju.

Evaluacija rezultata o kvalitetu života u vezi sa vidom i vidnom funkcijom imala bi značaj i naučno bi doprinela proceni rezultata lečenja kod izlečivog i preventibilnog slepila.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Koordinator: prof. dr Slobodanka Latinović.

Učesnici istraživanja: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Savez slepih Vojvodine.

6. Reference

1. Latinović S.: Quality of life as an outcome of cataract surgery. 15th Congress European Society of Cataract and Refractive Surgeons, Prague 1997: ab 164.
2. Latinović S, Dimoski N, Jakovljević Đ, Potić Z.: Metod stratifikacije rizika u oceni kvaliteta intraokularnih operacija. Naučni skup "Medicina i kvalitet života", Beograd 1997, SANU, 63-71.
3. Tomić Z.: Značaj šećerne bolesti kao uzročnika slepila i slabovidosti u Vojvodini. Magistarski rad, Medicinski fakultet u Novom Sadu, 1986.

Tema 10. RANA DETEKCIJA KARCINOMA DEBELOG CREVA U RAZLIČITIM ETNIČKIM GRUPAMA VOJVODINE

1. Opis problema

Karcinom debelog creva je veliki problem populacije u Vojvodini, jer je po učestalosti i smrtnosti na drugom mestu od svih tumora kod muškaraca i na trećem kod žena. Različite životne navike različitih etničkih grupacija u Vojvodini (posebno nutritivne) mogu uticati na njegov nastanak i zato je opravdano to istražiti.

2. Cilj istraživanja

Cilj je da se ispita: uticaj navika na nastanak raka debelog creva, (posebno nutritivnih) različitih etničkih grupa u Vojvodini, koje žive u seoskim zajednicama sa predominantnim stanovništvom određene nacije (Kisač, Žitište, Kanjiža, Romska naselja i sl) i sagledavanje mogućnosti za sprovođenje rane detekcije ovog karcinoma na širem području Vojvodine, kao tipa nacionalnog skrininga koji praktikuju mnoge zemlje (npr. Češki model).

3. Sadržaj istraživanja

Uz pomoć Crvenog krsta, primarne zdravstvene službe i patronažne službe u izabranim naseljima pacijentima izdvojenim iz biračkih spiskova, starosti od 50 do 70 godina, uputiće se poseban poziv sa objašnjenjem ciljeva akcije, zajedno sa specijalnim "Hemo-

kult testovima” za ispitivanje nevidljive krvi u stolici. Te pacijente bi u poseno zakazano vreme pregledao obučeni lekar primarne zdravstvene zaštite u mestu, evaluirao bi i obavio rektalni pregled. Svi slučajevi pozitivnog testa i/ili pozitivnog kliničkog pregleda bi dalje dijagnostički bili evaluirani na nivou sekundarne zdravstvene zaštite (u regionalnim bolnicama) od gastro-entropologa, a dalje tretirani na osnovu Protokola tretmana za rak debelog creva na Institutu za Onkologiju, kao tercijalna zdravstvena zaštita. Kod svih otkrivenih slučajeva, sa dobroćudnim ili zloćudnim obolenjima debelog creva, posebnom anketom istraživali bi se mogući razni faktori nastanka oboljenja u odnosu na specifične nutritivne navike određene populacije.

4. Očekivani rezultati

Ovim istraživanjem bi se primarno saznalo koji su to problemi izvodjenja ovako zamišljenog pilot istraživanja i proverila rešenja koja bi bila primenljiva na eventualnom širem nacionalnom nivou primene i videlo bi se da li ima razlika u etnički zavisnim nutricionim navikama kao riziko faktorima nastanka ovog oboljenja.

5. Koordinator i učesnici istraživanja

Koordinator: prof. dr Branimir Gudurić.

Učesnici: Institut za Onkologiju Sr. Kamenica i lekari primarne zdravstvene zaštite izabranih mesta.

2. Izveštaj o radu Predsedništva

Odlukom Skupštine AP Vojvodine od 23. oktobra 2003. godine osnovana je Vojvodanska akademija nauka i umetnosti. Matična komisija je završila rad 5. jula 2004. godine izborom petnaest članova Akademije. Do tada je sve stručne poslove za potrebe Matične komisije obavljala Stručna služba Skupštine AP Vojvodine (Poslovník o radu Matične komisije, Konkurs za predlaganje kandidata za članstvo u VANU, kao i ostale administrativne poslove za potrebe Matične komisije).

Predsedništvo Vojvodanske akademije nauka i umetnosti formirano je na 1. sednici Skupštine VANU, koja je održana 22. jula 2004. godine. U sastav Predsedništva VANU, a u skladu sa Prelaznom Statutarnom odlukom, izabrani su: predsednik VANU akademik Julijan Tamaš, akademik Rudolf Kastori, akademik Bela Ribar, generalni sekretar VANU prof. dr Miloš Tešić i prof. dr Jožef Salma. Prva sednica Predsedništva VANU održana je 13. avgusta 2004. godine. Od tada do kraja 2004. Predsedništvo je održalo trinaest (13) sednica. Zapisnici sa tih sednica čine sastavni deo ovog izveštaja.

Za početak rada Akademije bilo je izuzetno značajno da se donese i odobri Finansijski plan. Finansijski plan je usvojila Skupština VANU i ovlasila Predsedništvo da, u dogovoru sa nadležnim sekretarijatima Izvršnog veća AP Vojvodine (Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj i Pokrajinski sekretarijat za finansije), preraspodeli sredstva za određene namene.

Posle razmatranja nekoliko verzija, konačno je Finansijski plan i odobren i započeta je njegova realizacija uplatom sredstava na žiro-račun Akademije. Osim saradnika iz

stručne službe Skupštine AP Vojvodine, na tome su se angažovali predsednik i generalni sekretar Akademije.

Od izbora, članovi Predsedništva bili su veoma angažovani na razmatranju i odlučivanju o mnogim pitanjima u vezi sa obezbeđenjem uslova za rad Akademije, kao i za početak rada i promociju Akademije. U tom svojstvu, Predsedništvo je usvajalo sve neophodne odluke, razmatralo i odobravalo i druge akte koje su za potrebe Akademije pripremali stručni saradnici iz službe Skupštine AP Vojvodine. Zato je bilo neophodno preduzimati mnoge operativne poslove, na kojima su se, osim saradnika iz Skupštine AP Vojvodine, najviše angažovali predsednik i generalni sekretar Akademije, a kada je to bilo neophodno i članovi Predsedništva.

Predsedništvo se staralo o sledećim poslovima:

1. stručni poslovi (neposredno u vezi sa organizacijom i stvaranjem uslova za obavljanje delatnosti Akademije)
2. administrativno – tehnički poslovi.

STRUČNI POSLOVI BI SE ODNOSILI NA SLEDEĆE:

a) izrada Statutarne odluke, kao i drugih konstitutivnih akata

Statutarna odluka doneta je na konstitutivnoj sednici Skupštine VANU i važi i krajem 2004, uz napomenu da je na 9. Skupštini VANU, održanoj 31. januara 2005. godine, svim članovima VANU upućen Nacrt radnog tekst Statuta VANU na raspravu i izjašnjavanje. Osim toga, Predsedništvo je formiralo i Komisiju za javne nabavke, koja je usvojila i Pravilnik o javnim nabavkama.

b) upis Akademije u registar Trgovinskog suda u Novom Sadu, u registar Republičkog zavoda za informatiku i statistiku i registar Ministarstva za finansije Republike Srbije

Ova aktivnost je potrajala nekoliko meseci jesenas, da bi formalno bila završena dobijanjem Poreskog identifikacionog broja (tzv. PIB). Ovome treba dodati i otvaranje žiro računa kod poslovne banke.

c) ustrojavanje poslovne dokumentacije u vezi sa kancelarijskim i finansijskim poslovanjem

Delovodnik se redovno vodi i u njega se unosi sva dokumentacija koja ulazi i izlazi iz Akademije. Osim toga, vode se registri sa materijalima sa Predsedništva i Skupštine VANU, kao i radnih sednica. Vodi se i Prijemna knjiga – list, tj. dokumentacija o poslatim poštanskim pošiljkama, na osnovu koje se i obračunava poštarina. Izradom završnog računa, stvoreni su uslovi za vođenje inventarne knjige, kao i knjige reversa. Svi potrebni pečati urađeni su blagovremeno, osim pečata za otiskivanje na poštanskim pošiljkama, čija je izrada u toku.

d) izrada Finansijskog plana Akademije

Predsedništvo VANU je učestvovalo u izradi Finansijskog plana, najpre za 2004. godinu, a potom i za 2005. godinu i to u vrlo kratkom roku. Primenjivan je metod propisan za korisnike budžeta. Na žalost, pokušaji Predsedništva VANU da VANU postane indirektni ili direktni budžetski korisnik, kao i da za 2005. finansijsku godinu ima samo-

stalno iskazanu budžetsku poziciju, nisu uspeli. Treba napomenuti da je ova budžetska situacija nepovoljna za VANU, imajući u vidu aktivnosti koje se planiraju. Nepovoljna, pre svega znači nepoznata, jer se nameće obaveza neprestanog kontakta sa resornim sekretarom, a ishod je sasvim neizvestan. Čini se da Predsedništvo VANU u periodu koji nastupa, mora energično i argumentovano da, u kontaktu sa resornim sekretarom IV AP Vojvodine, obezbedi kontinuirano finansiranje VANU, ali, pre svega u skladu sa našim Finansijskim planom i planom za ostvarenje programa rada VANU.

e) osposobljavanje radne prostorije i sale za sastanke za potrebe VANU

Pomenuti prostor nalazi se u Dunavskoj br. 37. i sastoji se iz jedne radne prostorije, površine oko 23 m² i sale za sastanke, u stvari biblioteke muzeja, koja se koristi samo za sastanke. Radna prostorija je bila veoma zapuštena, i bilo je neophodno krečenje. Kupljen je i novi itison i montirano je novo osvetljenje. Nabavljena je i računarska oprema, foto – kopir aparat i kancelarijski nameštaj. Sala za sastanke, zapravo biblioteka, takode je okrečena. Prostorija Akademije je useljena 31. januara 2005, jer su se radnici Muzeja sporo iseljavali. Početkom 2005. planira se instalacija ISDN priključka koji bi omogućio brži pristup internetu.

f) organizacija naučnih skupova

Prvi naučni skup „Analiza tehnološkog kvaliteta pšenice roda 2004. godine“ održan je 12. oktobra 2004. godine i na njemu je učestvovalo oko 60 naučnika i stručnjaka. Drugi naučni skup "Program rada VANU" održan je 26. oktobra i na njemu je bilo oko 120 učesnika.

VANU je finansijski i organizaciono iznela međunarodni naučni skup "Život i delo Gavрила Kostelnika" uz učešće 25 eksperata iz inostranstva (Mađarska, Slovačka, Poljska i Hrvatska). Suizdavači smo Zbornika radova koji će izaći u Lavovu.

Konferenciju SISY 2004, 2nd Serbian - Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. oktobar 2004. god. organizovala je Vojvodjanska akademija nauka i umetnosti u saradnji sa Budimpeštanskim politehničkim univerzitetom, Višom tehničkom školom u Subotici, Departmanom za matematiku i informatiku Univerziteta u Novom Sadu, Ministarstvom za nauku Srbije, Pokrajinskim sekretarijatom za nauku Vojvodine, Mađarskom fazi asocijacijom, IEEE Neural Networks Chapters (Mađarska), IEEE Joint Chapter of IES and RAS (Mađarska), gradom Suboticom.

g) organizacija sednica organa Akademije (sednice Skupštine VANU, Predsedništva VANU i radni sastanci)

Organizacija podrazumeva pripremu dokumentacije, sačinjavanje odluka, zaključaka, programa i sl. Predsedništvo je u 2004. imalo 17 sednica, održano je 6 Skupština, a bilo je i nekoliko radnih sastanaka. Za sve ove prilike ustanovljava se dnevni red, pripremani materijali i vođeni zapisnici.

h) prezentacija rada i rezultata Akademije, kao i odnosi sa sredstvima masovnih komunikacija i širom javnošću

Predsedništvo je od početka bilo na stanovištu da je neophodno kontinuirano upoznavanje javnosti sa delatnošću Akademije. Održane su dve konferencije za novina-

re, sačinjen je protokol o saradnji sa listom Dnevnik, posetili su nas novinari Novosadskih razglednica i TV Panonija. To je veoma važno i afirmativno, s obzirom na skori početak programa Pristupnih predavanja i beseda.

i) stvaranje uslova za međukademijsku saradnju

Predsedništvo VANU je na sastancima mnogo vremena posvećivalo stvaranju uslova za saradnju sa stranim akademijama nauka i drugim naučnim ustanovama. Do sada, potpisani su sledeći konkretni ugovori o saradnji: Mađarska akademija nauka, Budimpešta i Institut za istraživanje fizike čvrstih tela i optiku; Mađarska akademija nauka Budimpešta i Regionalno odeljenje Mađarske akademije nauka u Segedinu; Katedra za međunarodno i javno pravo Instituta za državne i pravne nauke Pravnog fakulteta u Miškolcu i Pravno odeljenje Mađarske akademije nauka u Miškolcu; Institut za državne i pravne nauke Pravnog fakulteta Univerziteta u Miškolcu; Institut za poljoprivrednu tehniku Ministarstva za poljoprivredu i uređenje prostora i Radno telo Mađarske akademije nauka Gődö, Budimpešta; Slovačka akademija nauka i Institut za vodoprivredu u Bratislavi.

j) Formiranje stručne službe VANU

Do kraja 2004. nije osnovana Stručna služba VANU. Te poslove su radili saradnici Stručne službe Skupštine AP Vojvodine a među njima najviše gđa Radmila Šišarica i g. Todor Gajinov.

k) Međunarodna saradnja

Predsedništvo je verifikovalo 7 ugovora o međunarodnoj saradnji sa institucijama u Mađarskoj i Slovačkoj, kojima su počeli razni oblici saradnje sa akademijama u inostranstvu, te kroz njih postignuto i određeno priznanje VANU. Obavljen je i niz preliminarnih dogovora sa susednim akademijama koji će biti realizovani u 2005.

Predsedništvo Vojvođanske akademije nauka i umetnosti je obavljalo i mnogo poslova koji bi se najuopštenije nazvali **administrativno – tehničkim**, a podrazumevali bi sledeće konkretne poslove:

- administrativno – tehnička izrada Programa rada Akademije
- administrativno – tehnički poslovi u pripremi, organizovanju i održavanju naučno – stručnih skupova (adresari, ekspedicija, evidencija i dr.)
- celokupna korespondencija Akademije od osnivanja do kraja 2004.
- tehnička priprema i obezbeđenje propisane dokumentacije, koja se čuva trajno ili na određeno vreme (poreske prijave, stanje žiro računa, nalozi i dr.)

3. Izveštaj o radu Skupštine

Na prvoj (konstitutivnoj) sednici Skupštine održanoj 22. jula 2004, usvojena je statutarna odluka VANU i izabrani organi: predsednik (akademik J. Tamaš), generalni sekretar (dopisni član M. Tešić), Predsedništvo (akademici J. Tamaš, B. Ribar, R. Kastori, i dopisni članovi J. Salma i M. Tešić), sekretari Odeljenja društvenih nauka (dopisni član J. Salma) i prirodnih i tehničkih nauka (dopisni član M. Miloradov), te razgovarano o viziji rada VANU, njenom mestu i ulozi u AP Vojvodini.

U 2004. godini održano je šest sastanaka Skupštine VANU. Nakon konstitutivne sednice i letnje pauze, Skupština VANU sastala se u 2004. godini još 5 puta. U proseku sastanci Skupštine su održavani jednom mesečno. Po pravilu su gotovo svi članovi učestvovali u radu Skupštine, izuzev onih koji su zbog službenog puta u inostranstvo ili bolesti bili sprečeni.

Pozivi i zapisnici svim članovima Skupštine VANU šalju se u elektronskoj formi, a na taj način odvija se i veći deo komunikacije među članovima VANU.

Na prvim sednicama Skupština je obaveštavana o aktivnostima i rezultatima u vezi sa registracijom, otvaranjem tekućeg računa, izradom pečata i drugih sličnih postupaka.

Na svim sednicama Skupštine najznačajnija tema, na koju je utrošeno i najviše vremena, bio je Program rada VANU, njegovo koncipiranje, uobličavanje, prezentacija i usvajanje, te početak rada na projektima i temama.

Finansijski plan, namena i način trošenja sredstava za rad na temama su takođe bile teme na svim sastancima Skupštine. Trebalo je definisati pravila finansijskog ponašanja. Krajem godine, pažljivo i odgovorno, nabavljena je oprema postupkom javne nabavke robe male vrednosti, a o tome je takođe odlučivala Skupština.

Obezbeđenje prostora za rad VANU bila je tema na svim Skupštinama, koja i pored značajnog angažovanja predsednika, generalnog sekretara i sekretara odeljenja prirodnih i tehničkih nauka nije rešena na zadovoljavajući način. Taj problem nije rešen u 2004. godini a ni krajem prve polovine 2005. godine ne nazire se bilo kakvo bolje rešenje od zakupa prostorije od 23 m² u zgradi Muzeja Vojvodine.

Samo nekoliko meseci nakon osnivanja počeo je i rad na pripremi Statuta VANU. Statutarnu odluku, usvojenu na prvoj (konstitutivnoj) sednici, prema kojoj je počeo rad VANU trebalo je dopuniti i preurediti tako da novi Statut bude adekvatan za položaj i kvalitetan rad VANU u narednom periodu.

Skupština je redovno izveštavana o predlogu koji je podnet Ustavnom sudu Srbije u vezi sa Odlukom Skupštine AP Vojvodine o osnivanju VANU, te o Pripremnoj sednici koja je održana u Ustavnom sudu. Razgovarano je o problemu i mogućim posledicama, ali eventualno preduzimanje aktivnosti nije bilo u delokrugu rada Skupštine VANU.

Skupština je usvojila predlog programa rada VANU pod naslovom "Prirodni i duhovni resursi Vojvodine", koji ima 4 projekta sa ukupno 14 tema. Nakon njegove javne prezentacije, 28. oktobra 2004. godine u Skupštini Vojvodine, taj program usvojen je kao dokument kojim su definisane dugoročne naučnoistraživačke aktivnosti članova VANU.

Skupština VANU, u okviru svojih kompetencija, nastojala je i da se angažuju radnici u stručnoj službi VANU, kao i da se uspostavi saradnja sa akademijama nauka u suse-

dnim zemljama. Dogovoreno je da od januara 2005. godine članovi VANU održavaju svoja pristupna predavanja i besede.

U 2004. godini održana su i dva radna sastanka članova VANU na kojima su kroz razgovore pripremane Skupštine VANU i dogovarane tekuće aktivnosti.

4. Naučna, stručna i javna aktivnost članova Akademije

RUDOLF KASTORI, akademik - u 2004. godini bio je član Predsedništva VANU, glavni i odgovorni urednik Zbornika Matice srpske za prirodne nauke – Matica Srpska Proceedings for Natural Sciences, urednik Biltena Društva za fiziologiju biljaka SCG, član Uredništva časopisa Acta Agronomica Serbica, predsednik Skupštine Ekološkog pokreta grada Novog Sada, predsednik jugoslovenskog ogranaka International Scientific Centre of Fertilizers, predsednik Naučnog odbora III Međunarodne EKO-konferencije o zdravstveno bezbednoj hrani, Novi Sad, 2004. Održao je nastavu na poslediplomskim studijama na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu iz fiziologije biljaka (fiziologija semena i ishrane biljaka). Bio je recenzent za više prijava i izveštaja o radu na naučnim projektima i učestvovao je u dva projekta Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine Republike Srbije. Rukovodio je projektom „Zagađivanje zemljišta i biljaka toksičnim elementima“ koji je realizovan u okviru naučne saradnje Srpske akademije nauka i umetnosti i Mađarske akademije nauka.

U 2004. godini je objavio radove:

- Kastori R., Petrović N.(2004): Bioenergetic aspects of competition between nitrogen metabolism and carbohydrate synthesis in small grains. Proc. Nat. Sci. Matica Srpska, 106, 21-27.
- Kraljević - Balalić M., Kastori R., Kobiljski B.(2004): Variability and gene effects for boron concentration in wheat leaves.31-34. In:Vollmann,J., Grausgrube,H., Ruckebauer, P. (eds.) Genetic Variation for Plant Breeding, EUCARPIA-BOKU, University of Natural Resources and Applied Life Sciences, Vienna.
- Lazarević Lj. ured. (2004): Poljoprivredni leksikon. 30 odrednica, Filip Višnjić i Nomos, Beograd.
- Maksimović I., Petrović N., Kastori R., Sekulić P. (2004): Accumulation and distribution of some essential metals in sunflower and amaranth grown in the presence od Cd. Proceedings – European Society for New Methods in Agricultural Research. XXXIV Annual Meeting, Novi Sad, 388-392.
- Kastori R., Maksimović I., Petrović N. (2004): The effect of biotic and abiotic factors on accumulation and distribution of Pb, Sr and Ni in some crops species – determination of transfer factors. Proceedings _ XI Symposium on Analytical and Environmental Problems, Szeged, 158-161.
- Kastori R. (2004): Prorastanje krtola krompira – uloga azota. Savremeni povrtar,10,-18-19.

- Kasztori R. (2004): Újból megalakult a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia, Debreceni Szemle, 4, 665-666.
- Petrović N., Marinković B., Kastori R. (2004): Study of sugarbeet genotype response to nitrogen nutrition using leaf analysis. Proc. Nat. Sci. Matica Srpska, 106, 57-63.

BELA RIBAR, akademik – u 2004. godini je bio član Predsedništva VANU, predsednik Matične komisije osnivanja VANU, član redakcijskog odbora časopisa Műszaki Szemle, Cluj, Rumunija, zatim predsednik Naučnog društva vojvođanskih Mađara i Novosadskog udruženja za pomoć učenika i studenata, kao i počasni predsednik Srpskog kristalografskog društva.

Objavio je knjigu:

- Ribár B.: Megmaradásunk Záloga, Atlantis, 2004, p. 123

Objavio je rad:

- Szalma J., Ribár B: A vajdasági magyarság és az autonomia, Valóság, 4, 98-104, 2004.

JULIJAN TAMAŠ, akademik – predsednik VANU, u 2004. godini je, osim redovnih obaveza profesora Rusinske književnosti XX veka i Ukrajinske književnosti sa opštom književnošću na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, kao gostujući profesor držao kurs predavanja iz Ukrajinske književnosti XIX veka studentima treće godine ukrajini-stike i rusinistike na Filološkom fakultetu u Beogradu.

U Biblioteci grada Zagreba u februaru je imao promociju svojih „Izabranih dela“ u četiri knjige; istog meseca, na međunarodnom naučnom skupu Slavističkog društva Srbije u Beogradu podneo je saopštenje „Rusinistika između srbistike i ukrajini-stike“, a u novembru je organizovao i vodio međunarodni naučni skup posvećen životu i delu Gavrila Kosteljnika na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (suorganizator VANU) i na njemu saopštio o „Oslepljenom slavuju kao omega pesmi u stvaralaštvu Kosteljnika“.

Radio je na temi „Verzije rusinske poezije“ Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine Republike Srbije i sačinio i objavio tematski broj časopisa „Švetlosc“ posvećen tekstovima Mihajla Kovača o književnosti drugih.

U 2004. godini je objavio sledeće studije:

- Tamaš J.: Individualne poetike i inovacije u manjinskim književnostima Podunavlja. Međunarodni zbornik „Književnost na jezicima manjina u Podunavlju“, Institut za književnost i umetnost, Beograd, 75-78, 2004.
- Tamaš J.: Rusinistika između srbistike i ukrajini-stike. Slavistika, knjiga VIII, Beograd, 306-309, 2004.
- Tamaš J.: Mihajl Kovač o literaturi drugih. Švetlosc, br. 3, Novi Sad, 275-294, 2004.

SRBISLAV DENČIĆ, dopisni član – u 2004. godini je bio član Uredništva Svezaka Matice srpske, serija prirodnih nauka i urednik časopisa „Selekcija i semenarstvo“.

Održao je uvodno predavanje na nacionalnom skupu XXXVIII Seminar agronoma. Predavanje „Položaj pšenice u poljoprivredi Republike Srbije“ štampano je u Zborniku

radova, st. 63-72. Održao je uvodno predavanje na nacionalnom skupu XXXIX Hrvatski agronomski simpozijum. Predavanje „Wheat Breeding and Production in Serbia and Montenegro in the Previous Decade“.

Saopštio je i publikovao sledeće radove:

- Mladenov N., Denčić S., Pržulj N., Rončević P. Hristov N., Kobiljski B., Momčilović V., Đurić V, 2004: Osobine gajenih i novopoznatih sorti strnih žita. Zbor. Referata XXXVIII Sem. Agron. 73-82.
- Kobiljski B., Denčić S., Mladenov N., Pržulj N., Hristov N., Rončević, 2004: Oplemenjivanje strnih žita u uslovima sušnog stresa. Zbor. Referata XXXVIII Sem. Agron. 107-117.
- Denčić S., Mladenov N., Kobiljski B, 2004: Wheat Breeding and Production in Serbia and Montenegro in the Previous Decade. Proc. XXXIX Croatian Sym. on Agriculture, Febr. 17-20, 2004, Opatija – Croatia, pp. 200-201
- Obreht D., Denčić S., Davidović M., Vapa Lj., 2004: Allelic Variability at the Pina-D1 and the Pinb-D1 loci in Serbian Hexaploid Wheat Cultivars. Proc. ESNA XXXIV Ann. Meet. European Soc. for new methods in agric. resear. 29 Avg –2 Sep. 2004 Novi Sad, Serbia and Montenegro, 278-281
- Denčić S. i Kobiljski B, 2004: Pšenica i tritikale kao izvori stočne hrane. Acta Agriculturae Serbica, Vol. IX, 17, 485-492
- Kobiljski B., Denčić S., Mladenov N., Hristov Djurić V., Vapa Lj., 2004: Evaluation of Copious Database for BMQ Related Traits in NS Wheat Breeding Program Conducted over Last 50 Years. Proc. Abstr. Inter. Workshop “Modelling quality traits and their genetic variability for Wheat”, 18 - 21 July 2004 Clermont-Ferrand, France. pp.26
- Obreht D., Kobiljski B., Denčić S., Vapa Lj., 2004: Molecular Evaluation of BMQ Parameters in NS Wheat Breeding Program. Proc. Abstr. Inter. Workshop “Modelling Quality Traits and Their Genetic Variability for Wheat”, 18 - 21 July 2004 Clermont-Ferrand, France. pp.76
- Denčić S., Pržulj N., Mladenov N., Kobiljski B., Hristov N., Rončević P. i Momčilović V., 2004: Novosadski sortiment strnih žita. Spec. publik. povodom Dana polja pšenice i ječma, Novi Sad, 3. Jun 2004. Izd: Institut za ratarstvo i povrt. i “Seminarstvo” Novi Sad, 11-17
- Obreht D., Kobiljski B., Denčić S., Đan M., Vapa Lj., 2004: Uticaj kompozicije glutena i puroindolina na kvalitet sorti hlabne pšenice. Zbor. Aps. III Kongres genetičara. Srbije,. 96
- Kobiljski B., Obreht D., Kondić A., Denčić S., Vapa Lj., Pilipović J., Barjaktarević R., Marijanović M., Davidović M., 2004: Primena marker asistirane selekcije (MAS) u oplemenjivanju pšenice u Novom Sadu. Zbor. Apstr. III Kong. Genet. Srbije, 100
- Ljevnaić B., Kondić-Špika A., Kobiljski B., Denčić S., 2004: Uticaj kolhicina na regeneraciju sposobnost kalusa u kulturi antera pšenice. Zbor. Apstr. III Kongresa genetičara Srbije, 30. nov. – 4. dec. 2004, Subotica. 132
- Kovačević D., Denčić S., Kobiljski B., Momirović N., Oljača S. I Dolijanović Ž., 2004: Effect of Compaction, Weed Synuzia and Yield of Winter Wheat. Acta Biologica Yugoslavica, Acta Herbologica, Vol.13, No.2, 385-392

Bio je autor sledećih sorti strnih žita:

- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-3-2004-06, priznata je sorta ozime pšenice ODA
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-2-2004-06, priznata je sorta ozime pšenice HELENA
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-16-2004-06, priznata je sorta ozimog Triticale OLIMP
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-12-2004-06, priznata je sorta ozimog Triticalea ORAO
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-11-2004-06, priznata je sorta ozimog Triticalea OGANJ
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-15-2004-06, priznata je sorta ozimog Triticalea JUTRO
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/146-6-2004-06, priznata je sorta ozime tvrde (durum) pšenice DOLAP
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/104-2-2004-06, priznata je sorta ozime spelte NIRVANA
- Srbslav Denčić, i Kobiljski, B, 2004: Rešenjem Minist. poljopr. šumar. i vodoprivrede Republike Srbije, br. 320-09-1/156-1-2004-06, priznata je sorta ozime kompakturne pšenice BAMBI

FERENC GAÁL, dopisni član – u 2004. godini je bio rukovodilac višegodišnjeg projekta koji finansira Ministarstvo za nauku, tehnologiju i razvoj Republike Srbije „Razvoj novih i poboljšanje postojećih analitičkih metoda i tehnika za praćenje kvaliteta životne sredine“. U VANU je bio koordinator teme „Razvoj hemijskih metoda analize insekticida neonikotinoida“ u okviru projekta „Očuvanje, korišćenje i razvoj prirodnih resursa agroekosistema Vojvodine“.

Član je redakcionog odbora časopisa Srpskog hemijskog društva “Journal of the Serbian Chemical Society“.

Bio je predsednik Naučnog odbora III Naučne konferencije studenata vojvođanskih Mađara i koordinator rada vojvođanskih spoljnih članova Javnog tela Mađarske akademije nauka, kao i kopredsedavajući na “4th International Conference of the Chemical Societies of the South – East European Countries“, Symposium C “Teaching and Understanding Chemistry: New Concepts and Strategies for Changing Times” održanog u Beogradu. U Odeljenju prirodnih i tehničkih nauka VANU, a u saradnji sa sekcijom za analitičku hemiju SHD/Hemijskog društva Vojvodine organizovao je skup na kojem je dr Polonca Trebše (Politehnika Nova Gorica, Slovenija) održala vrlo uspešno predavanje iz analitike pesticida.

Držao je predavanja na Prirodno – matematičkom fakultetu u Novom Sadu iz predmeta Instrumentalna analiza I na dodiplomskim studijama, i Odabrana poglavlja analitičke hemije i Odabrane metode instrumentalne analize na posleddiplomskim studijama.

Sa saradnicima je saopštio sledeće radove na naučnim skupovima u inostranstvu:

- Guzsvány V., Kádár M., Gaál F., Bjelica L., Tóth K.: Voltametric Characterisation and Determination of Thiamethoxam on a Mercury-Plated Glassy Carbon Electrode, Proceedings of the 11th Symposium on Analytical and Environmental Problems, SZAB, Szeged, 183-187, 2004.
- Guzsvány V., Kádár M., Gaál F., Tóth K.: Voltametric Application of Bismuth Film Electrode for Determination of Thiamethoxam Insecticide, 10th International Conference of Chemistry, Cluj, 100-104, 2004.

LAJOŠ GENC, dopisni član – u 2004. godini bio je član Saveta Univerziteta u Novom Sadu i član Saveta eksperata ACIMSI Univerziteta u Novom Sadu, kao i član Uredništva časopisa „Psihologija“. Na Odseku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu na dodiplomskim studijama vodio je kurseve Pedagoška psihologija, Psihologija dvojezičnosti, Psihologija za nastavnike, Psiholingvistika. Rukovodio je specijalističkim i magistarskim studijama na istom Odseku iz pedagoške psihologije, na Učiteljskom fakultetu, Odeljenje u Subotici držao je nastavu iz psihologije (četiri kursa). Kao gostujući profesor na Univerzitetu u Pečuju na doktorskim studijama iz primenjene lingvistike držao je kurs Psihologija dvojezičnosti. Po pozivu je održao predavanje „Psihologija dvojezičnosti“ na Konferenciji o nastavi na manjinskim jezicima, u organizaciji Instituta za etnička i manjinska istraživanja Mađarske akademije nauka, Budimpešta, zatim dva predavanja (”Ličnost nastavnika i teorije ličnosti“ i ”Pedagoški aspekti dvo- i višejezičnosti“ na Letnjoj akademiji ”Apáczai“ za usavršavanje nastavnika, u organizaciji Pedagoškog društva vojvođanskih Mađara, Novi Sad, plenarno predavanje ”Kako psihologija može pomoći čoveku u XXI veku“ na III Naučnoj konferenciji studenata Vojvodine, u organizaciji Kolegijuma za visoko obrazovanje vojvođanskih Mađara, kao i plenarno predavanje ”Psihologija rane dvojezičnosti“ na III Konferenciji vaspitača predškolskih ustanova na mađarskom jeziku u Vojvodini, Novi Sad.

Rukovodio je projektima ”Hungarian Language Contact outside Hungary: Studies on Hungarian as a Minority Language“ Odseka za anglistiku Univerziteta u Segedinu i ”Psiholingvistički aspekti nastave na mađarskom kao manjinskom jeziku u Karpatskom basenu“, koordinator projekta Institut za etnička i manjinska istraživanja Mađarske akademija nauka u Budimpešti. Bio je saradnik na projektu ”Stanje, faktori i razvoj evropskog identiteta u Srbiji i Crnoj Gori“ Odseka za psihologiju kod Ministarstva za nauku i tehnološki razvoj.

Učešće na naučnim skupovima:

- Genc L.: Izbor nastavnog jezika u Vojvodini, na Konferenciji o nastavi na manjinskim jezicima, Institut za etnička i manjinska istraživanja Mađarske akademije nauka, Budimpešta 2004.
- Genc L.: Dvojezičnost očima psihologa, Problemi dvojezičnosti u Vojvodini, Naučno društvo za hungarološka istraživanja, Subotica, 2004.

Objavio je poglavlje:

- Genc L.: Újabb adalékok a vajdasági magyar beszélők nyelvhasználati szokásaihoz. In.: P. Lakatos Ilona és T. Károlyi Margit (ur.): Nyelvvesztés, nyelvjárásvesztés, nyelvcsere. Segédkönyvek a Nyelvészet Tanulmányozásához 29. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 11–22., 2004.

Objavio je knjigu:

- Genc L.: A vajdasági magyarság kétnyelvűsége: nyelvpszichológiai vonatkozások. (A Magyarságkutató Tudományos Társaság- Szabadka és az MTA Etnikai-Nemzeti Kisbbségkutató ntézet-Budapest). Szabadka: MTT Könyvtár 8 (Dvojezičnost vojvodanskih Mađara: aspekti psihologije jezika. Zajedničko izdanje Naučnog društva za hungarološka istraživanja, Subotica i Instituta za etnička i manjinska istraživanja Mađarske akademije nauka, Budimpešta)

BRANIMIR GUDURIĆ, dopisni član – u 2004. godini je održao dodiplomsku nastavu iz predmeta Hirurgija sa ratnom hirurgijom i Medicinska etika za studente medicine, stomatologije i studente Engleske škole, kao i poslediplomsku nastavu iz oblasti hirurške onkologije na kursevima iz onkologije, gastroenterologije i endokrinologije na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu.

Po pozivu je održao predavanje u okviru Kontinuirane medicinske edukacije, Beogradskog medicinskog fakulteta: „Simpozijum o disekcionoj hirurgiji“ u novembru 2004. u Beogradu sa predavanjem „Disekcija limfnih žlezda kod karcinoma levog kolona“.

Bio je predsednik izdavačke delatnosti Društva lekara Vojvodine – Srpskog lekarskog društva, zatim član Redakcionog odbora Medicinskog pregleda, Archives of Oncology Sremska Kamenica, Arhiv za Gastroenterohepatologije, Beograd, kao i stranih: Member Board of References of Journal of Surgical Oncology, Saunders London, Journal od BUON (Balkanske Unije onkologa) – Atina.

Rukovodio je projektom VANU „Rana detekcija karcinoma debelog creva u različitim nacionalnim grupama Vojvodine“.

Saopštio je referat i objavio rad:

- Petrović T., Radovanović Z., Breberina M., Bokorov B., Gudurić B.: Surgical Complications after Preoperative Radiotherapy for Locally Advanced Rectal Cancer, IV Congress of Balkan Union of Oncology, Belgrade, 2004.
- Breberina M., Petrović T., Radovanović Z., Bokorov B., Gudurić B.: Neoadjuvant Therapy of Rectal Cancer, 1st Congress of Gastroenterology of Slovenia, Bled, Gastroenterolog 8-2, 270-273, 2004

SLOBODANKA LATINOVIĆ, dopisni član – u 2004. godini je redovni profesor Medicinskog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu i šef Katedre za oftalmologiju, održala je dodiplomsku i poslediplomsku nastavu iz naučne oblasti Oftalmologija, u školskoj 2004/2005. godini za studente opšte medicine, stomatologije i nastave za strane studente. Kao koordinator Internacionalnog saveta za oftalmologiju (Kembridž) od 2001.g. (International Assasment of Ophthalmology- I Basic Science, II Optic and

Refraction, III Clinical Science) organizovala je ovaj internacionalni ispit za specijalizante i mlade oftalmologe iz naše zemlje na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu.

U protekloj godini učestvovala je sa pozivnim predavanjima na edukacionim skupovima i na internacionalnim kongresima u Rumuniji, Grčkoj, Istanbulu, Beogradu i Oftalmološkoj školi u Dubrovniku. Značajna su predavanja po pozivu o malignom glaukomu, lečenju i komplikacijama ablacije mrežnjače metodom pneumatske retinopeksije i komplikacijama nakon fakoemulzifikacije katarakte.

Član je Redakcionog Odbora časopisa "Medicinski pregled", Naučnog saveta South - East European Ophthalmological Association, Mediteranean Society of Ophthalmology, predsednik Društva oftalmologa Vojvodine.

Rukovodilac je pilot studije 2004.g. "Lečenje katarakte u Vojvodini", učesnik u Internacionalnoj studiji o katarakti European Cataract Outcome Study Group od 1998. g. i koordinator projekta VANU "Slepilo u Vojvodini i značaj vida za kvalitet života stanovništva i globalni razvoj Vojvodine".

U 2004. godini na međunarodnim naučnim skupovima saopštila je sledeće radove:

- Latinović S.: 37. Panhellenic Ophthalmological Congress, Porto Caras. Pneumatic retinopexy. Retinal reattachment surgery in the primary rhegmatogenous retinal detachment.
- Latinović S.: 4. EVERS Meeting, Istanbul. Vitreoretinal surgery in severe diabetic retinopathy. www.evers.org
- Latinović S.: Simpozijum o angularnom glaukomu i VII Kongres oftalmologa Srbije, Beograd Maligni glaukom. Zbornik radova str. 43-46. Pars plana vitrektomija i transskleralna ekstrakcija intraokularnih stranih tela. Abs.T4. Hirurški pristup povredama prednjeg segmenta i komplikacije u zadnjem segmentu oka. Abs. T3, 8.

Dobitnik je Plakete Udruženja oftalmologa Grčke za razvoj oftalmologije.

Prof. dr Slobodanka Latinović je prvi predsednik i osnivač "Lions Club - Novi Sad" 22.11.2004. godine, drugog ogranka Internacionalnog Lions Club-a, najbrojnije humanitarne organizacije članice Ujedinjenih nacija sa glavnim aktivnostima borbe protiv slepoće i za pomoć slepim i slabovidim.

MILORAD MILORADOV, dopisni član – u 2004. godini je bio sekretar Odeljenja prirodnih i tehničkih nauka VANU, direktor Nacionalnog programa primenjenih i razvojnih istraživanja uređenja, korišćenja i zaštite voda u Srbiji. U okviru ovog Programa realizuje se 16 istraživačkih projekata koji pokrivaju različite probleme iz domena uređenja, korišćenja i zaštite voda. Na realizaciji Nacionalnog programa učestvuje 19 fakulteta i naučnoistraživačkih institucija iz cele Srbije sa više od 100 istraživača.

M. Miloradov je predsednik Nacionalnog komiteta Srbije i Crne Gore za Međunarodni hidrološki program UNESCO-a i potpredsednik Odbora za nauku Komisije za UNESCO Srbije i Crne Gore.

U 2004. godini učestvovao je na XII Conference of the Danubian Countries on the Hydrological Forecasting and Hydrological Bases of Water Management u Brnu, Republika Češka, i na Međunarodnoj konferenciji „Otpadne vode, komunalni čvrst otpad i opasan otpad“ na Zlatiboru, Srbija.

Na poslediplomskim interdisciplinarnim studijama CIMSI na Univerzitetu u Novom Sadu držao je predavanja iz predmeta „Sistemi zaštite I i II“, te na Specijalističkim studijama na Fakultetu tehničkih nauka iz predmeta „Integralni katastar загади-vača životne sredine“.

U saradnji sa Fakultetom tehničkih nauka i firmom „Hidrozaovod“ iz Novog Sada radio je na izradi Glavnih projekata sanacije, rekultivacije i zatvaranja deponija čvrstog otpada u Futogu, Topoli, Starčevu i Ivanovu.

ENDRE PAP, dopisni član - u 2004. godini bio je urednik za oblast (Non classical measures and metric spaces) u časopisu *Fuzzy Sets and Systems*, Elsevier; član redakcija časopisa *Novi Sad J. Math.*, *YUJOR-Yugoslav Journal on Operation Research*, *Tatra Mountains Mathematical Publications*, *Archiv of Oncology*, *Acta Polytechnica*. Bio je nosilac projekta 1866 kod Republičkog Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine pod nazivom “Modeliranje neodređenosti i nelinearnosti”, nosilac individualnog Tempus programa *IMG04 SCG1019*, nosilac projekta *SK-42* za SCG po CEEPUS-u. Na Departmanu za matematiku i informatiku bio je šef Katedre za primenjenu analizu i rukovodilac naučnog seminara neaditivne mere.

U 2004. godini je objavio radove:

- Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Triangular Norms I: Basic Analytical and Algebraic Properties, *Fuzzy Sets and Systems* 143 (2004), 5-26.
- Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Triangular norms II: General constructions and parametrized families, *Fuzzy Sets and Systems* 145 (2004), 411-438.
- Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Triangular Norms III: Continuous t-Norms, *Fuzzy Sets and Systems* 145 (2004), 439-454.
- Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Problems on Triangular Norms and Related Operators, *Fuzzy Sets and Systems* 145 (2004), 471-479.
- Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Triangular Norms as Special Semigroups, *Proc. 25th Linz Seminar on Fuzzy Set Theory “Mathematics of Fuzzy Systems”, Linz 2004, 3-7 February 2004, 96-100.*
- Pap E., Štajner-Papuga I.: Distorted Generalized Pseudo-Laplace Type Transforms, *SISY 2004, 2nd Serbian-Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. October 2004, 13-22.*
- Pap E.: Nonlinear Partial Differential Equations Treated by the Generated Pseudo-Analysis, *Budapest Tech International Jubilee Conference, Science in Engineering, Economics and Education, Budapest, 4. September 2004, 365-375.*
- Pap E.: Decision Making Based on Aggregation Operators, *SISY 2004, 2nd Serbian-Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. October 2004, 9-24.*
- Mihailović B., Pap E.: Choquet and Sugeno Integrals-Based Functional Representation, *SISY 2004, 2nd Serbian-Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. October 2004, 83-92.*
- Nedović Lj., Pap E., Ralević N., Grbić T.: Large Deviation Convergence of Generated Pseudo Measures, *SISY 2004, 2nd Serbian-Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. October 2004, 101-108.*

- Pap E.: Non-Additive Measures, 5th International Symposium on Hungarian Researchers on Computational Intelligence, Budapest, 11.-12. November 2004, 13-18.
- Klement E. P., Mesiar R., Pap E.: Measure-Based Aggregation Operators, Fuzzy Sets and Systems 142 (2004), 3-14.

Bio je član programskih odbora nekoliko međunarodnih konferencija:

- International Linz 25th Seminar on Fuzzy Sets, Linz, Februar, Austria (predsednik programskog odbora)
- International conference on fuzzy set theory and its applications, FSTA, Liptovsky Jan, Slovakia, januar 2004.
- Symposium of operation researchers, SYMOPIS, Iriški venac, septembar 2004.
- ISCAM 2004 – International Conference in Applied Mathematics for undergraduate and graduate students, April 11-12, 2004
- SISY 2004, 2nd Serbian-Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. October 2004 (predsednik programskog odbora).

JOŽEF SALMA, dopisni član - u 2004. godini je bio član Predsedništva VANU, sekretar Odeljenja društvenih nauka VANU, potpredsednik Naučnog društva Vojvođanskih Mađara i član Javnog tela Mađarske Akademije nauka. Bio je član Uredništva Zbornika radova nastavnika i saradnika Pravnog fakulteta u Novom Sadu, redaktor posebnog zbornika radova Pravnog fakulteta Univerziteta u Miškolcu (DR Mađarska) posvećenog Savetovanju o kodifikaciji novog Mađarskog građanskog zakonika - poglavlje o građanskoj ugovornoj i vanugovornoj (deliktnoj) odgovornosti, i predsedavajući programskog komiteta Naučnog društva vojvođanskih Mađara povodom dva naučna savetovanja ovog društva: Privatizacija i denacionalizacija u reformskim zemljama srednje i srednje-istočne Evrope, i javnog naučnog skupa posvećenog Nacrtu Ustava Vlade Republike Srbije. Na međunarodnom savetovanju Mađarske akademije nauka, održanom u odeljenju u Debrecenu održao je predavanje o visokoškolskom obrazovanju na manjinskim jezicima u Evropi i u reformskim zemljama, sa osvrtom na bolonjski proces slobode kretanja ideja i znanja.

Rukovodio je projektima Individualna i kolektivna prava nacionalnih manjina prema evropskim pravilima i pravilima unutrašnjeg prava evropskih zemalja – u okviru VANU, i Denacionalizacija i privatizacija u reformskim zemljama - u okvirima Naučnog društva vojvođanskih Mađara.

Održao je predavanja:

- iz Obligationog prava na redovnim studijama na Pravnom fakultetu u Novom Sadu
- iz Obligationog prava na posle diplomskom kursu Građanskopravnog smeru (Sredstva obezbeđenja izvršenja obligacionopranih potraživanja)
- na međunarodnom letnjem seminaru Pravnog fakulteta u Budimpešti o evropskim pravilima o državljanstvu
- nekoliko predavanja u Sjedinjenim Američkim državama o evropskim pravilima o državljanstvu (Chicago, Lake Hope)

U 2004. godini je objavio i uređivao knjige:

- Obligaciono pravo (peto izmenjeno i dopunjeno izdanje), Centar za izdavačku delatnost Pravnog fakulteta u Novom Sadu, Novi Sad, 2004. god., str. 697
- Európai unió – Emberi és kisebbségi jogok (Evropska Unija – Ljudska i manjinska prava), Atlantis, Újvidék (Novi Sad), 2004. god., str. 304
- Deák Ferenc, „a haza bölcse” (Ferenc Deak, pravni filozof i kodifikator građanskog prava), Atlantis, Újvidék (Novi Sad). 2004. god., Redakcija Prof. Dr Szalma József, zbornik radova sa naučnog skupa, autor je napisao tekst na str. 6-43, refleksije na str. 159-160
- Deák Ferenc a jogtudós (Ferenc Deak, pravni filozof i kodifikator), Jogtudományi Közlöny, MTA- Állam- és Jogtudományi Bizottságának folyóirata – časopis Odeljenja pravnih nauka Mađarske Akademije nauka, osnovan 1886. god., br. 2/2004, str. 45-59
- Ajándékozás szerződés (Ugovor o poklonu), Jogtudományi Közlöny, MTA- Állam- és Jogtudományi Bizottságának folyóirata – časopis Odeljenja pravnih nauka Mađarske Akademije nauka, osnovan 1886. god., br. 5/2004, str. 169-181
- Reforme, harmonizacija i rekodifikacija građanskih zakonika u oblasti deliktnog prava, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, 2004. god., str. 89-104
- Európa és a kettős állampolgárság (Evropa i dvostruko državljanstvo), časopis „Létünk – társadalom, tudomány, kultúra”, Újvidék, 2004/2, str.5-16
- Srpski građanski zakonik (SGZ, 1844) i obligaciono pravo, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, XXXVIII/2, 2004. god., tom I, str. 311-337

MILOŠ TEŠIĆ, dopisni član - u 2004. g. bio je generalni sekretar VANU, urednik časopisa „Savremena poljoprivredna tehnika“ i „Agricultural Engineering“, učestvovao je u istraživanju dva naučna projekta Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine. Na Fakultetu tehničkih nauka predavao je predmet Poljoprivredne mašine, a kao zamenik direktora programa Korišćenje obnovljivih i alternativnih izvora energije, učestvovao u radu Kolegijuma direktora Nacionalnog programa energetske efikasnosti pri Ministarstvu za nauku i zaštitu životne sredine. Bio je predsednik Komisije za poljoprivrednu tehniku Naučno – nastavnog veća Univerziteta u Novom Sadu. Bio je i član komisije za ocenu jedne doktorske disertacije na Tehničkom univerzitetu u Minhenu.

Po pozivu, u 2004. g. je održao sledeća predavanja:

- Poljoprivrednik kao proizvođač energije – situacija u Nemačkoj i Austriji. 30. savetovanje Jugoslovenskog naučnog društva za poljoprivrednu tehniku “Poljoprivredna tehnika 2004.” Tara, februar 2004.
- Tržište poljoprivrednih mašina i okolnosti pri razvoju poljoprivrede i poljoprivredne mehanizacije u Evropi u periodu 2003-2004. 30. savetovanje Jugoslovenskog naučnog društva za poljoprivrednu tehniku, Tara, februar 2004.
- Uslovi i zakonski okviri za proizvodnju biogasa i električne struje biogasom u tri razvijene zemlje Evrope. 16. savetovanje Jugoslovenskog društva za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi, Vrnjačka Banja, april 2004.

Saopšteni i objavljeni radovi u 2004. g.:

- Tešić M., Gronauer A., Bukurov M. (2004): Poljoprivrednik kao proizvođač energije – situacija u Nemačkoj i Austriji. Revija agronomska saznanja, XIV, 1-2, 68-70.

- Antić B., Ehrl M., Tešić M. (2004): Sonda za automatsko uzimanje uzoraka zemljišta u sistemu gps. Revija agronomska saznanja, XIV, 1-2, 72-74.
- Tešić M., Konstantinović M. (2004): Tržište poljoprivrednih mašina i okolnosti pri razvoju poljoprivrede i poljoprivredne mehanizacije u Evropi u periodu 2003-2004, Savremena poljoprivredna tehnika, 30: 1-2. p.21-30.
- Antić B., Ehrl M., Tešić M. (2004): Nova sonda za automatsko vađenje uzoraka zemljišta. Savremena poljoprivredna tehnika 30: 1-2. p.59-68.
- Gronauer A., Effenberger M., Kissel R., Tešić M. (2004): Savremeni sistemi za proizvodnju biogasa i struje – tehnički, ekonomski i ekološki aspekti. PTEP – časopis za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi 8:3-4, 55-60.
- Tešić M., Gronauer A., Bukurov M. (2004): Uslovi i zakonski okviri za proizvodnju biogasa i električne struje biogasom u tri razvijene zemlje Evrope. PTEP – časopis za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi 8:3-4, 72-75.
- Tešić M.: Der serbische Agrarsektor – Kurzinformation. Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung und Deutsche Gesellschaft für die technische Zusammenarbeit, Berlin – Belgrad 2004, s.1-24 .
- Tešić M., Konstantinović M. (2004): Development of Agriculture and Agricultural Mechanisation and Market in Europe in the Light of EU Enlargement. EE & AE scientific conference Rousse, 2004, Proc. 511-517.
- Ilić M., Grubor B., Tešić M. i Danon G. (2004): Energy Potential of Biomass and Possibilities of Biomass Use for Energy Production in Serbia. 2nd Word Conference and Technology Exhibition of Biomass for Energy, Industry and Climate Protection, Rome 10-14 May, Visual Presentations V8.24.
- Ilić M., Grubor B., Tešić M. (2004): The Biomass Energy in Serbia. Thermal science, 8, 2, 5-19

BRATISLAV TOŠIĆ, dopisni član – u 2004. godini je osim istraživanja nanostruktura u okviru teme „Istraživanja mogućnosti primene nanostruktura“ radio na problemima rizika od požara i eksplozije, zagađenja vazduha i vode i na problemima korišćenja solarne energije. U problematici minimizacije rizika od požara i eksplozije koristio se analogijom sa mehaničkim principom minimalnog dejstva i Bolcmanovom statistikom. Problem aerozagađenja je analizirao klasičnim metodama, rešavanjem paraboličkih jednačina različitih tipova (homogenih i nehomogenih).

U istraživanju povećanja efikasnosti rada staklenika i plastenika došao je do zaključka da količina apsorbovane sunčeve energije zavisi od prostornog rasporeda elemenata staklenika i plastenika. U vezi sa ovim, istraživao je i istražuje onaj raspored elemenata za koji je količina apsorbovane solarne energije najveća.

U pomenute aktivnosti je uključio studente četvrte godine fizike, održao im niz kraćih kurseva, a nekima dao teme za diplomski rad.

U 2004. godini je objavio radove:

- Sajfert V.D., Đajić R., Tošić B.S.: Hydrogen-Bonded Nanotubes as a Model for DNA Transcription, J.Nanosci.Nanotech., 4, 7, (2004) 886-890
- Sajfert V, Šetrajčić J, Tošić B, Đajić R: Excitonic Diffusion in Thin Molecular Films, Czechoslovak Journal of Physics, 54 (9), (2004) 975-988

- Jaćimovski S.K., Šetrajčić J.P., Tošić B.S., Sajfert V.D.: Phonon Thermodynamics of Superlattices, *Materials Science Forum*, 453-454, (2004) 33-36
- Sajfert V, Garić M, Šetrajčić J.P, Tošić B: Mechanical Oscillations in Cylindrical Quantum Nano Dots, *Buletinul Stiintific Al Universitatii "Politehnica" Din Timisoara, Mathematica-Fizica*, 49(63), 1, 96-101 (2004)
- Mirjanić D. Lj., Vučenović S.M., Šetrajčić J.P., Tošić B.S., Sajfert V.D.: Electron States and Spectra in a Superconductive Ceramics, *International Scientific Conference UNITECH'04 Gabrovo*, 3, 459-463 (2004)
- Tošić B.S., Sajfert V.D., Šetrajčić J.P., Jaćimovski S.K.: Thermodynamical and Kinetic Parameters of Cylindrical Quantum Wires, *Tehnika – Novi materijali*, 13(2), 1-4 (2004)
- Šetrajčić J.P., Tošić B.S., Jaćimovski S.K., Sajfert V.D., Zorić V.M., Vučenović S.M.: Diferencne jednačine atomskih pomeranja u prostorno ograničenim kristalnim lancima, *KFSCG, Petrovac*, S6-57-60 (2004)
- Sajfert V.D., Tošić B.S., Šetrajčić J.P., Jaćimovski S.K., Vučenović S.M.: Elektro-provodne osobine nanostruktura, *KFSCG, Petrovac*, S4-141-144 (2004)
- Sajfert V., Šetrajčić J., Popov D., Jaćimovski S., Tošić B.: Currents and Entropy in Full Cylindrical Quantum Wires, *SFKM*, 021, 133-136 Sokobanja (2004)
- Sajfert V., Popov D., Tošić B.: Green Functions of Spatially Disturbed Order-Disorder Film Structures, *SFKM*, 020, 137-140 Sokobanja (2004)
- Sajfert V., Šetrajčić J., Tošić B., Vučenović S., Jaćimovski S.: Difuzija eksitona u molekulskim nanofilmovima, *Zbornik radova 48. ETRAN*, 4, 132-135 (2004)
- Sajfert V., Garić M., Šetrajčić J.P., Popov D., Tošić B.: Mechanical Oscillations in Quantum Nano Dots, *FITEM, Čačak* (2004)
- Šetrajčić J.P., Tošić B.S., Vučenović S.M., Mirjanić D.Lj., Jaćimovski S.K., Sajfert V.D.: General Solution for Difference Equations of Bounded Crystalline Theory, *PRIM, Budva* (2004)
- Sajfert V., Šetrajčić J., Popov D., Jaćimovski S., Tošić B., Vučenović S.: Excitons in Molecular Nanostructures, *Nanotechnology in Biomedicine*, Studenica (2004)
- Garić M, Obadović D, Tošić B, Pantić M: The Green's Functions of Spatially Confined Order-Disorder Systems, *International Journal of Modern Physics B*, Vol. 18, 14 (2004)

5. Naučni skupovi i predavanja

U 2004. godini organizovana su četiri naučna skupa iz domena delatnosti VANU.

Konferenciju SISY 2004, 2nd Serbian - Hungarian Joint Symposium on Intelligent Systems, Subotica, 1.-2. oktobar 2004. god. organizovala je Vojvodjanska akademija nauka i umetnosti u saradnji sa Budimpeštanskim politehničkim univerzitetom, Višom tehničkom školom u Subotici, Departmanom za matematiku i informatiku Univerziteta u Novom Sadu, Ministarstvom za nauku Srbije, Pokrajinskim sekretarijatom za nauku Vojvodine, Mađarskom fazi asocijacijom, IEEE Neural Networks Chapters (Mađarska), IEEE Joint Chapter of IES and RAS (Mađarska), gradom Suboticom. Predsedavajući iz SCG je bio prof. dr Endre Pap, a iz Mađarske prof. dr János Fodor.

Glavni cilj ovog vrlo uspešnog simpozijuma bio je da okupi istraživače iz Mađarske i Srbije i omogući proširenje saradnje u aktuelnim oblastima inteligentnih sistema: fazi sistemima, fazi i neuro-fazi kontroli, sistemima baze znanja, ekspertnim sistemima, inteligentnim robotima, interakciji čovek-robot, inteligentnoj mehanotronici: CAD/CAM/CAE sistemima.

Na konferenciji je učestvovalo 70 istraživača sa ukupno 35 saopštenja. Izdat je recenziran zbornik radova na engleskom jeziku. Uz svesrdnu pomoć grada Subotice, posebno gradonačelnika Geze Kučere i rektora Politehničkog univerziteta u Budimpešti prof. dr Imre Rudaša, simpozijum je bio vrlo uspešan u razmeni novih naučnih dostignuća i što se tiče buduće saradanje i zajedničkog nastupa u evropskim projektima.

Skup su organizovali prof. dr Endre Pap, dopisni član VANU i prof. dr János Fodor.

VANU je 12. oktobra 2004. godine organizovala okrugli sto o temi „Problemi u kvalitetu pšenice roda 2004. godine u Vojvodini“. Cilj sastanka je bio da se rasvetle i naučno objasne razlozi relativno loših farinoloških kvaliteta zrna pšenice roda 2004.

Gost predavač je bio uvaženi prof. dr Radomir Lastić sa Tehničkog univerziteta, Katedre za biohemiju i tehnologiju prehrambenih proizvoda iz Budimpešte. Okruglom stolu je prisustvovalo oko 50 naučnih radnika i stručnjaka za biohemiju i tehnologiju ugljenohidratne hrane. Nakon predavanja prof. dr Lastića i prof. dr S. Denčića, razvila se intenzivna diskusija i razmena mišljenja o problemima na delu roda pšenice u Vojvodini u 2004. godini. Okrugli sto su pratili novinari iz nekoliko dnevnih listova i Televizije Novi Sad.

Inicijatori i organizatori su bili akademik prof. dr Rudolf Kastori i dr Srbslav Denčić, dopisni član VANU.

Odeak za rusinistiku Filozofskog fakulteta u Novom Sadu i VANU organizovali su 5. i 6. novembra 2004. godine međunarodni naučni skup posvećen životu i delu Gavrila Kosteljnika (1886-1948), kodifikatora rusinskog književnog jezika u Bačkoj, utemeljivača rusinske književnosti i najznačajnijeg ukrajinskog filozofa u prvoj polovini XX veka, a povodom sto godina od izlaženja njegovog idiličnog venca „Iz mog sela“, prve knjige umetničke književnosti Rusina u Bačkoj.

Kosteljnik je primer srednjeevropskog pisca jer je svoje obimno književno i filozofsko delo objavio na rusinskom, ukrajinskom, hrvatskom, nemačkom i latinskom jeziku, a do sada je zbog crkvenih animoziteta i ideoloških razloga njegovo delo bilo neopravdano prećutkivano, posebno u Ukrajinskoj grkokatoličkoj crkvi i u Ukrajini. Mnoštvo analiziranih aspekata njegovog dela i posebno veliki broj naučnika iz Ukrajine, govore da Kosteljnikovo vreme tek dolazi.

Saopštenja su podneli naučnici iz Ukrajine (Galina Pehnik, Jaroslav Harasim, Taras Saliga, Ljubomir Senik, Nazar Fedorak, Zenovij Terlak, Ljubomir Belej, Jarina Petruk, Natalja Korolj), Mađarske (Ištvan Udvari, Miron Žiroš, Tibor Popović), Slovačke (Mikola Mušinka), Hrvatske (Oleg Hirnik) i Srbije (Julijan Tamaš, Ljudmila Popović, Melani-

ja Mikeš, Julijan Ramač, Anamarija Ramač, Mihajlo Fejsa, Jakov Kišjuhas, Đura Hardi, Mikola M. Cap, Janko Ramač).

Zbornik radova sa ovog skupa objaviće Nacionalni univerzitet *Ivan Franko* u Lavovu.

Odeljenje prirodnih i tehničkih nauka VANU u saradnji sa sekcijom za analitičku hemiju SHD/Hemijskog društva Vojvodine je 2. decembra 2004. godine organizovalo predavanje dr Polonca Trebše (Politehnika Nova Gorica, Slovenija) iz oblasti analitike pesticida. Zahvaljujući aktuelnosti razmatrane problematike, predavanje je pobudilo veliko interesovanje. Domaćin je bio prof. dr Ferenc Gaál, dopisni član VANU.

6. Međunarodna saradnja

Imajući u vidu veliki značaj međunarodne saradnje za uspešan rad i afirmaciju Akademije, odmah nakon njenog osnivanja pristupilo se uspostavljanju saradnje sa stranim akademijama i vodećim naučnim institutima. Naglasak je pre svega na uspostavljanju saradnje sa akademijama i naučnim institutima susednih zemalja sa kojima nas povezuju brojne niti, u različitim domenima naše istorije, kulture i nauke u prošlosti, sadašnjosti i sigurno i u budućnosti. U protekloj godini potpisani su sledeći ugovori o saradnji sa institucijama inostranih akademija i naučnim institutima:

- Sporazum o saradnji na zajedničkim istraživanjima i studijskim boravcima u oblasti tehničkih i prirodnih nauka potpisan je sa Magyar Tudományos Akadémia, Budapest (Mađarska akademija nauka, Javno telo, Mađarska sekcija evropskog udruženja društava za podsticanje korišćenja biomase, Budimpešta). Rukovodilac saradnje iz VANU je dopisni član Miloš Tešić.
- Ugovor o saradnji u oblasti vodoprivrede potpisan je sa Vyskumny Ustav Vodneho Hospodarstva, Bratislava (Naučnoistraživački institut za vodoprivredu, Bratislava). Rukovodilac saradnje iz VANU je dopisni član Milorad Miloradov.
- Ugovor o saradnji u oblasti pravnih nauka potpisani su sa Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának Államtudományi Intézetének Nemzetközi Jogi Tanszéke (Katedra za međunarodno i javno pravo Instituta za državne i pravne nauke Pravnog fakulteta Univerziteta u Miškolcu), i Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottsága Jogi Szakbizottsága (Pravno odeljenje regionalnog odeljenja Mađarske akademije nauka, Miškolc). Rukovodilac saradnje iz VANU je dopisni član Jožef Salma.
- Ugovori o saradnji u razmeni istraživača, organizaciji naučnih skupova i istraživanja, na zajedničkim projektima potpisan je sa Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Területi Bizottsága (Regionalno odeljenje Mađarske akademije nauka u Segedinu). Rukovodilac saradnje iz VANU je dopisni član Jožef Salma.
- Ugovor o saradnji na istraživanjima strukture i fizičkih osobina tečnih kristala potpisan je sa Magyar Tudományos Akadémia Szilárdtestfizikai és Optikai Kutatóintézet, Budapest (Institut za fiziku čvrstog stanja i optiku Mađarske akademije nauka, Budimpešta). Rukovodilac saradnje iz VANU je akademik Béla Ribar.

- U okviru saradnje Srpske akademije nauka i umetnosti i Mađarske akademije nauka, akademik Rudolf Kastori je rukovodilac saradnje ispred SANU na projektu koji se odnosi na istraživanja u vezi sa dugotrajnim stacionarnim poljskim ogledima sa teškim metalima.

7. Finansijsko poslovanje u 2004.

U 2004. godini ostvaren je ukupan prihod iz budžeta AP Vojvodine od 10.672.315 din. Najznačajniji rashodi u 2004. godini bili su: akademijski dodaci - 1.304.898 din i autorski honorari za rad na projektima i temama VANU - 1.381.125 din. Za osposobljavanje i opremanje kancelarije stručne službe VANU i nabavku osnovnih sredstava (uglavnom računarske opreme) neophodne za rad na projektima utrošeno je 2.630.062 din. U narednu godinu preneto je 4.503.980 din. Ta sredstva biće najvećim delom utrošena za dalji rad na projektima, a manjim delom i za dodatno opremanje stručne službe VANU.

PREGLED PRIHODA I RASHODA ZA 2004.

SADRŽAJ	IZNOS
PRIHODI	
1. Prihod iz budžeta AP Vojvodine	10.672.315,86
RASHODI	
1. Kancelarijski materijal	230.088,91
2. Troškovi materijala (ostalog)	90.600,60
3. Troškovi ugovora o delu	27.109,00
4. Autorski honorari	1.384.125,86
5. Akademijski dodaci	1.304.898,00
6. Troškovi dnevnica i putni troškovi	287.225,40
7. Štamparske usluge	252.760,00
8. Knjigovodstvene usluge	38.000,00
9. Ostale usluge	60.360,00
10. Troškovi reprezentacije	57.148,00
11. Troškovi platnog prometa	21.056,96
12. Porezi i doprinosi	13.900,00
13. Ostali troškovi	1.090,00
14. Nabavljena osnovna sredstva	2.399.972,96
UKUPNO	6.168.335,69
Preneta sredstva u narednu godinu	4.503.980,17

8. Akademija u sredstvima informisanja

Pre i posle reosnivanja VANU, sredstva javnog informisanja su objavila veći broj priloga u kojima je veoma različito ocenjeno reosnivanje VANU. O reosnivanju su obaveštavala i inostrana sredstva informisanja. Mišljenja u domaćim sredstvima informisanja su često bila politički motivisana i kretala su se od odobravanja do negacije. Ovom prilikom se ne želi polemisati o sadržaju pojedinih članaka objavljenih u domaćoj dnevnoj i nedeljnoj štampi, već će se samo navesti naslovi članaka i mesto objavljivanja, bez komentara.

Naslov priloga	Mesto objavljivanja	Datum objavljivanja
Odbor za propise smatra da su VANU i grb Vojvodine ustavni	Borba	28.1.2004.
U Vojvodini ponovo VANU	Dnevnik	20.2.2004.
Zászlóval, de únnepi dal nélkül	Magyar Szó	28-29.2.2004.
Ustanovljena zastava Vojvodine	Evropska nova Vojvodina	mart 2004.
Újból megalakult a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia (R. Kastori)	Debreceni Szemle	Br.4/2004
„Platoneum“ je vlasništvo Srbije	Dnevnik	7.6.2004.
Vlada Srbije ne priznaje VANU	Dnevnik	13.06.2004.
Manjinski ključ za akademsku bravu. Povodom ponovnog osnivanja Vojvođanske akademije nauka i umetnosti	Večernje novosti	16.6.2004.
Novi vojvođanski akademici za sedam dana. Matična komisija primila 37 kandidatura za članstvo u VANU	Dnevnik	17.6.2004.
Nema sukoba interesa (akademik B. Ribar)	Dnevnik	18.6.2004.
Ostvarena Tekelijina vizija. Povodom osnivanja Vojvođanske akademije nauka i umetnosti(I)	Dnevnik	4.7.2004.
Megválasztották a VTMA tagjait	Magyar Szó	6.7.2004.
Izabrano prvih petnaest vojvođanskih akademika	Dnevnik	6.7.2004.
Izabrani članovi Vojvođanske akademije nauka i umetnosti. Ribar, Kastori, Tamaš	Večernje novosti	6.7.2004.
Izabrano prvih 15 članova VANU	Građanski list	6.7.2004.
Živ podsticaj saradnji i stvaralaštvu. Povodom osnivanja Vojvođanske akademije nauka i umetnosti(II)	Dnevnik	11.7.2004.
Za unapređenje naučnog i umetničkog rada u Vojvodini	Danas	12.7.2004.
Julijan Tamaš predsednik VANU	Dnevnik	23.7.2004.

Naslov priloga	Mesto objavljivanja	Datum objavljivanja
Megalakult a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia	Magyar Szó	23.7.2004.
VANU nije izraz državnosti nego izraz potreba	Danas	31.7.-1.8.2004
Akademicima VANU prosečna vojvođanska plata	Građanski list	3.8.2004.
Univerzum a harmatcseppben	Hét Nap	4.8.2004.
Šta će biti sa vojvođanskim simbolima?	Dnevnik	14.9.2004.
Megnevezni a bűntények elkövetőit	Magyar Szó	15.9.2004.
Svoji, a u srednjoj Evropi	Dnevnik	1.10.2004.
Kvalitet pšenice pod lupom naučnika	Poljoprivrednik	15.10.2004.
Doneta odluka o osnivanju VANU, Bilten SMIP od 11.3.2005.	Tanjug	23.10.2004.
Puna pluća, a ne svilen gajtan	Dnevnik	29.10.2004.
Akademici traže ustavni „lek“	Dnevnik	11.12.2004.
Vojvodina uvodi naučničke legitimacije	Dnevnik	26.12.2004.
Dve akademije, a ne „divane“ (intervju dr D. Petrovića)	Dnevnik	26.12.2004.
U nadležnosti Skupštine Srbije	Politika	
Rasprava o grbu, zastavi i VANU	Dnevnik	

VI IN MEMORIAM

Prof. dr Vera Diklić

dopisni član VANU

1949 † 2004.

Rođena je 7. februara 1949. godine u Novom Sadu. Završila je gimnaziju „Jovan Jovanović – Zmaj“ 1967. godine u Novom Sadu kao nosilac diploma „Vuk Stefanović – Karadžić“, „Svetozar Marković“ i „Mihajlo Petrović – Alas“. Na Medicinski fakultet u Novom Sadu upisala se 1967. godine i diplomirala 1972. kao najbolji student u generaciji. Za postignute uspehe na studijama dobila je pet uzastopnih nagrada Univerziteta u Novom Sadu. U sklopu međunarodne razmene studenata boravila je na klinikama u Danskoj, Francuskoj i Grčkoj. Obavezni lekarski staž završila je u Kliničkoj bolnici u Novom Sadu i položila državni ispit 1973. godine.

Poslediplomske studije biohemije na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu završila je u julu 1974. godine i odbranila magistarski rad „Alternativni putevi metabolisanja piridoksala – uloga centralnog nervnog sistema u inaktivaciji vitamina B6“. Doktorску disertaciju „Biohemijski pristup psihijatrijskoj dijagnozi i terapiji afektivnih psihoza – značaj uporednog praćenja koncentracija metabolita biogenih amina i nivoa leka u serumu“ odbranila je 1978. godine na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, u 29. godini, kao najmlađi doktor medicinskih nauka u bivšoj Jugoslaviji. Specijalizaciju iz neuropsihijatrije položila je 1978. godine.

Od 1975. godine bila je zaposlena na Institutu za neurologiju, psihijatriju i mentalno zdravlje. Za šefa Laboratorije Instituta postavljena je 1980. godine, a 1985. je osnovala i rukovođila Ambulantom za posthospitalno praćenje nivoa lekova i metabolita u telesnim tečnostima. Za načelnika Odeljenja za kliničku neurobiohemiju i neuroimunologiju postavljena je 1992. godine. Nakon formiranja Kliničkog centra u Novom Sadu, postavljena je za načelnika Odeljenja za demijelinacione, neurodegenerativne i ekspanzivne procese. Tokom svog rada na Institutu uvela je brojne nove dijagnostičke metode: određivanje neurotransmitera i neuromodulatora, izoenzima kod miopatija, teste za procenu stepena oštećenja hematolizvorske barijere, dnevnu intratekalnu sintezu imunoglobina i druge imunološke testove, određivanje droga u urinu, a prva u zemlji je uvela određivanje nivoa antiepileptika i antidepresiva u serumu i likvoru. Od 1994. godine bila je saradnik Centra za magnetnu rezonancu Instituta za onkologiju u Sremskoj Kamenici, gde je prva u zemlji uvela metodu MR spektroskopije in vivo u rutinsku dijagnostiku.

Boravila je na stručnom usavršavanju iz MRS u Atini, a u Luvenu, Firenci, Beču i Briselu je pohađala stručne kurseve od 1996. do 1998. godine i položila sva četiri stručna ispita u okviru subspecijalizacije iz neuroradiologije, za oblast MRI, predviđena programom Erasmus Univerziteta Evropske ekonomske zajednice.

Rukovodila je i učestvovala u realizaciji više naučno – istraživačkih projekata. Publikovala je 337 radova, od čega više od 200 u inostranim časopisima i 4 međunarodne monografije, i učestvovala na brojnim kongresima u zemlji i inostranstvu. Za rad o stanju hematoencefalne barijere kod multiple skleroze prof. dr Diklić je dobila nagradu Američke akademije za neurologiju, 1995. godine u Sijetlu, a za radove iz MRS je tri puta dobijala nagradu Zavoisky.

U julu 1989. godine izabrana je za aktivnog člana Evropskog udruženja za neurologiju, sa sedištem u Le Kremlin Bicetre (Francuska), a 1995. godine za člana Sekretarijata Međunarodnog udruženja za neuroepidemiologiju, sa sedištem u Betsedi (SAD). Bila je i član Internacionalnog i Evropskog udruženja za magnetnu rezonancu.

Za redovnog profesora, za predmet Neurologija na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, izabrana je 2003. godine. Učestvovala je u izvođenju praktične i teorijske nastave studentima medicine i stomatologije, poslediplomcima i lekarima na specijalizaciji iz neurologije, psihijatrije, opšte medicine, urgentne medicine i biohemije. Od 1994. godine izvodila je teorijsku i praktičnu nastavu u okviru predmeta Neurology stranim studentima. Bila je mentor za izradu studentskih i magistarskih radova i doktorskih disertacija.

Prerana smrt izvanrednog naučnog radnika i pedagoga prof. dr Vere Diklić, veliki je i nenadoknadv gubitak za medicinsku nauku i Vojvođansku akademiju nauka i umetnosti. Njena izvanredna naučna dela i doprinos savremenoj neurologiji ostavili su neizbrisiv trag.

Prof. dr Pavle Tomić

dopisni član VANU

1948 † 2005.

Članove Vojvodanske akademije nauka i umetnosti i geografsku nauku i struku zadesio je veliki i nenadoknadivi gubitak – neumitna smrt otrgla je iz naših redova, prerano i u naponu stvaralačke snage i htenja, priznatog naučnog radnika i pedagoga, omiljenog kolegu, čoveka blistavog duha Pavla Tomića, dopisnog člana VANU. Prerana smrt sprečila ga je da ostvari svoje stvaralačke i kreativne ideje i u kulu svojih velikih i poznatih dela ugradi još koji dragulj i tako je učini još veličanstvenijom.

Prof. dr Pavle Tomić rođen je 17. avgusta 1948. godine u Turiji. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na grupi za geografiju. Magistrirao je i doktorirao na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu. Posle studija zaposlio se kao profesor geografije u gimnaziji „Jovan Jovanović - Zmaj“. Posle više od dve godine prelazi na Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu, gde je 1992. godine izabran za redovnog profesora. Predavao je više predmeta: Opštu privrednu geografiju, Istorijski razvoj geografije, Geografske osnove zaštite životne sredine, Ekonomsku geografiju, Turizam i zaštitu i Svetsku privredu i turizam. Napisao je nekoliko univerzitetskih udžbenika i udžbenike za osnovnu i srednjoškolsku nastavu.

U ukupnom bibliografskom popisu prof. Tomića je 230 jedinica, od čega je 18 udžbenika, 78 autorskih jedinica za enciklopediju, 106 naučnih radova, 26 geografskih monografija i mnoga druga dela. Svakako prof. Tomić spada u red poznatih naučnih radnika koji su postigli izvanredne rezultate u razvoju geografske nauke i nastave. Posebno treba istaći njegove velike zasluge za vrlo uspešan razvoj Instituta, odnosno Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo u Novom Sadu na čijem je čelu bio gotovo punu deceniju. Imao je mnoge značajne funkcije na Univerzitetu, Prirodno-matematičkom fakultetu, gde je bio dekan u tri mandata, i u brojnim strukovnim društvima. Pokretač je dva naučna i jednog naučno – popularnog časopisa.

Kada se rezultati koje je postigao u naučnom radu i nastavi spoje sa društvenim i javnim aktivnostima, postaje jasno da je njegov angažman bio izuzetno velik i da je dugo dozeoao granice izdržljivosti.

Po reosnivanju Vojvodanske akademije nauka i umetnosti izabran je za dopisnog člana. Odmah mu je ukazano poverenje da bude urednik značajnog projekta Akademije, „Enciklopedija Vojvodine“. Nažalost, Akademija je u godini osnivanja izgubila uvaženog člana, izvrsnog naučnika, dobrog i iskusnog organizatora.

Život i delo dopisnog člana Akademije budi u svima nama poštovanje i divljenje. Sa njim se opraštamo zauvek, ali on za sobom ostavlja svetao i neizbrisiv trag i časno ime naučnog pregaoca, uspešnog univerzitetskog profesora, pedagoga i vaspitača, velikana naše geografske nauke. To veliko delo sačuvaće prof. Pavla Tomića večno u našim sećanjima. Neka mu je večna slava i hvala.

VII

SUMMARY

Academy of Sciences and Arts of Vojvodina is the academy of the Vojvodina region. Its main aim is to cherish traditions in sciences and arts of the multicultural and multiethnic circle through the cooperation with other academies and institutions and to improve the life conditions of the region Vojvodina using the spiritual and natural resources of Vojvodina.

The Academy of Sciences and Arts of Vojvodina (VANU) as a regional academy, with the ambition to grow into a mid-European one, is oriented to the value system of the area and surroundings in which it acts starting with the following basic principles. Globalization is unavoidable in respect of standards of scientific and technological development, but it has to preserve the values of the area, nations and their cultures and traditions, as much as they are in accordance with humanism in the terms of skepticism in the opinion and tolerance in behavior. The detail reflects a whole, as much as it is a part of scientific and artistic vision, so that transcendence is a permanent search and value parameter to orient to. Vojvodina has particularities which demand to be scientifically described and artistically expressed, but at the same time it is an area which corresponds with other heterogeneous European and world regions, so that the Academy results offer the bridges for connecting Vojvodina and Serbia to the world, especially needed after the events that took place in this area and its surroundings in the last decade. Science and art must not be servants to politics, but explore natural, social, economical, professional, cultural and scientific problems in the environment they act in and help the politics and the politicians see and solve better the problems of the community.

The first traces in the history of Academy of Sciences and Arts of Vojvodina go back to Sava Tekelija (1761-1842) who was a great admirer of culture and arts of the nations living for centuries in the Pannon depression. Many institutions in Vojvodina, like the Library of Matica srpska, founded in 1838 from his own library, and Museum of Vojvodina, based on his collection, thanks to him are preserving symbols of cultural-historical and artistic values. His vision of the interaction of cultures of different nations in this area, based on the rich intellectual potentials, was crowned in 1979, when, by the decision of the Parliament of Vojvodina, the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina was founded. In the period of more than ten years the new Academy achieved valuable results in the care for traditions of Vojvodina and fruitful collaboration with many academies, among others with the Academy of Sciences and Arts of Serbia. In the hard nationalistic period in Serbia, when many rights of Vojvodina in culture, science and arts were taken away, the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina as the main symbol of these values was dissolved in 1992 and the members were taken in the possession of the Academy of Sciences and Arts of Serbia. Due to the changes in Serbia the Parliament of Vojvodina took the decision in 2003, to re-found the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina. It came into being in

2004 with the main aim to continue the work on traditions in sciences and arts of the multi-cultural and multiethnic circle, based on great intellectual potentials, through the cooperation with other academies and institutions enabling the integration of Vojvodina as a part of Serbia in Europe, as a European region.

Presidency of the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina

Academician Julijan Tamaš, President

Prof. PhD Miloš Tešić, Secretary General

Academician Rudolf Kastori

Academician Béla Ribar

Prof. PhD József Szalma

Members of the Academy of Sciences and Arts of Vojvodina

Full members

Academician Rudolf Kastori (Agriculture, e-mail: kastori@ifvcns.ns.ac.yu)

Academician Béla Ribar (Physics, e-mail: ribar@eunet.yu)

Academician Julijan Tamaš (Literature, e-mail: tamasj@eunet.yu)

Corresponding members

PhD Srbislav Denčić (Agriculture, e-mail: dencic@ifvcns.ns.ac.yu)

Prof. PhD Ferenc Gaál (Chemistry, e-mail: gaal@ih.ns.ac.yu)

Prof. PhD Lajos Göncz (Psychology, e-mail: goencz@eunet.yu)

Prof. PhD Branimir Gudurić (Medicine, e-mail: gudura@eunet.yu)

Prof. PhD Slobodanka Latinović (Medicine, e-mail: slatinns@eunet.yu)

Prof. PhD Milorad Miloradov (Water Resources Engineering, e-mail: milons@eunet.yu)

Prof. PhD Endre Pap (Mathematics and Informatics, e-mail: pape@eunet.yu)

Prof. PhD József Szalma (Law, e-mail: szalmajt@eunet.yu)

Prof. PhD Miloš Tešić (Agricultural Engineering, e-mail: tesic@uns.ns.ac.yu)

Prof. PhD Pavle Tomić (Geography, e-mail: dekanpmf@uns.ns.ac.yu)

Prof. PhD Bratislav Tošić (Theoretical Physics, e-mail: micunovic@hotmail.com)

Academy Divisions and the Corresponding Projects

DIVISION OF SOCIAL SCIENCES AND ARTS

Project 1. SPIRITUAL RESOURCES OF VOJVODINA

Theme 1: Encyclopaedia of Vojvodina (coordinator Prof. PhD Pavle Tomić)

Theme 2: Vojvodina Nations' Sufferings 1941-1948 (coordinator Prof. PhD Dragoljub Živković)

- Theme 3: Legal Position of National (“Minor”) Communities in Vojvodina Regarding European Conventions and Internal Law Constitutional Determinations of European Countries (coordinator Prof. PhD József Szalma)
- Theme 4: Multilingualism and Multiculturalism in Vojvodina (coordinator Prof. PhD Lajos Göncz)
- Theme 5: “Small” Literary and Cultural Traditions in Vojvodina and in the World and Their Significance for Describing the Nature of Literature and Culture and Literature History Theoretical Basis (coordinator Prof. PhD Julijan Tamaš)

DIVISION OF NATURAL AND TECHNICAL SCIENCES

Project 2. PRESERVATION, UTILIZATION AND DEVELOPEMENT OF AGROECOSYSTEM NATURAL RESOURCES IN VOJVODINA

- Theme 1: Heavy Metals in the System Soil-Plant (coordinator Prof. PhD Rudolf Kastori)
- Theme 2: Determination, Evaluation and Preservation of Small Grains Genetical Resources in Vojvodina (coordinator. PhD Srbislav Denčić)
- Theme 3: Structural and Physico-Chemical Analysis of Allicin Derivatives and Inclusional Complexes and Liquid Crystal Substances (coordinator Prof. PhD Béla Ribar)
- Theme 4: Development of Chemical Methods for the Analysis of Neonicotinoid Insecticides (coordinator Prof. PhD Ferenc Gaál)
- Theme 5: Research on Nanostructure Implementation Possibilities (coordinator Prof. PhD Bratislav Tošić)

Project 3. PRESERVATION, UTILIZATION AND DEVELOPEMENT OF RENEWABLE ENERGY AND WATERPOWER RESOURCES IN VOJVODINA

- Theme 1: Energetics in Vojvodina from Renewable Raw Materials (coordinator Prof. PhD Miloš Tešić)
- Theme 2: Water Resources Balance of Vojvodina – Optimal Management and Sustainable Developement (coordinator Prof. PhD Milorad Miloradov)
- Theme 3: Mathematical Models for Decision Making under Uncertain Conditions and Their Application (coordinator Prof. PhD Endre Pap)

Project 4. HEALTH CONDITION AND POSSIBILITY OF IMPROVING HEALTH POTENTIAL OF VOJVODINA POPULATION

- Theme 1: Blindness in Vojvodina and Sight Significance for Population’s Life Quality and Global Development of Vojvodina (coordinator Prof. PhD Slobodanka Latinović)
- Theme 2: Early Detection of Colon Cancer in Different Ethnical Groups of Vojvodina (coordinator Prof. PhD Branimir Gudurić)